502

Gumman min och jag

HUMORISTISKA FAMILJE-INTERIÖRER

AF

NIKOLAUS PETTERSSON.

STOCKHOLM
Adolf Johnsons Förlag.

GUMMAN MIN OCH JAG.

HUMORISTISKA FAMILJEHISTORIER
UR STOCKHOLMSLIFVET

AF

NIKOLAUS PETTERBOM.

STOCKHOLM
ADOLF JOHNSONS FÖRLAG.

NORRKÖPING
M. W. WALLBERG & C:o BOKTRYCKERI
1895.

INNEHÅLL.

Sid.

1. **En nyårsafton ang familj.**

Lite "kärleksgnabb" mellan mig och gumman min. — Ett nytt lif på det nya året. — Familjan vill ha nyårsgåfvor. —När nyårskorten afsändes. — Ungdomen förr och nu. — Gumman mins "*bisschopp.*" — Svärmor tråder dansen. — Familians ang tiparti mot lutfisk. — Flickorna bry sig ej om att bli gifta. — Jag håller tal vid årsskiftet. — Olycksfoglarne stimma. — Vi besluta oss för att skrifva en familjebok. 3

2. **Årets första dag.**

Gumman min och svärmor i kyrkoparad. — Deras "käre gosse." — Mitt sätt att sköta hyresgäster. — På "det hala." — "Olycksfoglarne" presentera sina fästmör. — De vilja derefter ha mig till *lokomotiv* åt sig. — De opponera sig mot mig. — Gumman mins sätt att skaffa sig en bra plats i kyrkan. — Flickorna tas i förhör. — Sjelfbjudet främmande. — Hyresgästerna presenteras. — Supé med musik, tal och nachspil 19

3. **Gumman min ute på viften.**

Gumman min som blåstrumpa. — Flickorna och jag få "påskrifvet." — Gumman min på Nybroviken. — Hon gör herrbekantskaper. — I Berns. — Gumman min blir "sängtimental" och kritisk. — Hon råkar ut för nya äfventyr. 45

4. **Hexeri, eller blindt allarm.**

Bråkiga hyresgäster. — En sotaremurres äfventyr. — Hela huset i uppror. — Jag kommer i bladen. — Hexeri, eller blindt allarm. — En lärd man som tror på spöken 65

Sidl.

5. **Spökhuset.**

Föredrag om spöken och spökerier. — Hvar är qvinnan? — Oroande sanningar. — Spökhuset. — En af gastarne presentera sig. — Jag blir "klarseende." 77

6. **"Dagen efter."**

Uppvaknandet. — Nattliga äfventyr i hemmet. — Gumman min blir häftig. — Jag inviger henne i mystikismens verld, så att hon ett, tu, tre blir sängtimental. — Mina nya idéer. — Nya nattliga äfventyr i hemmet. — Gumman min begriper lyckligtvis ingenting. 88

7. **Syner och uppenbarelser.**

Den lik-kalla handen och abborrfatet. — Jag försöker impornera på hela min familja. — Gumman ser åter "i syne." — Vår piga blir importiment. — En andeuppenbarelse utomhus. — Jag håller föredrag för de mina. 97

8. **En orolig natt**

Hos magistern. — Nya upplysningar. - Spökdansen och den hemlighetsfulla ringklockan. — Gumman går och spökar. — Hotfull sparlakanslexa. — Störd nattro. — Jag nödgas att sjelf argera spöke. — Vetenskapliga studier i det hemlighetsfullas verld. 107

9. **Magnetistiska exçperiment och deras följder.**

Min vän doktorn och jag. - Ett afslöjadt spöke. - Gumman min skrifver en ny epistel. — Ett besök i Frälsningsarmén. — Olycksfoglarne på krigstråt. — Ett magnetiskt exçperiment. — Krisen. — Mina döttrar som medjer. — Gumman söfves och hindrar mig från att få sofva. — Förståndiga reflexioner............ 126

10. **Allehanda förargelser.**

Hyresgästerna bråka. — Magistern och hans spökerier afslöjade. — Jag blir godtemplare. — En vattenkur. — Min uppfattning af apsolutionismen. — En ny förtret. — Missbruk af telefonen. — En telefonhistoria. — En stor öfverraskning. — Gumman ställer till försakelsevecka.......... 145

Sid

11. **Huslig ekonomi m. m.**

Försakelseveckans följder. — Praktiska hushållsidéer. — Lite för barngardäroben. — Affärspryderi. — En dålig rådgifverska. — Diverse uppköp utom räkningen. — Jag börjar intresseras för segelspårt.................. 170

12. **En stor öfverraskning.**

En främmande fru derhemma. — Katastrofen. — Glada underrättelser. — Champis! — I djupa källarhvalfvet. — Nattliga äfventyr derstädes. — Ett hyggligt totalomdöme från familjan. 191

13. **En kärleksintrig och späda barns vård m. m.**

Vår och vårkänslor. — En upptäckt af gumman min. — En ung mans väg till ena pigo. — Kastor och Pollux. — Studier i barnavård. 204

14. **Äfventyr till sjöss och ytterligare stora öfverrasknlngar.**

Mina iakttagelser och rön som båtseglare. — Målaren och jag ”kappsejsa.” — Jag råkar i sjönöd och blir ganska rädd då till sist målaren blir — räddare. — Gumman min bjuder på festmiddag. — Så godt som okända gäster. — Stora öfverraskningar. — Slutet godt, allt godt. 217

GUMMAN MIN OCH JAG.

I.

En nyårsafton angfamilj.

Lite "kärleksgnabb" mellan mig och gumman min. — Ett nytt lif på det nya året. — Familjen vill ha nyårsgåfvor. — När nyårskorten afsändes. — Ungdomen förr och nu. — Gumman mins *"bisschopp"*. — Svärmor tråder dansen. — Familians angtiparti mot lutfisk. — Flickorna bry sig ej om att bli gifta. — Jag håller tal vid årsskiftet. — Olycksfoglarne stimma. — Vi besluta oss för att skrifva en familjebok.

Det var på sjelfvaste Nyårsafton.

Gumman min och jag hade beslutat oss för att vi skulle fira qvällen "angfamilj", häller med andra ord, "tutt solo" tillsammans med barnen och kära Svärmor, hvilken i nära nog tio års tid hört till huset.

Alla andra år, så långt jag minns tillbaks, hade vi alltid haft främmande på nyårsafton, vanligtvis några slägtingar — gumman mins slägtingar förstås — och så några af hyresgästerna hvilka jag betraktade som *mina* slägtingar, då jag sjelf icke har några riktiga dylika i stan — *gudskelof*. Det var gumman som först kom

upp med att vi den här Nyårsafton skulle lefva si så der "*privatissimuss,* för oss sjelfva.

Ty en qväll under mellandagarna, presisimang då vi krupit till kojs, sa' hon plötsligt:

— Hör du Agust — jag heter *Nikolaus* efter nån sorts rysk kejsare *) — du har allt börjat att "*nicklischera*" mig åtskilligt på sista tiden, utaf hvad orsak vet jag inte!

Jag förstod genast hvartåt gumman sigtade, och att här var något *allvarsamt* å färde, men jag låtsades inte om'et, utan försökte ta' saken "raljant", hvarför jag svarade:

— "Nicklischerar" jag dig, sa' du! Nu ska du inte försöka att vara qvick, Malvina lilla. För nog vet du, att inte lägger jag mig i om du vill gå i "*nicklische*" från måron till qväll. Det är ju din sak, det!

— Qvick, sa' gumman. Det är ju du som förvränger bort orden för mig, som vanligt. Men ser du, min gubbe, härvidlag var det aldrig värdt att du försöker, för nog begriper du hvad jag menar, alltid.

— Gör jag! Nej, då vill jag vara skapter som en tankeläsare, för ibland så säger ni fruntimmer aldrig ifrån hvad ni tänker medsamma, utan när ni vill sätta kurs *norrut* så styr ni först i väg rakt i *vest,* så i *Syd* och så i *Ost*, häller tvert om, till dess ni åkit kungpassen rundt. Ock är

---

*) Fast gumman envisas att kalla mig "*Nikolagust*" när hon inte kallar mig för bara "*Agust.*"

turen då god, så kan det hända att man äntligen börjar få något slags syftemålsförnimmelse om hva' ni menar.

— Jag hör du säjer det, sa' nu gumman. Men inte lär du begripa dig på "ost" och "vest" och "Nord" och "Syd" mer än jag gör det. — Försök aldrig att inbilla mig det, du som sjelf sa' att du inte hittade hem från Östermalm hit till Söder då du häromnatten var ute och rustade om och inte kom hem förrän på morgonkröken.

— Men jag sa' också orsaken, fortfor jag. Det var ju en så'n sakramenskade dimma så jag såg inte hand' framför mig.

— Skyll du på att du var i "dimman.", Det är aldrig för vackert af dig! — Men ändå unnade du mig inte den der fattiga silkesplyschkappan som jag bad dig om att få till julklapp!

— *Si — silkesplyschkappan!* Jaså, det var alltså på *den* som du nyss satte kurs. Men hvad du ska' med den till just i qväll, sen vi lagt oss, det begriper jag inte.

— Nej, det förståss! Jag vet nog att du nu för tiden inte bryr dig ett enda "pinal" om hur jag ser ut — om jag har något att ta på mig häller inte. För skulle jag bara be dig om några *fikonlöf* så skulle du inte unna mig dem.

— Jo, bevars väl, Malvina lilla! Men då tror jag du har större nytta utaf *plyschkappan.* Och hade jag bara haft råd att ge dig en så'n der kappa, så skulle jag inte frågat efter att också ha kostat på dig en hel "*Fikus*" på köpet. — —

Det var nu som det blef tal om att vi skulle inskränka oss så mycket som möjligt, och börja att dra in på staten en smula. Ty efter en stunds tystnad (en ljuf stund) återtog gumman.

— Råd, säger du! Det är så mycket som nog inte vi ha råd till, men som ändå ska vara! Och så är det mycket som måste vara och som vi ovillkorligen måste ha råd till —

— Som den der *plyschkappan*, inföll jag, suckande.

— Tyst Agust, och afbryt mig inte med dina *"imfanier"*, fortfor gumman. Ty nog är det mycket som vi inte ha råd till, men som vi kunde *försaka*, så att vi i stället finge råd att skaffa oss en hel del andra saker som vi nu måste vara utan. Förstår du hvad jag menar?

— Aldrig ett "qvitt", min "englabit", men det gör detsamma! Gå du på i ullstrumporna, så reder det hela nog ut sig till sist. Men säg mig först: hvad vi att börja med skulle kunna undvara?

— Jo, det ska' du strax få höra! Först och främst kunna vi *"himinbera"* vår vanliga bjudning på nyårsafton och vara för oss sjelfva, hade jag tänkt. Det tycker jag vore att börja det nya året på ett *förståndigt* sätt, och sen kunna vi ju fortsätta som vi börjat.

— Javisst, ja, men på det viset får du kanske till sist *många fler* Plyschkappor än du behöfver, invände jag beskedligt. Dock, hurusom helst! Jag blir med om det nya lifvet på det nya året.

Och plyschkappan ska' du ha i Nyårsgåfva, då du inte fick den i julklapp, det lofvar jag!

Dermed var den saken klar, och ett nytt uppslag gifvet till åtskilliga förändringar inom vårt familjelif. Vi skulle nu börja att lefva "förståndigare" än hittills, så var ju gumman mins mening, och i det ordet låg måhända en hel "*revlusion.*" — —

Redan på nyårsaftonen skulle som sagt det nya lifvet börja.

Gumman fick två splitter nya "hundralappar", som hon genast förvandlade i en splitter ny plyschkappa. Detta hade emellertid till resultat att våra begge flickor, Sissan och Trissan *), hvilka sedan de nu blifvit stora Damerna äro lika måna om tåaletten som sin mamma, började *attrackera* mig med frågor om hvad *de* skulle få i nyårsgåfvor. Och så kom pojkarne! Först *Fritzen*, den odågan, som äntligen blifvit Student, sedan han kuggats tre gånger "ang svit", och sen *Janne* och *Nisse*, begge qvarsittare i sina klasser, och förresten "*familjans olycksfoglar.*"

För att bli sällskapet qvitt, måste jag ge flickorna en "femma" hvardera och pojkarne en "femma" att dela, på så sätt att Studenten fick tre kronor och de begge olycksfoglarne hvar sin "krona".

Förargligt nog hade jag icke vexlat på annat

*) Som de i hvardagslag kallas, ty naturligtvis äro de döpta till *Cicilia* och *Terése*.

sätt än att Nissepojken fick två femtioöringar, och Jannen fyra tjugofemöringar, hvilket hade till resultat att de en stund senare kommo i luffven på hvarandra om att den ene fått för mycket och den andre för litet, så att jag för att stifta fred emellan dem måste ta tillbaka slantarna och ge hvar och en af bråkmakarna en femtioöring och två tjugofemöringar.

En stund derefter satte jag mig, enligt gammal vana ner för att excpejera nyårskorten och skrifva adresser på ett hundratal kuverter till vänner och bekanta.

Jag hade just afslutat detta bestyr då gumman min kom in i mitt arbetsrum.

— Hvad ser jag, sa' hon, ämnar du skicka alla de der brefven på posten?

— Javisst, det är ju nyårskorten, som vi hvarje år bruka sända i väg.

— Ja, jag förstår, men i år hade jag tänkt att vi skulle låta bli att skicka kort, och i stället önska våra bekanta ett ”godt nytt år” i bladen. Det är både billigare och beqvämare, ser du; kostar bara tio kronor i ett för allt, om man vänder sig till *”föreningen för välgörenhetens omordande”*, och då gör man alltid litet ”godt” på köpet.

— Jag hade aldrig hört talas om att en dylik förening exhisterade, och inte var jag häller så synnerligt förtjust i att det *”ordades”* allt för mycket om man någongång gaf en slant åt någon behöfvande medmenniska, hvarför jag smått bör-

jade opronera mig emot det nya lyckönskningssättet.

Men gumman min stod på sig!

— Agust, sa' hon, inga invändningar! För nu måste det bli som *jag vill*, hör du det! Kom vi inte öfverens om att vi skulle vara förståndiga och sparsamma, och när jag så vill försöka att vara det, så kommer du och *"oppoponaxar"* dig medsamma. Tycker du det är förståndigt och sparsamt att öda tid och bläck och "kuverer" och visitkort och frimärken och sen låta dom stackars brefbärarne springa sig förderfvade i trapporna hos ens vänner och bekanta, när man bara behöfver sätta in ett par ord i bladen om samma sak. Och der kommer ens *namn* att stå, i sällskap med den *högre "sottiséens"*, hvilket jag tycker inte skadar, och ensamt det kan vara värdt de fattiga slantarna.

När gumman min talar ur *den* tonen, rakt på sak, är hon uppfylld af glödande angtusism för sin idé och skulle kunna gå i dödden för sin åsigt. Och vid dylika tillfällen kommer icke ens jag ur fläcken med henne. Med evangelisten Luther skulle hon då kunna säga: *Här står jag och kan icke annat. Gud hjelpe mig! Amen.*

Sina tio kronor fick hon, mot vilkor att hon sjelf skulle styra om saken bäst hon gitte — och så gick jag, henne ovetande, och lade mina bref på posten. Det är ändå det rejälaste! Fruntimmerna ha ibland sitt hufvud för sig och då gäller

det för karlarne att ha detsamma, strunt i på hvad sätt!

Jag skulle kunnat låtit bli att ha gett gumman min den der ”tian” för att hon skulle få sin vilje fram, men hon skulle aldrig ha förmått mig att icke lemna mina nyårskort på posten sen jag väl gjort mig besvär med att kuvertera och adressera dem. Ty sådan karl är jag när jag sätter till! Ock hur mycket jag än håller af min ”gamla galanta” så låter jag alldeles inte *kautsjukonera* mig, äfven om det någon gång skulle så tyckas. Och härpå är ofvanstående lilla ipesod ett präktigt excempel.

* *
*

När flickorna fingo höra att vår sedvanliga nyårsbjudning skulle ”torka in” blefvo de straxt på dåligt humör och låste in sig på sitt rum efter middagen.

Detta hade jag anat, och det gjorde mig verkligen ondt att de inte som vanligt skulle få sig en liten svängom på qvällen med några af sina jemnåriga, ty det var detta som mest syntes gräma dem.

Det var, skulle jag tro, *det ömma fadershjertat som talade,* och icke tanken på att jag, tillfölje af de nya anordningarne måste försaka några partier perferangs, hvilka eljes brukade gå af stapeln inne hos mig under det ungdomen roade sig på sitt sätt. *Modershjertat* var deremot icke fullt så känsligt, ty sedan flickorna gått, utan att hvarken

ha tackat mig eller gumman min för maten, sade den sistnämnda.

— Jag vet inte hur barnen ä' beskaffade nu för tiden! Bara det går dem emot det allra lillaste så ta' de genast humör och bli impotenta häller "*importinenta*", hva' de' nu heter, på alla sätt. Annat var det i min ungdom, då fick man minsann inte ha så många och stora "*propositioner på lifvet.*"

— Säg inte det Malvina lilla, sa' nu svärmor. För när du var så gammal som flickorna så nog ville du vara med lite hvarstans i "sveparna" och "svänga dig i spenaten."

— Mamma har då ibland ett sätt att uttrycka sig som jag aldrig förstår mig på. Och nog har mamma i sin dar "svängt sig mera i spenaten" än jag, svarade gumman min. Svärmor skrattade! Ty i sin "gröna ungdom" hade hon haft grönsaksstånd på Munkbron, och det fick hon nu "äta opp" på gamla dar.

Svärmor och jag brukade vanligtvis hålla ihop och derför sa' jag:

— Kära gumman inte ska' du lägga lök på laxen på spenaten på det der viset! Svärmor menade ju inte så illa. Ty nog har väl både du och jag många gånger i vår ungdom varit ute och "*svängt oss i det gröna.*"

— Det nekar jag inte till, men då skulle mamma ha sagt så! Ty det är betydlig skilnad att svänga sig *på* en gräs*matta*, och *i* en spenat*säng*, för det tror jag aldrig vi har gjort. Men det var nog

det mamma menade, återtog gumman min och förde näsduken till ögonen.

Svärmor fortfor att skratta, hvilket än mer tycktes förarga Malvina, hvarför jag, för att ställa saken tillrätta inföll:

— Hvad är nu det att bråka om: en "gräsmatta" eller en "spenatsäng." Det kan ju komma på ett ut om man tar sig en svängom i det gröna öfver både gräsmattor, spenatsängar och blomsterbaretter. Ty sådant kan väl också hända ibland!

Nej, det *bör* och *får* inte hända! Och nog ska' jag uppfostra mina flickor att vackert hålla sig "på mattan", för i "spenaten" ha de ingenting att göra, slöt gumman. — —

Ty här *slöt* hon, mot all förmodan verkligen och gick ner i köket. Kokerskan kom nemligen i detsamma upp i något vigtigt ärende, som tarvade gumman mins skyndsamma närvaro i "kastrullappartemanget."

Vid åttatiden på aftonen samlades vi åter. Julgranen tändes och Malvina bjöd på bischoff och punsch och krakmandel och russin, med flera sötsaker.

Punschen var för min räkning, men för att ha någon att klinga med sa' jag till Fritzen att han också skulle ta sig ett glas, och straxt kommo äfven de begge "grabbarne", Nisse och Janne, och ville ha sin del af undfägnaden.

Gumman tyckte visserligen att det var onödigt, både att Fritzen och "olycksfåglarne" skulle lära sig att dricka punsch då hon gjort sig be-

svär med att laga till en så rar *"bischopp"*, som hon kallade den, men då förklarade pojkarne att de alltid fingo "knip i magen" af "mammas bischoffsmedikamenter", men att ett glas punsch deremot piggade upp deras magar, så att de sedan skulle stå ut med att äta hvar sin stor portion lutfisk utan att må illa af den, hvilket de eljes föresatt sig att göra. Flickorna och svärmor tyckte detsamma, hvilket förargade gumman så, att hon föresatte sig att dricka ur sin "bischopp" *alldeles ensam.* Ty efter det var nyårsafton fick hvar och en följa sin smak, mente hon. Resultatet vardt att punschkaraffen snart blef tom, så att jag måste fylla på den ett par gånger innan supen och supén äntligen kommo på bordet.

Någon dans kring julgranen blef icke af, ty ingen af flickorna ville sätta sig vid pianot, och då till sist "mutter" sjelf slog sig ner och började damma på tandgeneterna:

—Nu är det jul igen, nu är det jul igen
Och julen varar intill Påska,

så sa' flickorna att hon spelade i "otakt", hvarpå gumman qvickt nog anmärkte: att "otakt var verldens lön", hvarpå hon slog igen spelverket. Detta tyckte dock svärmor var för ledsamt, hvarefter hon hastigt reste på sig och utbrast:

— Visst ska' vi ha oss en liten svängom kring granen på nyårsafton. Kom nu bara!

Och derefter sträckte hon ut armarne som ett par väderqvarnsvingar och började "tutt solo" snurra rundt kring julträdet, under det hon, kippande efter andan, med sin gällaste röst qvintillerade:

— Nu är det jul igen, nu är det jul igen, etc.

Svärmors muntrande excempel hade nog manat till efterföljd, ty till och med jag reste mig och började skutta rundt kring granen i kapp med den gamla, men så började "olycksfoglarne" att fnissa och menade: "att mormor liknade den "*tungfotade buffeln*", och jag den "*skumpande svarta björnen*" om hvilka de läst i en Jndijanbok som de fått till julklapp.

Och så började hela den öfriga familjen att skratta och dermed blef stämningen muntrare än förut, hvilket väl kunde behöfvas.

* *
*

Så kom äntligen supén, med lutfisk och gröt, men hvarken lutfisken eller gröten tycktes, som man säger, ligga "för familjens röst." I all synnerhet icke lutfisken, ty hvarken flickorna eller "olycksfoglarne" ville smaka på rätten, utan förklarade att de voro alldeles belåtna med att efter smörgåsmaten få hvar sin portion gröt. Och hvad flickorna beträffade så motdiverade de sitt afslag med att helt irronixt påstå, att de, genom att försaka sin lutfiskportion måhända i sin mån bi-

dragit *till att en liten besparing* åstadkommits inom familjan.

Gumman min blef "stött i kanten" och svarade att både de och olycksfoglarne kunde tacka sin nådige Fader i himmelen om de alltid hade lutfisk att tillgå ifall de framdeles skulle komma i nöd, hvilket ingen så noga kunde veta. Ty större skutor än deras hade man mången gång sett gå i qvaf, och förresten var det inte så lätt för unga flickor att nu för tiden bli gifta och försörjda, som förr i verlden.

Häri instämde olycksfoglarne med en mun och förklarade, att de för sin del inte skulle vilja gifta sig med någon af systrarne så länge det fans "stiligare jäntor" att tillgå, och funnes inte det, så skulle de ändå inte nappa hvarken på "Sissans" eller "Trissans" krokar.

Studenten höll, för att förarga flickorna, med de begge "grabbarna", hvilket rangderade honom en nick och ett vänligt ögonkast från sin mamma, som alldeles icke tyckte illa om att vid alla tillfällen få *vatten på sin kvarn*, komma hvarifrån det ville.

Men flickorna gåfvo det oaktadt ej tapt utan förklarade, att nutidens unga damer i allmänhet ej brydde sig ett dugg om huruvida de blefvo gifta eller ej. Ty de kunde nu för tiden bli snart sagt hvad de ville, och genom konkurrangs på herrarnes arbetsfält så småningom grundstuka dem alla, så att de till sist skulle bli *tacksamma* att

få gifta sig med den första flicka de träffade på, för att få dela hennes inkomster.

Gumman min fattade nu åter humör, i all synnerhet som svärmor på sätt och vis gaf flickorna rätt, och påstod att hon, som i många år haft egen affär, nog visste hvad "konkerangs" ville säga, och att fruntimmerna i det fallet nog kunde "stå bocken" mot karlarna om de så ville! Och nog fans det också de karlar som sen ville dela vinsten, men hur pass "tacksamma" de blefve det ville hon "tala tyst om."

* *
*

Supén var nu slut och för att äfven få ett slut på familjetvisten, erinrade jag om att klockan gick på tolf och att tiden derför snart var inne att ta farväl af det gamla året och helsa det nya välkommet i ett glas champagne, ett förslag, som af alla helsades med enstämmigt jubel.

Visserligen ruskade Malvina en smula på hufvudet innan hon gick att hemta vinet, och hviskade sagta i mitt öra:

— Jag tycker vi gerna kunde ha nöjt oss med ett glas "bischopp" i stället, ty det "smäller lika högt" härvidlag.

— Nej, inte så högt som "smällkork", gumman lilla, svarade jag i samma ton, och efter några minuter stod "champisen" på bordet.

Jag är just ingen talare, men när som tolfslaget ekoade ut från alla stan's kyrktorn och

våran gamla antiqua salsklocka började surra, och så godt hon kunde stämma in i låten, fick jag en idé som jag länge haft, hvarför jag bad min familja fatta sina glas, hvarefter jag "älskade ljud" och sade:

— Kära maka, svärmor och barn af bägge könen!

Jag fick inte fortsätta, ty olycksfoglarne afbröt mig strax och frågade:

— "Barn af bägge könen!" Ska' de vara *vi bägge* det, då tro vi pappa fick "kragen!"

Jag låtsade icke höra på krabaterna, utan fortsatte:

— Åren gå och åren komma! Nyss har det gamla året gått till ända, och ett nytt år ingått, hvilket vi skola hoppas måtte bli ett "*godt*" nytt år för oss alla. I mitt och mormors hår, och jag skulle äfven vilja påstå, i mammas, ha *åren strött sitt silfver,* under det I mina barn, med *ungdomens gullhår* fladdrande kring era hjessor ännu icke upplefvat så många år som vi! —

Här kunde pojkarne ånyo icke hålla sig i styr, utan tisslade sinsemellan om att gullhåret visst var en pik åt flickorna, hvars hår stötte i rödt, hvilket gaf Malvina anledning att utbrista:

— Tyst gossar när pappa talar! Gråhårig är jag gudskelof *inte ännu,* men nog kan man bli det innan man får bugt på er!

När allt åter blef tyst, sedan jag först gett pojkvaskarne hvar sitt nyp i örat, och gumman

min en slängkyss, till tecken af att hon ej skulle *märka ord*, fortfor jag med höjd röst:

— För hvarje år vi lefvat, de må nu hafva varit få eller flera tillhör det oss egentligen att föra noggrann räkenskap, och med anledning häraf ämnar jag, såsom samvetsgrann familjefar, att med ingången af detta nya år emellanåt anteckna och berätta de mest märkvärdiga händelser som vi komma att upplefva. Skål!

Svärmor klingade med mig på gammaldags hederligt sätt genom att stöta sin bägare tillsammans med min och lyckönska mig till den goda idé jag fått, men flickorna och studenten småmyste blott, under det de höjde sina glas. Och hvad de begge olycksfoglarne beträffade så drucko de med ens i bottnen, hvarefter de alltför hörbart hviskade till hvarandra:

— Det måtte bli "snygga historier" som "gubben" tänker smita ihop, han kan ju inte ens *stafva riktigt!*

Af gumman fick jag genast svar på tal:

— Skrif du så mycket du vill, gubben lilla, om också jag får ibland ha ett ord med i laget, ty det vill jag ha, menade hon.

Jag förklarade nu att ordet allt för gerna komme att lemnas fritt åt henne och att fördenskull en portfölj skulle anskaffas i hvilken samtliga uppsatserna komme att för framtiden bevaras.

Och härmed voro alla nöjda hvarefter vi togo godnatt af hvarandra och kröpo till kojs.

II.

Årets första dag.

Gumman min och svärmor i kyrkoparad. — Deras "käre gosse." — Mitt sätt att sköta hyresgäster. — På "det hala". "Olycksfoglarne" presentera sina fästmör. — De vilja derefter ha mig till *lokomotiv* åt sig. — De opponera sig mot mig. — Gumman mins sätt att skaffa sig en bra plats i kyrkan. — Flickorna tas i förhör. — Sjelfbjudet främmande. — Hyresgästerna presenteras. — Supé med musik, tal och nachspil.

Nyårsdagen ingick strålande klar, med glittrande solsken, som på en vacker vårdag. Rimfrosten gnistrade, som om en gifmild fé för fulla händer strött ut massor af skimrande briljanter öfver träd och buskar, land och sjö, telefontrådar och hustak. — — — Det är min son, studenten, som formulerat den här punkten, ty så anser han att en årsberättelse bör börja.

För egen del skulle jag aldrig ha kunnat kommit att tänka på den "gifmilda fenen", annars slår nog alltsammans in med verkligheten.

Om det nu var det vackra vädret, eller något

annat som orsakade att familjen, när vi sammanträffade vid frukostbordet, såg ovanligt nyter ut, vet jag ej. Allt nog, det såg ut som om lite af solskenet utomhus äfven kommit in i vårt hem på årets första dag.

Gumman kände sig *andäktigt* stämd, samt ville ha mig med till kyrkan; och nog för att jag ibland inte har något emot att få höra ett ”guds ord” då och då, men i dag kände jag ingen lust att sitta instängd mellan fyra murar, låt vara i ”guds hus”, när Vår Herres stora Tempel, den härliga naturen, stod på vid gavel för mig och lockade mig ut i sitt moderliga sköte.

Detta kunde nog så vara, menade gumman, men ut i naturen kunde man gå för hvarje dag, och det var förresten inte detsamma som att gå i kyrkan, i all synnerhet när ”*hennes kära gosse*” predikade, som i dag var fallet.

Att börja med begrep jag, gud förlåte mig, inte hvem hon menade med sin ”käre gosse”, men uttrycket förargade mig, ty så hade hon äfven en gång *kallat mig*, fast det var längesen. Inte för det jag just trodde att gumman min gått och förälskat sig på gamla dar, men något ditåt lät det ju i alla fall. Och när jag närmare började ge akt på min ”gamla galanta”, så obsalverade jag något som jag förut icke gett akt på. Hon hade nemligen gjort riktig *stortoalett* och tagit på sig en af sina paradklädningar från Lundin; örringarne med diamanterna i, som hon fick till present på vår silfverbröllopsdag, bästa arm-

bandet, ett par fingerringar mer än vanligt o. s. v. Dertill kom hon knogande med nya plyschkappan, som hon bredde ut framför brasan, och en grön hatt med någon sorts pelsverk omkring, samt en eldröd papegojvinge vid sidan af det gröna. Inte lägger jag mig mycke i mina fruntimmers affärer, utom då de vill ha pengar till en och annan i mitt tycke onödig utgift, och allraminst lägger jag mig i hur de ibland kunna styra ut sig när det ska' vara riktigt finemang, men när jag en stund betraktat gumman i all hennes härlighet kunde jag inte underlåta att fråga om hon antingen sjelf skulle *stå brud* i kyrkan (utan att först ha frågat mig om den saken) eller om hon der skulle vara med på något stiligare bröllop?

Något svar fick jag inte, men då jag efter en stund ville ha reda på hvem hennes "*käre gosse*" var, så fick jag veta att han var en "liten engel" och jag en "bengel" eller något ditåt, som kunde spörja om något så dumt. Personen i fråga var *alla* fruntimmers "käre gosse", eller med andra ord den nye pastorsadjunkten i församlingen, en upplysning, som betydligt lugnade mig. Ty karlen var i mitt tycke *förbaskadt hygglig*, och jag hade ett par gånger tänkt proposisionera brorskål med honom, fast han var tjugu år yngre än jag. (Farbrorsskålar dricker jag nemligen icke.)

Af intresse för den unge mannen (ett intresse som jag med eller mot min vilja kände mig dela

med gumman min) uppmuntrade jag icke allenast Malvina att så ofta tillfälle erbjöds gå och höra den unge predikanten, utan ock att hvarje gång *ta flickorna med* till kyrkan då han predikade.

Nu tycktes gumman min bli helt rörd, tryckte min hand och utbrast:

— Du är inte så dum som jag trodde kära August, och du må nog tro att jag gjort försök, att få flickorna med mig i kyrkan, ty sådant der tillhör det hvarje mor att tänka på. Men de ha gunås ännu intet sinne annat än för den här verlden och tycker att den "käre gossen" är alldeles för "vigtig och gudsnådelig af sig". Bättre förstånd ha de inte! Då kommer jag till och med längre med mamma!

Och mycket riktigt öfverraskades jag ögonblicket derpå af att få se svärmor, äfven hon i stor stass, utstyrd med smycken och rosetter och med en gredelin hårklädsel på hufvet, som om hon ämnat sig på en lifvad maskis.

Äfven hon hade inte ord nog för att uttrycka sin *"angtusism"* för den unge predikanten, hvilken äfven hon titulerade "sin käre gosse."

Sedan gumman min och svärmor gått, tog äfven jag på mig rock och hatt och gick ut för att hemta lite frisk luft. På gatorna vimlade det af högtidsklädt folk, som likaledes voro ute för att lufta på sig under den vackra vintermorgonen.

Och öfverallt der ett par bekanta möttes ljöd

det! ”*Godt nytt år*, *godt nytt år*” och: ”*Det samma tillbaka*” eller ”*Dito*, *dito*”, som om hela verlden velat ta hvarandra i famn. Till sist träffade jag äfven en af mina hyresgäster, en medelålders notarie, med ungdomligt utseende, som bott hos mig i femton år.

— Nej, se god dag bror — god fortsättning — bror är liksom jag ute och ”flankerar”, helsade notarien muntert. Och derpå berättade han mig, att han senare på dagen ämnat göra mig en visit, för att meddela att han icke kunde liqvidera sin hyra, men att detta inom några dagar skulle komma att ske.

Derom var ingenting att säga, ty inte är jag den som bråkar med mina hyresgäster. Jag brukar till och med gå dem så långt till mötes att de så godt som allesamman, notarien inberäknad, alltid äro skyldiga mig för ett eller annat qvartal, hvilket pro primo har det goda med sig att de icke så ofta som eljes bråka om reparationer och dylikt i sina lägenheter. Men det bästa af allt är, att de i regel ej häller bråka med att *säga upp sina kontrakt*, utan bli qvarboende i tiotals år.

Gumman min tycker visserligen ibland att jag är alltför ”*flat*” mot hyresgästerna, men affärer är affärer och dem förstår jag *bättre än hon!* (Ja, nu står det der, och hvad som är skrifvet, det är skrifvet, sa’ Johannes Döparen.)

Notarien, sade vidare, att det gladde honom att se mig frisk och kry på det nya året, och

frågade derefter hur det stod till med familjans helsa. Jag tackade för det intresse som han visade för min och min familjas välbefinnande och svarade: jo, tack, bra gudskelof! Och derpå upplyste notarien att han föranlets att göra sig underrättad om vår helsa emedan hans fruntimmer trott att möjligtvis något varit i olag eftersom det varit ”*så tyst*” hos oss den föregående qvällen.

Jag förstod nu ganska bra ”*piken*”; notarien och hans familja hade alltid varit sjelfskrifna gäster vid våra små bjudningar på nyårsaftonen. Och helt säkert hade han, liksom jag, föregående qväll gått miste om sitt lilla ”perferangsparti.”

Under våra resonemang hade vi hunnit ner till Nybroviken, der det vimlade af folk. På skridskobanan snurrade de åkande om hvarandra i brokigt virrvarr, och rundt kring stränderna stodo lifligt intresserade åskådare och kallfånade på det rörliga lifvet å banan.

Det är så likt oss Stockholmare!

Vill man arrangera en liten folksamling så behöfver man bara stanna på gatan, titta upp mot himlen, eller ner i Norrström, så är det strax färdigt. Ty i ett nu blir man omringad af en massa nyfikna, som alla, utan att säga ett ord titta åt samma håll som en sjelf.

Som det inte roade mig att stå och trängas bland allt folket kring kajen tog jag farväl af notarien och begaf mig ner på skridskobanan. Och väl kommen dit ner fick jag, så gammal jag är, ett outsläckeligt begär att låna mig ett par

skridskor, för att se om jag glömt af att åka, ty i min ungdom hade jag varit en ganska skicklig skridskoåkare.

Och så ville jag också pröfva på hur det kändes att ha på sig ett par af den *nyare tidens skridskor*, utan remtyg och dylikt.

Jag fick snart ett par som passade mig förträffligt och det kändes alldeles som om de varit fastvuxna vid foten, hvilket hade till följd att jag i första ögonblicket tyckte mig säkrare till mods än försigtigheten bjöd, så att jag helt djerft tog fart och löpte ut på banan. I nästa ögonblick märkte jag att en kollasion med en medelålders dam rakt framför mig, och som icke tycktes vara vidare tränad för skridskosport, syntes oundviklig, derest jag icke i hast kunde stoppa eller vika undan. Instinktmessigt valde jag den senare utvägen, ty eljes hade jag säkert kommit att kollasionera med någon annan af de åkande. Jag höjde derför på en gång begge tåspetsarne, bromsade så kraftigt jag förmådde med bakdelen af skenorna mot isen, såsom man förr i verlden brukade då man ville hejda farten och stanna. Men i stället för att ta fäste gledo skridskorna blixtsnabbt undan, så att jag ögonblicket derpå satte en så hård "rofva" å banan, som om jag fallit från ett kyrktorn. Jag gjorde ett förtvifladt försök att åter komma på fötter, men det lyckades ej utan hjelp. Till all lycka fick jag i detsamma syn på mina begge flickor och ropade an dem. I nästa ögonblick voro de vid min sida

och innan de visste ordet af hade jag gripit fatt i deras händer och gjorde ånyo ett kraftigt försök att komma på fötter igen, hvilket hade till resultat att flickorna på en gång stodo på näsan, en på hvardera sidan om mig. Nu skyndade ett par herrar till och hjelpte upp flickorna, hvarefter de började förebrå mig för min oskicklighet. Men inte nog härmed! De unga männen togo äfven flickornas parti och påstodo att jag burit mig drumligt och oartigt åt mot damerna, hvarefter de fordrade att jag skulle be Sissan och Trissan om ursäkt.

— Nej, min själ jag det gör! blef nu mitt svar, hvilket så tycktes förarga de unga männen att de gjorde en utmanande "chest" mot mig och fortforo:

— Ja, men vi *fordra* det, ty de begge unga damerna här äro i vårt sällskap. Sissan och Trissan sågo skenerade ut och försökte förklara sig, men deras kavaljerer afbröto dem, sägande:

— Lugn mina damer, vi ska nog lära denne gamle dromedar en smula lefnadsvett.

— "*Dromedar*" sa' dom! Jag visste inte om jag skulle skratta eller bli förargad.

Äntligen fingo flickorna mål i mun och sade:

— Det är vår far, var så snälla och hjelp upp honom!

De begge ungherrarne stirrade på hvarandra, som om de trott att flickorna talat *mesostpotamiska*, hvarför jag återtog:

— Ja, mina herrar, *jag* är de här flickornas åldrige fader — —.

Jag hann ej att fortsätta förrän de begge herrarne gåfvo mig ett så kraftigt handtag att det knakade i lederna på mig, hvarefter de, sedan jag kommit på fötter, artigt bådo om ursäkt för hvad som nyss förefallit oss emellan.

— Godt, godt, mina herrar, svarade jag, ännu med känning af deras hjelp, starka karlar ha vi godt om, men qvicka — hm. — Tack i alla fall för hjelpen!

Nu började herrarne skratta. "Tack i *alla fall* för hjelpen" — förbaskadt qvickt, sade de. Jag kunde inte alls finna något qvickt i hvad jag sagt, men höll ändock god min, hvarefter flickorna presenterade de två herrarne för mig.

Så kommo äfven "olycksfoglarne" vinglande förbi, i sällskap med hvar sin jemnåriga flicka, hvilka de presenterade som sina *fästmör*. Och sämre smak kunde de bägge "grabbarna" haft när de gjort sitt val, ty de små flickorna sågo riktigt söta ut.

Emellertid gaf jag "olycksfoglarne" en uppsträckning för sitt tilltag att vid så unga år ha skaffat sig fästmör, hvarpå jag skiljde ungdomarne åt, efter att först ha gjort mig underrättad om hvilka småflickornas föräldrar voro.

Häröfver visade "grabbarne" humör, och menade, att de likaväl kunde bestå sig med fästmör, som systrarne med fästmän. Och härpå *insinje-*

rade de, att de två herrarne, som hjelpt upp mig nyss, skulle vara *fästmän till mina flickor.*

Efter denna upplysning visste jag inte riktigt hvad jag skulle tro om lämpligheten af att föräldrar släppte sina döttrar vind för våg på Stockholms skridskobanor, och jag beslöt att vid hemkomsten höra gummans tankar om saken. Hvad olycksfoglarnes kärleksaffärer beträffade så fann jag dem vara af allt för oskyldig art för att ge anledning till oro.

När jag blef ensam på isen med "grabbarne" ville dessa "*leka jernväg* och ha *mig till lokomotiv,* hvarför de hakade sig fast vid mig som kardborrar och puffade mig i ryggen, så att jag var tvungen att dra dem efter mig ett stycke. Men innan jag visste ordet af hakade också ett helt dussin af deras bekanta sig tillsamman till ett långt "tåg" och sköto på mig bakifrån för att sätta mig i gång, under det de än utstötte gälla tåghvisslingar och än pustade i korus för att "imintera" flåsandet hos ett lokomotiv.

Detta var mer än jag kunde tåla, ty rundt omkring oss samlades snart en massa folk, som tycktes vilja skaffa sig en glad stund på min bekostnad. Jag försökte derför vända mig om för att ge mina pojkar hvar sitt nyp, men i vändningen vägrade skridskorna åter att lyda mina rörelser, så att jag ånyo satte en ny rofva, denna gång till all lycka på mina bägge pojkar hvilka kommo under mig i fallet.

Jag spände nu skridskorna af mig, gaf poj-

karne hvar sitt nyp i örat och tog dem derefter med mig, med löfte om att de vid hemkomsten skulle få hvar sin stut för sitt välförhållande.

Men lika glada voro de ändå! Och till på köpet började de att *resonnera.* Att ge pojkar stut, påstodo de vara en *gammalmodig uppfostringsmetod*, ty i stället gåfvo kloka föräldrar nu för tiden sina gossar *velocipeder* och *sparkstöttingar*, *frimärksalbum* och *femtioöringar* för att få dem att vara hyggliga. Derpå lofvade de, att om de hvardera finge en tjugofemöring och sluppe stuten, så skulle de för detta pris vara hyggliga en hel vecka.

Jag vet inte om alla pojkar äro som mina, eller om jag inte är riktigt lämplig som uppfostrare, men säkert är att de ej skulle ha vågat komma fram med dylika förslag till gumman min. Och inte skulle det häller ha dugt att några andra pojkar än mina egna kommit fram med dylika förslag, — ifall jag haft mig anförtrodd vården och uppfostran af andras barn.

Nu gingo pojkarne och jag halfva vägen hvar vid uppgörelsen. Pengar fingo de inga, men stuten lofvade jag att de skulle slippa, med vilkor att de framdeles uppförde sig till min belåtenhet. Och detta lofvade de! Få nu se hur länge löftet räcker!

* * *

När vi kommo hem hade gumman min och svärmor redan kommit åter från kyrkan och bägge

voro de vid ett strålande humör. Deras "kära gosse" hade öfverträffat sig sjelf och messat så vackert för altaret, att sjelfve Ödmann inte skulle ha kunnat gjort det bättre, påstodo de. Och så hade han sett så ståtlig ut i messhake (fast det gjorde han annars ock) att de tyckte det var riktigt synd, att han bara var en fattig pastorsadjunkt och inte åtminstone *biskop*, om det nu inte gick så fort att bli *erkebiskop*, hvilket de hoppades att han nog skulle bli med tiden.

Att börja med hade de dock fått en så dålig plats bakom en pelare, att de icke sett något men under det "psalmen 24" sjöngs hade gumman min gått fram till notariens jungfru och en annan af tjensteflickorna i vår gård, hvilka suttit framför pelaren, och bedt de bägge flickorna byta plats med sig.

Notariens jungfru, som gumman min förresten aldrig sagt sig kunna tåla, hade att börja med vägrat att lemna sin plats, men då gumman min hotat henne med att hon i så fall aldrig i lifvet kunde *påräkna att få låna hennes klädstreck*, eller några andra hushållsförnödenheter, så hade hon och hennes sällskap till sist gifvit vika *). Och sedan hade både gumman min och svärmor kommit att se och höra alldeles utmärkt.

Jag förvånades inte öfver att Malvina kun-

*) Detta under förklaring att Vår Herre nog kunde straffa gumman min för att hon icke lemnade folk i fred i Guds hus.

nat ge sig till att tala om sina klädstreck i Guds hus, ty hon ger aldrig tapt när hon på allvar vill drifva något igenom, men jag kunde inte underlåta att säga henne, att om jag varit i hennes kläder så skulle jag, hällre än att ha kommit fram med den der klädstreckshistorien, ha suttit qvar bakom pelaren, eller ock sökt upp en annan, bättre, ledig plats i kyrkan.

Nu kunde ingen veta hvad notariens jungfru och hennes väninna ämnade spela oss för spratt till återtjenst, ty helt säkert *rufvade de på hämd*, och derpå kunde ingen undra.

* *
*

En stund senare anförtrodde jag gumman min mina iakttagelser från Nybroviken, vis à vis flickorna och deras kavaljerer. Att börja med blef hon en smula ”perflex” och gjorde sig sjelf förebråelser öfver att hon icke haft tid att följa med ner på isen, för att hålla ett vaksamt öga på flickorna. Derefter blef hon ond på dem derför att de ej med ett enda ord antydt att de hade herrbekantskaper, hvilka för henne och mig voro alldeles främmande. Slutligen ansåg hon att *äfven jag* hade lika mycket skuld, som hon, i saken, ty jag, som var ute mer än hon, borde bättre än hon ha reda på lifvet utomhus.

Jag erinrade nu min hulda maka om att jag, som far, väl måtte ha fullgjort min pligt i detta afseende, eftersom jag för endast några timmar sen gjort upptäckter rörande våra döttrar, om

hvilka hon, som mor, hittills svärvat i den djupaste okunnighet.

I detsamma kommo flickorna hem och gumman min beslöt nu att genast ställa till ett förhör med dem rörande deras förhållande till de unga männen. Flickorna inkallades derpå till oss, hvarefter gumman min började förhöret med att fråga hvar de hållit hus hela förmiddagen.

— Vi ha ju varit på Nybroviken, i sällskap med pappa och bröderna, svarade de med en mun och sågo helt förvånade ut.

— Jaså, ja, det vet jag, men pappa har berättat för mig att ni också sällskapat med annat folk nere på isen och att ni varit tillsammans med två ungherrar som hvarken pappa eller jag känner!

Flickorna förklarade nu att detta nog egde sin riktighet, och att de dessutom gjort bekantskap med en hel del andra unga män som hvarken gumman min eller jag kände, men som de under årens lopp blifvit presenterade för nere på skridskobanan. Och deri syntes det dem icke ligga något ondt!

Gumman min baxnade tydligen inför detta svar och började att hålla en predikan för flickorna om den nya tidens lättfärdighet och densammas faror, hvarpå flickorna invände att det nog hördes att "mamma" nyss varit i kyrkan och hört "sin kära gosse", men att de, det oaktadt, icke kunde ta åt sig de moderliga var-

ningarne och förmaningarne, emedan de ”vis à vis” dem ingenting hade att förebrå sig.

Derpå bådo de helt okonstladt, för att gumman min och jag ingenting skulle ha att säga, att eftersom vi ej kände deras manliga bekantskaper, de skulle få presentera några af dem för oss, hvilket bäst kunde ske genom att de fingo ställa till en liten bjudning i hemmet, ty att Nybroviken inte var lämpligaste platsen för en dylik presentation det hade de i dag fått klart för sig, tillade de, med en sådan der ironesixk blick på mig.

Gumman min förklarade dock att Nybroviken just vore rätta platsen för presentationen, och att hon ämnade göra flickorna sällskap dit hvar gång de kände lust att ”ge sig ut på det hala.”

”Sissan” och ”Trissan” bådo henne vara välkommen, och mig med, men jag betackade mig för min del, medveten om att gumman mins närvaro vore alldeles tillfyllest, för att, så att säga hålla tummen på ögat på ”mamsellerna.”

På sätt och vis missunnade jag likväl ej flickorna den smula umgänge med jemnåriga, antingen det nu var karlar eller fruntimmer, som de förskaffat sig, men det förargade mig att hvarken gumman min eller jag förr än i dag och genom en *ren slump* fått hum om dessa deras bekantskaper.

Jag smickrade mig dock fortfarande med att det var *jag* och icke Malvina som kommit hemligheten af dessa bekantskaper på spåren.

* *
*

En af olycksfoglarne kom nu in och berättade att ”det låg alldeles fullt med bref” i vår breflåda, och jag erinrade mig nu att jag på morgonen glömt att vittja lådan. Jag gick alltså ut och tömde densamma, samt hade fullt bestyr med att bryta och genomögna den stora posten, hvilken uteslutande bestod af nyårshelsningar från vänner och bekanta; till dess husjungfrun anmälde att middagen var serverad.

Samtliga hyresgäster med fruar hade som alla föregående år sändt sina kort, men å hvart och ett lästes, ofvan namnen, ett vänligt tillkännagifvande, tillkommet liksom genom en tyst öfverenskommelse, om att vederbörande på eftermiddagen ämnade göra gumman min och mig *en visit*, för att personligen framföra sina nyårshelsningar!

Också hade vi knappast rest oss från middagsbordet förrän tamburklockan oupphörligt pinglade, och innan vi visste ordet af voro vi omgifna af en hel skara hyresgäster hvilka alla omringade oss och på det hjertligaste beklappade och skakade händer med oss, tillönskande oss: ”god fortsättning” och allt annat tänkbart ”godt”, både i den här verlden och i den tillkommande. Och efter hand kommo nya gäster, så att vi, innan vi visste ordet af, hade våningen full af främmande.

Jag hade för min del just ingenting emot visiten och flickorna jublade inom sig, samt vi-

sade sig genast från sina mest älskvärda sidor, önskande gästerna hjertligt välkomna o. d.

Gumman min, som naturligtvis äfven nödgades att hålla god min i elakt spel, visade deremot inför mig en hel annan uppsyn, och bad mig helt enkelt säga de främmande att vi icke för tillfället kunde "ta emot" emedan vi voro bortbjudna. Som detta emellertid ej var sant och jag ej visste hvart vi en sådan qväll som denna skulle ta vägen, en sak som Malvina ej häller tycktes ha klart för sig, då vi ej ens hade utsigt att vid denna tid få biljetter till någon af teatrarne, så tvingades vi att vackert stanna hemma och hålla till godo med situauktjonen sådan den var.

Gumman min måste alltså mot sin vilja ge sig ner i källare och kök och ordna med gästernas traktering, och sjelf måste jag på bästa sätt söka att uppfylla mina pligter som värd i huset.

Sedan tébrickan gjort sin rond bland damerna och herrarne fått en punschbricka framför sig, jemte cigarrer, blef stämningen efter hand alltmer animalerad.

Efter en stund kommo kortlekarne fram, både bland herrarne och damerna, under det ungdomen roade sig med dans och lekar. Under spelets gång öfverenskommo de närvarande att bilda en "speljunta", hvilken skulle sammanträffa hvar fjortonde dag, i tur och ordning inom husets samtliga familjer, inalles åtta till antalet. All

vinst som uppstod genom spelet skulle läggas i en särskild kassa, hvilken sedermera gemensamt skulle festas upp fram på vårsidan.

För egen del intresserades jag så mycket af denna idé, hvilken syntes mig egnad att i hög grad befordra endrägt och grannsämja mellan husets folk, att jag oupphörligt för den goda sakens skull gjorde *"stora slamm"* under det jag satt "träkarl" i "perferensen"; det enda spel jag kunde.

Till motspelare hade jag min hyresgäst till höger i förstugan på nedre botten, *notarien*, en särdeles angenäm karl, som jemt och ständigt rullade cigaretter, tyckte om god mat och egnade den största omsorg åt sin toalett.

Vidare hyresgästen till höger i förstugan i tredje våningen, en glad själ, som sjöng och musicerade på åtskilliga instrument, bolmade som en ångskorsten på mina cigarrer, i öfrigt ogenerad i sitt sätt samt till yrket *fotograf.*

Vid ett annat bord hade mina öfriga hyresgäster placerat sig, spelande vira. Den ena i sällskapet var *läkare,* men sysslade hällre med allt annat än med recepter och medicin, den andre *kapitalist,* som dragit sig från affärerna och nu lefde ett oberoende lif på sina räntor, den tredje tjensteman i något af verken, och till på köpet *baron,* samt den fjerde i laget *grosshandlare.*

Bredvid grosshandlaren hade min sjunde hyresgäst, en skämtsamt anlagd *artist* tagit plats som åskådare af spelet.

* * *

Vid tiotiden på qvällen hade gumman min supén färdig och sedan spelet afslutats och jag erinrat om att "supen kallnade", tågade vi ut i matsalen der damerna redan voro församlade med gumman min i teten, hvilken ifrigt uppmanade gästerna att smaka på hvad huset förmådde, under det hon, liksom alla värdinnor, tätt och ofta urskuldade sig med att anrättningarna egentligen icke voro något att bjuda på.

Doktorinnan, en lång och mager dam, med pinsé, som hon omöjligt tycktes få att sitta qvar på sin tunna näsa, krusade för *friherrerinnan*, en liten, likaledes mager men pigg dam, hvars största fel tycktes bestå i att hon af naturen utrustats med en mun, lagom stor att gömma ett franskt bröd i, och en midja, lagom smal för att omgjordas med ett af gumman mins strumpeband.

Slutligen öppnade friherrinnan "elden" genom att breda sig en allt för liten smörgås till sin stora mun, hvarpå gumman min å en assiett lade för henne ett stycke inlagd hummer af så stor dimension att jag omöjligt kunde begripa hur det skulle kunna passera den smalaste delen af den lilla damens snörlif.

Sedan friherrinnan tagit för sig upphörde för en stund kruset de öfriga damerna emellan. Doktorinnan som var närsynt böjde sig först ner öfver en "marjonäs" och tappade strax derpå sin pinsé i såsen. Så kom *notariens fru*, rund som en kålrot, och lade för sig en anjovis, derpå *ren-*

tierens fru, munter som alltid, och så liflig i sina rörelser, att hon under det hon servererade sig slog omkull tre bränvinsglas, hvilka jag nyligen haft det angenäma besväret att fylla. Vidare, i tur och ordning, *artistens* och *fotografens* fruar, bägge ånyo nigande och krusande för hvarandra, ehuru de i hvardagslag hade ständiga nappatag; samt sist *grosshandlarens fru*, den vackraste i samlingen, en smidig brunett med smäktande "kastellögon" och perlhvita tänder bakom ett par rosenläppar af "*kloral*." (Nåja, gumman min har häller inte sett så illa ut när hon var vid hennes år).

Nu blef det äntligen herrarnes tur att få sin andel af gudsgåfvorna.

Notarien gick omkring med en assiett i ena handen och en gaffel i högsta hugg i den andra, synande smörgåsbordet, som om han tänkt sätta upp ett protokoll öfver detsamma.

Doktorn högg in på hvad han först fick fatt i, under det han ifrigt resonerade med ett par andra gäster "om modellen till en ny isbrytare", som han konstruerat.

Kapitalisten gick omkring och såg "melankolistisk" ut, förklarande att hans mage icke tålde vid annan mat på qvällarne än vattgröt; *baronen*, som återigen tycktes ha en utmärkt aptit tog för sig af de fetaste rätterna och för att riktigt äckla sin vän kapitalisten rådde han denne att för sin dåliga mages skull stiga upp klockan fyra hvarje morgon och äta en *fläskpannkaka*.

Artisten gick och längtade efter ett glas öl som genast serverades honom, och *fotografen* stötte, innan han hunnit svälja den första munsbiten, mig i sidan och påminde mig om att det nu kunde vara tid på att ta ”helan”.

Hvad grosshandlaren beträffade var han damernas kavaljer och lade för dem af än det ena och än det andra. Sin egen fru lät han dock sköta sig sjelf, hvilket icke skulle ha dugt för mig att göra, om jag och gumman min varit på kalas! Emellertid sökte jag efter bästa förmåga att visa mig artig mot grossessan, en uppmärksamhet som hon med älskvärd tacksamhet särsyntes ”sentimentera”. För ungdomen var särskildt bord dukadt i ett angränsande rum och här voro Sissan och Trissan värdinnor.

* *
*

Efter supén gjordes musik. ”Sissan” angkompanjerade och ”Trissan”, som till och med gått och tagit lexsjoner för Arlberg, sjöng någonting på Parisiska som jag inte begrep, men som jag tyckte inte lät så tokigt för de trehundra kronorna som lexsjonerna kostat.

Så skulle baronessans äldsta dotter, som nyss gått och läst, också låta höra sig. Och som hon antagligen inte ville vara sämre än min flicka, så sjöng också hon ett par strofer på någon sorts *utländska,* men litet emellan måste hon ta om igen än den ena strofen och än den andra, hvilket hennes mor förklarade höra till pjesen och på

musikspråket kallades "*presis*". Men om det just var "så presis" riktigt vill jag låta vara osagt. Derefter "deklamerade" doktorinnan ett par verser, som hon sjelf författat, och som det drog en hel qvart att läsa upp. Under tiden slumrade notariens och fotografens fruar in i hvar sitt hörn, oaktadt att grosshandlaren litet emellan klappade i händerna som en "kalkör" och "aplomberade", samt skrek "*brafvo!*"

Lyckligtvis påminde gumman min gästerna om att kaffet var serveradt, ty eljes hade doktorinnan troligtvis fortsatt sin "deklamantion" till fram på morgonkröken, ty i förtroende berättade hon för hvem som ville höra det, att hon *diktat ihop en hel poembok*, som hon ämnade ge ut till julen.

Grosshandlaren bad genast att få anteckna sig för fem exemplar, som han ämnade presentera åt sin fru, hvilken han påstod vore lika opoetisk som en en låda amerikanskt fläsk (han handlade nemligen bland annat äfven med den varan.)

Efter kaffet begärde grosshandlaren ordet.

— Mina herrar och damer! sade han. Vi veta alla att vi lefva i Europa och att vårt lilla Sverige ligger der, *lefve derför fosterlandet,* och den jord som oss fostrat hafver samt *den blågula flagga* som för nordiska vindar svajat sedan den store Gustaf Adolfs dagar! *Lefve han!* Och lefve äfven den älskade *konung* som *nu lefver* och *regerar öfver oss* och ett *älskadt brödrafolk*, hvilket vi icke

på en stund som denna böra glömma, emedan *skogens brus och vindens sus* kommer våra hjertan att klappa och *det haf* som omsluter oss slår sina *blåa böljor emot stranden.* Jag är ingen talare mina herrar och damer, men deraf hjertat fullt är deraf talar munnen säger *skalden*, som har ordet i sin magt, liksom den magt som öfver oss är och som låter *stjernorna* lysa på det *glittrande himlafästet* i *vinternattens* dunkla mörker. Men mina vänner, härinne se vi *ljus* brinna i ett trefligt och angenämt hem, der vi undfägnats med *bordets nöjen* och *drufvans safter* i så rikligt mått att vi måste känna *tacksamhetens* ljufva Eolsharpoprängar "vindibrera" inom våra bröst, såsom en *brusande ström*, eller den sakta *sorlande vårbäck*, som qväller fram vid foten af blyga *sippor och doftande violer.* Mina herrar och damer! *Solen ler*, *foglarne sjunga* sina hymner i naturens stora familj, hvarför skulle då icke vi med *leende hjertan* liksom den *sjungande solen* — hvad säger jag — liksom de *roliga lerfoglarne* — hm — de *leriga solfogl* — — jag menar, hvarför skulle vi icke för *vårt älskvärda värdfolk* och deras här församlade *efterkommande*, *älskvärda barn*, kunna höja en tacksamhetens skål och ett *fyrfaldigt svenskt lösen—hurra. Lefve de! Hipp hurra* etc.! Efter talets slut strök grosshandlaren förtjust sina mustascher, samt klingade i botten tre gånger med fylda likörglas; en gång för mig, en för gumman min och slutligen en gång för "våra efterkommande älskvärda barn."

Derefter ville den mångsidige mannen visa ett konststycke, hvilket bestod deri att han stälde en tom punschbutelj på golfvet, å hvars botten han tänkte *balansera* på ett ben.

Experimentet lyckades dock vid första försöket ej bättre än att balansen svek, hvarefter konstmakaren efter ett par svåra öfverhalningar hamnade hufvudstupa i den stora öppningen *på vår salsspisel*, så att askmörjan yrde om öronen på honom.

Lyckligtvis skedde ingen värre olycka, men härmed var signalen till allmänt uppbrott gifven.

Grosshandlarens lilla hyggliga fru fälde tårar vid afskedet, hvarefter hon sköt sin illa tilltygade make före sig ut i tamburen. Damerna gjorde beklagande miner men herrarne togo äfventyret från den lustiga sidan och skrattade.

När gumman min och jag en stund senare kröpo till kojs var hon vid sitt allra sämsta humör.

Hon förklarade kort och godt att förr skulle det bli sju torsdagar i en vecka, och månen bli en "grön ost" innan hon skulle tillåta grosshandlaren att åter komma inom våra dörrar.

Deremot kände hon den största sympati och medlidande med hans stackars *"martyrgloriefiserade" hustru*, som hon i sin *"Olympatetiska vrede* jemförde med *den heliga Sanct-tippa*, hvilken hon påstod hade en lika *brutal man* som grosshandlaren.

Derefter berättade hon, att det bland fruarne

gick ett rykte om att det börjat *spöka i vårt hus!* Notariens fru, som hon påstod vara ett sjåp hade till och med både *hört och sett* spökena, och fru "fotografiskan", som bodde i tredje våningen, hade hört sin jungfru berätta, att hon, på sjelfva julafton, sett *en gast* uppe i ett af vindskontoren, hvilken vid hennes ankomst försvunnit i en af skorstenspiporna, hvarefter det ständigt rökt in hennes kök.

Och en gång, några dagar senare, hade gasten under det jungfrun blott var borta en minut stjelpt omkull en kokande soppgryta som stått på spiseln.

Jag försökte lugna gumman min, som verkligen syntes vara icke så litet "nerverad" af spökhistorierna, med att dessa inte voro annat än de vanliga alstren af flertalet hyresgästers *fantasi*, häller ett ubrott af den sorts *vidskepelse* som nu för tiden var rätt vanlig bland både så kalladt bildat som obildat folk.

Ty hyresgäster kunna ibland inbilla sig de mest vidunderliga saker, det vet jag bäst, som husegare och värd. Fråga förresten derom hvarje annan husegare! Och så kalladt bildat folk visar sig ofta nog vara lika enfaldiga som de obildade.

Gumman min lugnades dock icke fullständigt häraf, ty hon påstod sig flerfaldiga gånger i sin ungdom *ha sett spöken.* Och så började hon erinra sig, att i vårt hus för åtskilliga år sen icke mindre än två personer tagit lifvet af sig. Den ene var en fattig ung man, som hyrde ett vinds-

rum och sysslade med att konstruera en *flygmaskin.* I grämelsen öfver att hans excperiment härvidlag oupphörligt misslyckades gick han en vacker dag och hängde sig i ett af vindskontoren.

Helt säkert är det nu han som spökar på vinden, menade gumman. Den andre sjelfmördaren var en gammal förmögen ungkarl, som led af den fixa idén, att han oupphörligt var *förföljd af fruntimmer,* hvilka på allt sätt plågade och marterade honom derför att han icke ville *gifta sig* med någon af dem. Om nätterna spunno dessa damer in mannen *i råsilke,* så att han oupphörligt hotades att bli qväfd och för att till sist undslippa sina plågoandar stälde sig den gamle en dag på hufvudet i trädgårdsbrunnen!

Gumman min tycktes vara öfvertygad om att vi nog ett, tu, tre också skulle få se denne sjelfspilling gå omkring i trädgården och spöka. Att ingen af husets folk förr än nu märkt något om spökerierna lika litet som hon sjelf icke gjort det berodde enligt hennes förmenande blott på en slump, i all synnerhet som det icke var *allom gifvet,* att, som hon kallade det, ”*se i syne*”, och spökena dessutom alltid hade för sed att uppträda i mörkret, nattetid. — —

Här somnade jag ifrån gumman mins spökerifantasier, men i mina drömmar döko de under nattens lopp gång på gång ånyo upp igen.

III.

Gumman min ute på viften.

Gumman min som blåstrumpa. — Flickorna och jag få "påskrifvet." — Gumman min på Nybroviken. — Hon gör herrbekantskaper. — I Berns. — Gumman min blir "sängtimental" och kritisk. — Hon råkar ut för nya äfventyr.

Ungefär en vecka efter sedan jag nedskrifvit föregående skildringar och reflexioner i min familje-årsberättelse fann jag i portföljen följande skrifvelse på någon slags Stockholmsk dialekt

Från gumman min!

Då min högt ärade herr mann tajit sig före med att klåttra ihop en hoper dummheter i den här fåtöljen, eller portföljen, hva' de' nu heter, så vill inte häller jag vara sämre. Inte för att jag kommer att "*kritterisera*" hva han sagt om mig, för det gitter jag inte, fast jag nog hade lust till det! Ty för *fria tyglar* bör ingen ha, hvarken i tal eller skrift, *allraminst karlarne* då de börja att tala eller skriva om oss fruntimmer.

Annars har jag ingenting emot dem när de ä' hyggliga och inte behandla oss som *slavar*, ty qvinnan är ändå, om hon vill vara det, fullt

ut lika god som den bäste karl, fast Gud vet om hon i framtiden kommer att bli det. Det tjens nämligen understundom tungt, i synnerhet för ett ömt modersjerta att se de många förvillelser, frestelser och faror af tusende slag för vilka de unga qvinnorna nu äro utsatta, ty jag sir bara jag hur mina flickor ä' beskaffade.

Di ä' minsann inte goa att få bukt med, nästan värre än påjkarne, som alltid äro svåra att dras med.

Jag skulle nästan vara färdig att önska att hvarje mor framdeles sluppe att ha så många barn att tänka på som hittills, men hur det ska gå till vet jag sannerligen inte. Och inte vet jag hur *mina flickor*, med sina besynnerliga modderna ideér om äktenskapet och barnuppfostringen, ska reda sig ifall de en gång bli mödrar. Ty allt det der tycks de ta så lättvindigt, som om det ginge åf sig sjelf att sköta ett häm, men de få väl pröfva på saken, de ock, vill jag hoppas.

Ensamt det, att på ett tjerleksfult och förståndigt sätt pyssla om sin mann kan ge en qvinna fullt upp att göra, ty hur lätt hoppar icke annars, till och med de klokaste karlar, öfver skaklorna litet emellan. Jag ser bara på *min gubbe*, jag. Emellanåt är han rett hygglig, så länge det räcker, och trifs godt i sin familj med mig och barnen, men så kommer han plötsligt i "*trumftagen*", som han kallar det, och då är han

inte lite tokig och oefterrättelig, såsom för tillfället till exempel.

Då hittar han på tusende stjäl — nej "sjel" stavas det visst — för att komma ut på "hviften" och låta mig sitta ensam hemma och "uggla." Ty jag har alls ingenting emot att han är ute, bara han låter mig följa med. Men det går icke alltid ann' att ha fruntimmer med sig ute påstår han. Och nog vet också jag att karlarne ha många konster för sig, som vi fruntimmer ej få vara med på, men hvarför vi inte ska få vara med, när vi i många år varit gifta och äro *ett* med våra män, det förstår jag inte.

Inte skulle det t. ex.: duga för mig att en vacker förmiddag säga så här till gubben min:

"Nu går jag ut i lite affärer på en stund!" och sen inte komma hem förrän följande morgon i gökottan.

Ty sådant händer honom ibland, och då skyllar han än på ett och än på ett annat. Ibland har han varit tillsammans med frimurarbröder, fast inte tror jag att han är någon frimurare! Då tror jag förr att han håller till på sitt älsklingslokus "Piperska muren", eller ock att han murar in sig på något annat källarnäste. Nej annat är det med den, hvilken liksom jag har mitt *häm* att sköta.

Går jag ut i affärer, på torgen eller i bodarne, så måste jag strax häm igen för att se till att midda'n blir i ordning i rätt tid. Gud nåde mig annars! Och sen är det att plita och

arbeta med trasiga strumpor och knapplösa skjortor, så att det sällan blir en enda stund öfrig att odla sin fattiga sjel på, och förkofra sin bildning.

Hinner jag läsa *"Nyheterna"*, och *"Fädernes-landet"*, så att jag får reda på *döda, födda* och *förlofvade, "bref till syster Ulla"* och *"Rättegångs- och Polissaker"*, så blir det inte mer, om jag undantar en titt då och då i "Gustafva Björklund", heller *"Idun"* och *"Freja."* Gerna skulle jag hvar qväll villa gå på teatern och se *Ippsen* heller hvad annat som helst för hans *"Nora"* är en qvinna med *"karlaktär"*, fast inte skulle jag ändå ha gjort som hon, om jag varit i hennes kläder. Ånej, *för* oresonlig får en hustru ändå inte vara, ty har man en gång lofvat att hålla ihop i "lust och nöd", så får man allt försöka att hålla ut när *det ingen nöd* går på en, om de ock understundom kan vara si och så med "lustigheten."

Ty ibland kan de verkligen vara både si och så med den saken.

* *
*

Härom qvällen var jag t. ex. nere på Nybroviken med flickorna, för att se hur det tillgick der. Aldrig i mitt lif hade jag varit der förr, och aldrig hade jag trott mig ha nå'nting der att göra, förrän Agust kom att tala om flickorna och deras manliga bekantskaper dernere. Då ansåg jag mig tvungen att gå dit, och dit gick

jag också! Men jag gör inte om'et, för ett riktigt *Sodom* och *Gomorra* var der.

Att börja med blef jag alldeles hufvudyr af musiken; det starka "eldlextriska" ljuset, som kändes så ovant för mina ögon, och så, värst af allt, hela denna "karosell" af menniskor som snurrade kring musiken, så att jag riktigt kände mig villa snurra med. Och efter en stund, sen flickorna fått på sig skridskorna, tyckte jag mig så vimmelkantig att det alldeles kändes som om jag var på *månen* i stället för på jorden.

Till sist satte jag mig på en bänk och der blef jag sittande, ty *gå* på den hala isen kunde jag ej, och *åka* skridskor, som de andra, inte häller.

Flickorna hade lofvat att strax komma tillbaka igen, sedan de farit några varf kring banan, men inte såg jag till dem!

I stället kom det en hel hop andra unga damer och herrar och slogo sig ner bredvid mig, med ena vådliga "dunsar", så att jag trodde bänken skulle gå sönder. Gud vet hvad det var för slags folk, men bättre menniskor skulle de väl föreställa, fast inte kunde man förstå det på deras "konservasjon", som inte alls var passande så unga personer emellan. Ty inte nog med att de unga flickorna "flamsade" och skrattade som en skatflock åt alla dumheter som de fingo höra, det taltes dessutom om både "allt och somt", som inte skulle ha gått an i anständiga familjer. Och inte minst om "*kärlek*" och "*pussar*" och

"angvälleringar" och andra omoraliska saker och ting. Nej, *moral* är hvad som fattas ungdomen nu för tiden, det är hvad jag alltid har sagt, och för den som sjelf är *mor* måste också *moral* finnas.

Finge jag, som mor, derför få råda så skulle ett sådant mötesställe för ungdomen, som Nybroviken, inte få "exhistera", utan att flickorna åkte för sig och ungherrarne för sig. Och så skulle det dessutom huggas upp en *bred och ständigt öppen vak* emellan dem, på isen, när föräldrarne, som nu, omöjligt kunna hålla ett vaksamt öga på sina barn och deras nöjen. Sen kunde de ju försöka med "pussandet" och "angvällerandet" och allt annat omoraliskt. Ty hvad sjelfva skridskoåkandet beträffar så säger jag ingenting om det, lika lite som att icke ungdomen bör ha också annat att roa sig med.

Efter att ha väntat en hel qvart blef jag otålig och beslöt att göra ett försök att i detta "koas" sjelf återfinna mina döttrar.

Jag balunserade mig derför så godt jag kunde framåt öfver isen, till dess jag slutligen hamnade vid yttersta kanten af den stora "karosellen" hvarefter jag försökte sträcka på mig så långt, som möjligt för att uppfånga en skymt af Sissan och Trissan i den kringsnurrande stora ringen.

Ett par gånger trodde jag mig ha fått ögonen på dem, och viftade åt dem med min näsduk, men i nästa ögonblick voro de åter ur sikte.

Till slut blef jag så förargad, att jag önskade att jag kunnat åka och hafvit ett par skridskor på mig. Då skulle de minsann snart ha fått höra af mig på närmare håll, de otäckorna.

Plötsligen tystnade musiken och den stora "karosellsnurran" spriddes omkring åt alla håll och kanter på banan, så att jag såg mig omvärfvad af folk på alla håll, hvilka alla tycktes vilja åka *på* mig.

Jag blef nu riktigt uppskakad och fläktade omkring mig åt alla sidor, under det några rop om hjelp i min nöd undslapp mig. En äldre herre, utan skridskor, närmade sig äntligen och bjöd mig sin arm, men i förskräckelsen flög jag honom rakt i *famnen.* Lyckligtvis hade jag ett ganska tätt flor på hatten, som jag genast skyndade mig att draga ner, hvarefter min karlvaljer helt varsamt sökte "konvenjera" mig till en rymligare plats å hvilken jag kände mig mera säker.

I nästa ögonblick "hojade" jag åter till, ty en ung herre kom rusande fram till mig som en "*vallin*" och frågade, under det han samtidigt helsade, om jag vore fru "den och den", hvilket jag verkligen måste bekänna att jag var. Ty den unge mannen hade kallat mig vid rätt namn.

Han sade sig derefter ha fått i uppdrag af mina flickor, hvilka förgäfves sökt mig, att leta rätt på mig i folkvimlet, hvarefter han bad att

få följa mig till en plats å banan der de väntade.

Som jag tyckte att flickorna snarare borde komma till mig, än jag till dem, bad jag den unge mannen, hvilken föreföll mig att ej vara *så oäfven*, hemta dem till mig.

Och dermed rusade han i väg, efter en artig bugning.

Han hade inte väl gifvit sig af förrän ännu en ungherre kom rusande emot mig i presis samma ärende. Och ögonblicket derpå kom en hel klunga unga män och damer, hvilka alla ville ha reda på om jag var fru "den och den", och hvilka alla berättade att mina flickor tappat bort mig, då det väl var *de* som tappat bort *sig sjelf*, hvilket jag äfven lät ungherrskapen förstå.

Äntligen anlände mina älskvärda döttrar, i sällskap med den först utskickade upptäckaren af mig, hvarefter jag utan vidare bjöd farväl åt hela det unga sällskapet, sedan jag dessförinnan vänligt tackat min *verklige räddare*, den gamle herrn, för hans artighet att först ha tajit hand om mig. Derefter fingo flickorna sin beskjerda del, för det de lemnat mig vind för våg i all denna menniskoröra. De urskuldade sig visserligen med, att jag ej dröjt qvar å min första plats till dess de kommit åter, ty der hade de enligt öfverenskommelse sökt mig.

* *
*

Sedan de fått skridskorna af sig, och vi åter kommit på jorden igen, föreslogo de, att vi skulle gå i *Berns* och dricka té, samt höra lite musik. Under andra förhållanden skulle jag ingenting haft emot förslaget, men nu var jag inte i humör att kanske än en gång komma ut på äfventyr i sällskap med mina två slarfvor, och förresten tyckte jag inte häller att det passade för tre ensamma fruntimmer att slå sig ner i ett sådant der *Backhustempel,* när vi kunde få té hemma, som till på köpet inte kostade något.

Och hvad musiken anbelangade, så fans det ju piano hemma, om blott någon af "slarfvorna" ville beqväma sig till att nyttja det. För spela hade de fått lära sig, så att det felet var det inte. Mina bägge döttrar tyckte nu förstås att "mamma bara var knottrig", annat var det att vara ute med *pappa*, gudbevars. Ty då riskerade de inte att få höra tals om "tre ensamma fruntimmer och té hemma" o. s. v.

Slutligen hittade de på en riktig krigslist, som jag inte genomskådade förrän det var försent.

De lyckades nemligen inbilla mig att deras far möjligen kunde finnas hos Berns, och att det skulle bli en *stor öfverraskning* för honom att få se oss der, för att ta honom med hem.

Och nog önskade jag gubben min *den öfverraskningen,* det kan icke nekas, hvarför jag till sist gaf med mig och följde med in i salongen.

Nog hade jag varit i Berns hundratals gånger,

men aldrig annat än i sällskap med gubben min, och derför kände jag mig att börja med en smul schenerad af att inte ha honom med. Der jag och flickorna kryssade oss fram för att komma upp på en af läktarne och få en titt öfver salongen, kände jag mig alldeles som om jag *nyligen blifvit enka*, och den tanken gjorde mig så *upprörd* att jag ett ögonblick måste stanna i trappan och torka bort ett par tårar som kröpo fram i ögonvrårna. — Asch ja!

Och fast jag förut varit långt ifrån *god* på gubben min, som nog var ute och *suddade*, så skulle jag ha omfamnat och pussat honom ifall jag just nu fått fatt i den gamle spelevinken! Ty för första gången i mitt lif hade jag förnummit hur det kändes om han plötsligt skulle *gå bort* ifrån mig på allvar. Men deröfver var ju inga sjel till oro för närvarande, ty lyckligtvis var gubben ännu kry.

Den lilla sjelsskakningen gjorde emellertid att jag åter kom på godt humör igen, hvilket så förundrade flickorna att de tyckte att jag på några minuter genomgått en fullständig ”*metofårmos* menar jag.

* *
*

Uppe på läktaren syntes hvarenda plats vara upptagen, men bäst vi stodo der och tittade oss omkring kom en ung man emot oss, som på det allra artigaste bockade sig för mig och frågade om vi inte behagade slå oss ned vid hans bord.

Jag gjorde stora ögon, ty jag kände inte igen karlen, om jag så skulle ha fallit omkull på honom, som di säger, men då upplyste flickorna mig om att det var samma herre som förut letat rätt på mig nyss nere å Nybroviken, och nu såg jag verkligen att det var han. Flickorna presenterade honom som *herr Ström*, och som han hade skaffat sig en bra plats och jag för resten var nyfiken att få veta *hvad för slags karl han var*, så tackade jag för anbudet och slog mig jämte flickorna ner vid hans bord.

Der satt visserligen ännu en obekant ung man, som herr Ström i sin ordning presenterade som sin kamrat, hvilken efter honom lyckats att få rätt på mig nere å Nybroviken. Denne unge man hette *Bäck* och nu var det endast konsten att hålla tungan rätt i mun och inte kalla *herr Bäck* för *herr Ström* eller tvärtom.

De bägge herrarne drucko naturligtvis punsch och ville nödvändigt bjuda oss på ett glas, eller också på hvad annat vi önskade, men det kom naturligtvis inte i fråga, hvarför jag rekvirerade té och bakelser åt mig och flickorna.

Och under det vi väntade på det begärda tog jag de unga männen i närmare sjerskådande.

Herr Ström såg, som jag förut nämnt, inte så oäfven ut. Han hade blåndt kortklippt och krusigt hår, blåa ögon, rak näsa och en lagom stor mun, hvilket allt gjorde att han ganska

mycket påminde om *min kära gosse*, vår snälle pastor, hemma i församlingen.

Dertill var han strålande glad samt artig och älskvärd på alla sätt.

Herr Bäck såg deremot högst allvarlig och tystlåten ut, och var dertill i mitt tycke ful som stryk, med rakt uppstruket hår, som piggarne på en igelkott, små grå ögon, Norrköpingsnäsa, stor mun och ett par stora utstående öron, hvilka han efter behag tycktes kunna röra fram och tillbaka som en häst. Oaktadt allt detta låg det dock "*ett något*" i hans ansigte som ingaf synparti, fast inte skulle jag velat ha honom *till måg*, det säger jag.

Herr Ström underhöll sig flitigt med Sissan, nästan allt för flitigt tyckte jag, men hans "konservation" var oskyldig och städad, så att jag inte fann sjel i att bryta af den. Den andre herrn satt moltyst och såg "mellankomisk" ut, ömsom tittande på mig och ömsom på Trissan, hvilken tycktes ha svårt att hålla sig allvarsam, en sak som hon förresten aldrig kunnat, annat än då hon är på dåligt humör, då hon är nog så stram af sig.

Nu höjde gamle Meissner, den rare gubben, sin pinne och så föll kapellet in, så att det riktigt började krypa utefter ryggen på mig. Som hvarken jag eller herrarne hade något program frågade jag den tystlåtne herr Ström, — nej Bäck hette ju karlen — eller kanske han stafvar sitt

namn *Beck* — om han visste hvad det var för ett stycke som spelades?

Och efter en stund svarade han, sedan han länge koxat ned på orkestern:

— Jo, om jag inte misstar mig så är det *N:o 11* som dom nu gnor igenom.

— *N:o 11*, hvad var det för ett svar! Karlen syntes ju vara en riktig idiot. Och till på köpet satt Trissan och småfnissade öfver dumheten.

Jag återtog derför:

— Det var inte *numret* jag önskade få reda på, ty jag trodde att herr Beck var musikalisk och visste hvad stycket heter.

— Det tror jag knappt att jag vet, men inte är det: "*Kom lilla flicka valsa med mig*" och inte häller "*Marsäjäsen*" och inte kan det vara hvarken "*Neckens polska*" eller "*När månen vandrar på himlen blå*", så mycket kan jag *bestämt* säga, svarade karlen och såg mig trovärdigt in i ögonen, under det han liksom för att komma melodien på rätt spår oupphörligt klippte med det örat som låg åt salongen.

Jag visste inte om jag, liksom Trissan skulle skratta, eller bli förargad. Emellertid valde jag det förstnämnda och sade leende:

— Så klok är *jag med*, att jag nog vet att det är inget af de stycken som herr Beck nyss nämnde.

— Då är det kanske "*Ur svenska hjertans jup en gång*", för den och så de fyra andra styckena

ä' de enda melodier som jag riktigt känner till och kan sjunga när som helst.

— Tyst din toker, afbröt nu herr Ström, vänd till kamraten. Det här är ett *purpuri ur "Faust."*

Och derefter tillade han, vänd till mig:

Var god och fäst sig icke vid hvad vännen Beck pratar. Han är ibland från *"Tufvan."*

— Nåja, det var *Per Svinaherde* också, svarade Bäck.

Och så började han gnola:

— "Per Svinaherde satt uppå *tufvan* och sang."

Nu kom äntligen tét in, så att flickorna och jag fingo något att göra. Ty att inte ha nånting för händer schenerar mig alltid på längden. Få herrarne deremot en cigarr mellan fingrarne på en ledig stund, så inbilla de sig bestämt att de ha något högst vigtigt för sig med att imellanåt suga på den och sen blåsa ut röken.

Tét var dåligt liksom nästan allt hvad en får på restaranger. Det smakade *måssa* och gud vet om det inte också var kokt på någonting sådant. Nej, tacka vet jag *tét hemma.* Det är då åtminstone "*smak*" på det, och inte bara "*sqvalp*", i all synnerhet sen jag fick profva en sorts *Cejlonté*, som var direkt importeradt från *Tjina.*

Grädden var också så tunn att jag såg guldblomman i botten på koppen, sen jag hällt i af densamma. Och ändock tog jag så mycket att flickstackarne knappt fick något qvar.

Tårtorna voro det bästa af allt, också åto vi upp dem allesamman.

Under det vi drucko vårt té såg jag mig omkring i salongen.

Af min gubbe kunde jag fortfarande ej upptäcka så mycket som en skymt, ty på läktarne fans han ej. Och hade han sutti nere i salongen skulle jag ovillkorligen känt igen hans *måne*, som inte är lik andra karlars månar. Ty än fins det en tofs hår qvar framme i pannan och den *stackars hår*tofsen vrider och vänder min gubbe på tusen fasoner, för att dölja det blanka på jessan, så att snart blir väl den testen utnött och sen blir det förstås att ta till peruk.

Fasligt mycket fruntimmer fans det dernere, både unga och gamla, mest dock unga, eller sådana som ännu ville *låtsas vara det.* Och det fann jag vara alldeles i sin ordning, ty hvarför ska inte fruntimmerna få roa sig litet, lika väl som herrarne, isynnerhet när de trampat ut barnskorna och försörja sig sjelfva. Ty de riktigt unga flickorna kunde gerna för mig ha varit borta och roat sig med något annat än att sitta i en offentlig lokal der det rökes och drickes, och de alltid snappa upp både ett och annat som de icke böra få höra, om deras qvinnliga renhet skall kunna hållas sjär och obefläckad, Tids nog få de sen höra och vara med om både ett och annat. I all synnerhet om de bli gifta, som jag, och få *jungfrur med fästmän*, *hyresgäster*, *mann*, *barn* och mycket annat elände att dras med.

Bredvid oss uppe på läktaren satt två ensamma fruntimmer, si så der på en trettiofem år vardera. Jag riktigt tyckte synd om dem, ty antagligen voro de alldeles ensamma i lifvet, utan ett *manligt* stöd (hvad pratar jag nu, de syntes minsann kunna reda sig på egen hand, ty ofvanpå kaffet begärde de — *punsch* och viskyvatten). Ett stycke ifrån dem satt tre mycket unga herrar, som alls inte voro i min smak (då tyckte jag till och med mera om herr Beck, fast han var både ful och dum). Herr Ström upplyste mig om att det var några Grilljannar som han väl kände men ej hälsade på. De voro alla eldröda i synen och drucko något ur en stor butelj som såg ut som bränvin hvilket herr Ström förklarade att det också var fastän äfven det i likhet med vattnet kallades visky. Jag förvånades öfver att de kunde dricka så starka saker och undrade hur de kunde tycka att det var godt, hvarpå herr Ström åter upplyste mig om, att *det* tyckte de visst inte men som det var modernt att dricka visky så drack de det.

När jag sedan vände mig om hvem fick jag väl se. Jo notariens onosliga jungfru och hennes väninna, som var med i kyrkan nyårsdagen, bägge i sällskap med hvar sin karl, slamsande och skrattande med full hals och med den fjerde halfbuteljen punsch framför sig.

Det skulle ha varit mina jungfrur, det, så skulle jag ha grattulerat dom när dom kom hem. Inte för det jag missunnade dem att sitta der,

men det är inte rätt af tjenstefolk att ta sig sådana pirrvilegier. Ty naturligtvis voro *de* orsaken till att inte *vi* fingo någon plats när vi kommo upp på läktaren. Hade *de* varit borta, eller sittat på en blygsammare plats så hade naturligtvis *jag* och *flickorna* fått deras bord. Detta råkade jag äfven säga mitt sällskap men ingen höll med mig.

Flickorna sa' att jungfrurna och deras sällskap hade lika stor rätt till bordet som vi, i synnerhet som de slagit sig ner der innan vi kom.

Herr Ström tyckte att det var roligt att se hur jemlikheten allt mer tolererades på offentliga lokaler i Stockholm. Och herr Beck tog på sig en ännu allvarligare min än eljes och sa: Frun är för sträng, frun har väl också varit jungfru.

De orden retade mig, ty jag kunde inte få fram ett ord till svar. Derför bad jag herr Ström kalla på vaktmästaren, så att jag och flickorna finge betala och gå.

Men när jag fick upp portemonäen fann jag till min förskräckelse att jag ej egde mer än fattiga 25 öre i den. Jag frågade flickorna hviskande om de hade några pengar på sig, men fick till svar att de voro utan.

Till all lycka visste jag att jag hade min plånbok med hushållspengarne på mig, men den förvarade jag alltid för säkerhetens skull i en särskild underkjolsficka och inte kunde jag här

ibland allt folket ge mig till att rifva i kjolarne efter den.

Det var således ingen annan råd än att lemna flickorna kvar hos herrarne och försöka komma i skymundan någonstädes i närheten för att få fatt på plånboken.

Jag hviskade derför åter till flickorna att jag var tvungen att försvinna på en stund och för att icke de bägge herrarne skulle misstänka att något annat var på tok än det som verkligen var det, måste jag ta på mig en så leende och älskvärd min som möjligt och narras att jag glömt något en trappa ner som jag först nu kom att tänka på.

Den artige herr Ström frågade genast om det var något som han kunde hjelpa mig med och då jag förklarade att så ej var förhållandet, envisades han att åtminstone få följa mig utför trappan så att jag skulle hitta ner. Jag höll alldeles på att tappa hufvudet vid alla dessa vänliga erbjudanden hvarför jag hviskade till flickorna hur det var fatt och bad dem söka öfvertala den tjenstaktiga karlen att sitta der han satt till dess jag kom tillbaka, en sak som jag tyckte inte borde vara så synnerligt svår för Sissan.

Men den unge herrn syntes vara obeveklig i sin välmenta ifver att hjelpa mig. Och så kommo flickorna och gjorde saken tio gånger värre med en ny nödlögn.

— Ni får inte följa med mamma, herr Ström,

det är något som hon glömt innan hon gick hit upp och som endast hon sjelf kan uträtta, sade bägge mina döttrar i korus. Jag såg hur den unge mannen rodnade, under det han bugade sig till ursägt. Och äfven jag kände mig rysligt schenerad, ty hva i Herrans namn skulle karlen tro att jag kunnat glömma.

Och den andre herrn sen, som vid denna underrättelse såg allvarsammare ut än vanligt, och utan vidare krus sade:

— Seså, sitt nu ner och sjåpa dig inte Kalle. Om frun är så god och går trappan utför och så till venster så kanske frun hittar hvad som sökes.

Och derefter tillade han åter vänd till sin kamrat:

— Begriper du inte att frun glömt att ordna om supén, eller något annat derhemma, och nu söker få fatt i telefonkiosken en trappa ner för att telefonera hem.

Inte hade vi nån telefon derhemma, men en telefonkiosk var verkligen allt hvad jag behöfde, hvarför jag svarade:

— Alldeles riktigt herr Beck, jag har verkligen glömt att telefonera hem, icke om supén, utan om något annat i hushållsväg med hvilket er vän ej kan hjelpa mig.

Dermed skyndade jag ut och frågade en kypare efter telefonrummet. Om han visade mig till venster eller höger om trappan mins jag inte men allt nog fann jag hvad jag ville.

Och i största hast sökte jag derinne få fatt på plånboken.

Midt under mitt sökande ryckte en herre upp dörren, men drog sig ögonblickligen skyndsamt tillbaka. Jag hade nu fått fatt i plånboken och skyndade åter ut med oroligt bultande hjerta.

Det dröjde en lång stund innan jag äntligen åter träffade på flickorna och vi lyckades få betala och gå vår väg.

Herrarne erbjödo sig vänligt att följa oss hvilket jag dock afböjde emedan jag tänkte fara i spårvagn. Emellertid bad jag dem bägge vara välkomna hem en annan gång, till tack för deras under aftonen visade välvilja. — —

Här slöt gumman mins epistel.

IV.

Hexeri eller blindt allarm.

Bråkiga hyresgäster. — En sotaremurres äfventyr. — Hela huset i uppror. — Jag kommer i bladen. — Hexeri eller blindt allarm. — En lärd man som tror på spöken. —

Jag beklagar alla hyresvärdar, ty ibland ha de det inte för trefligt när hyresgästerna ä' allt för prittanjösa och oresonliga. I dag t. ex. har jag inte haft någon lefvandes ro en enda minut för dem. Knappt hade jag vaknat i morse samt fått "Nyheterna" i hand förrän notariens jungfru kom upp och helsa ifrån sin husbonde samt bad att få låna bladet, hvilket han eljes brukade läsa på sitt embetsrum, för att slippa hålla tidningen i hemmet.

Jag höll just på med en ingtersangt artikel som jag gerna ville ha slut på, men nu var det ingen annan råd än att lemna jungfrun tidningen och derefter låta min egen piga gå ut och köpa ett nytt nummer för dagen. Nåja, sådana småsaker får man finna sig i!

Men knappt hade notariens jungfru gått,

förrän jag attrakterades från än den ene än den andre af de öfriga hyresgästerna.

Hos doktorns rökte det in, så att jag bums, utan att ens ha fått en frukostbit i mig måste ge mig af till sotaren för att få felet afhjelpt. Sjelf hade mästaren inte tid att följa med för att undersöka saken och ingen af gesällerna fans häller hemma, utan i stället fick jag nöja mig med att få en lärling till hjelp, för att så att säga råda ”bot för sotet”, ty blefve felet ej med ens afhjelpt så befarade doktorns piga att det hvilket ögonblick som helst kunde bli skorstenseld.

När jag och sotarpojken kommo hem undersökte vi allraförst med mycken noggrannhet kokspisen för att se om intet var i olag i densamma. Visserligen hittade vi litet af hvarje, som inte bör finnas i en kokspis, såsom åtskilliga glas- och porslinsskärfvor på hvilka pojken och jag skuro oss, samt en halfförkolnad barnsko, hvilken jungfrun påstod kommit dit af misstag, eller blifvit nedkastad genom skorstenen af ”spökena”, som allt mer och mer började grassera i huset, och i all synnerhet med mycken förkärlek höllo till i skorstenspiporna.

Jag tog nu jungfrun, en i mitt tycke otreflig varelse, med endast en framtand i mun och en hårtest dinglande öfver högra ögat, i allvarlig upptuktelse och förmanade henne att ej sprida ut dylika onaturliga historier, hvarpå den importinenta jäntan svarade, att det väl under senaste tiden händt värre saker än att en barnsko råkat

komma nerdansades genom skorstenen — mer ville hon inte säga!

Som det fortfarande rökte in, sedan spisen blifvit rengjord, nej hvad säger jag, det stafvas ju renhjord och jag ville ha ett slut på spökhistorierna bad jag sotarpojken krypa ner och undersöka skorstenspipan.

Vi följdes derefter upp på taket, pojken och jag, hvarefter jag såg den förstnämnde försvinna i en af husets skorstenar.

Jag väntade derefter en dryg qvarts timme på att få se ynklingen komma ner i doktorns kök, men till min obeskrifliga förvåning syntes icke en skymt af honom. Jag blef nu orolig och lät hemta en mindre stege, som jag reste på ända i spisen, hvarefter jag klättrade ett stycke uppför densamma in i skorstenen der jag med tillhjelp af mina lungors hela kraft frågade sotarpojken om han var ”döder eller levande.”

Då intet svar följde blef jag än mer ”bekyttad” och trängde mig ännu högre upp i skorstenen, under oupphörliga hojtanden, men ingen pojke hördes af deruppe. I stället gled stegen ner från spiselhällen, hvarpå jag hamnade med hufvudet före i ett diskämbar bredvid spisen, under det stegen gjorde en krumelur i luften och slog ut den ensamma framtanden på doktorns jungfru.

Sedan jag åter kommit på fötter igen, och fått skölja af mig litet i vattenledningen, irrade jag omkring efter en handduk och fick till sist

äfven syn på något liknande hvilket låg hopvikt si så der "nolens volens" i ett hörn bland annat linne. Jag grep ifrigt "handduken" och började torka mig i synen med densamma.

— Jesses då! skrek i detsamma jungfrun och rusade fram. Ser inte patron hvad han gör, det är ju en af lillans blöjor som han torkar sig på! Jag slängde plagget i väggen och dök ånyo ner i vattenledningen, hvarpå jungfrun räckte mig ett rent torkkläde.

Som hon under hela tiden tjöt som en osmord bondorgel öfver sin förlorade framtand och jag möjligen tänkte att hon ämnade ställa till någon sorts skamdal, så lofvade jag för att trösta henne att hon skulle få en hel tandgård i belöning, om hon slutade upp med att skrika. (Gumman min hade ju en aflagd sådan, som jag säkert skulle få som ett minne af henne, ifall jag önskade det, tänkte jag.)

Derpå sprang jag åter upp på taket genom en lucka å vinden och ropade i alla skorstenspiporna på sotargossen utan att få ett ord till svar.

Under tiden hade ryktet om den försvunne sotaren spridt sig som en löpeld i hela huset och när jag åter kommer på vinden var den fullproppad med folk.

Notarien, med Dagens Nyheter i hand (obs! *mitt* exemplar af bladet) klagade öfver att han blifvit störd under läsningen af *sin* morgontid-

ning, samt *hindrad* att i rätt tid ge sig af till sin embetslokal.

Doktorn, som hört talas om att det rökt in i hans kök frågade om det var *skorstenseld* i huset och förordade såsom tillfällig hjelp härför, tills dess man hann allarmera brandkåren, att täcka skorstenspipan med några tomsäckar, eller dylikt, för att dermed försöka kväfva elden.

— Kors i herrans namn är det skorstenseld i huset, ropade notariens jungfru och rusade, innan jag hann hejda henne ut för trapporna för att *slå larm* å närmaste brandskåp.

Rentiern kom mycket lugnt fram till mig och frågade hur mycket fastigheten var *assurerad* för, ty sjelf hade han sitt möblemang mycket högt försäkradt.

"Olycksfoglarne" kommo rusande och klättrade som apor genom brandluckan ut på taket, der jag hvarje ögonblick trodde att de skulle förlora fotfästet samt falla ner och *slå ihjäl* sig.

Baronen kom springande helt anfådd och sade sig ha hört att det var *tjufvar* uppe på vinden, hvarför han medtagit en gammal sabel som han räckte doktorn och två oladdade gamla ryttare-pistoler hvilka han sigtade med åt alla håll under det han rusade omkring som ett retadt vilddjur och skrek: Hvar är bofvarne, jag låter ingen "dj—l komma öfver bron."

Artisten, som kommit upp med palett och pensel i hand lade det senare ifrån sig på en gammal länstol som stod i hans närhet och bör-

jade *kasta en del skräp som fans i hans vindskontor utför trapporna.* Och hvad slutligen fotografen beträffade så sprang han ikring som en toker och skrek: *Hvar är hustru min, har någon sett till hustru min, rädda hustru min!*

Efter hand kommo fruarne och alla husets jungfrur upp på vinden — och så blef den sista villan värre än den första.

En af dem satte sig på artistens palett, en annan öppnade ett af vindskontoren för att "rädda en stor säck fjäder, men i hastigheten glömde hon att knyta till säcköppningen utan stjelpte ut fjädern midt på vindsgolfvet, så att den tillfölje af det starka luftdraget från trappan och den öppna brandluckan började yra omkring som snöflingor och fastna på de närvarandes kläder.

Villervallan ökades än mera häraf! Damerna ville skrika på hjelp men deras munnar tilltäpptes strax af det hvirflande dunet, så att de höllo på att qväfvas; herrarne spottade i kapp och åkallade legioner af mörkrets makter.

Så fingo vi höra hornsignaler från gatan och i nästa ögonblick kommo ett halft dussin brandsoldater rusande uppför vindstrappan med en sprutslang emellan sig.

— Hvar ä' elden lös? frågade anföraren häftigt.

— Här — der — här! ljöd det i korus under det de närvarande pekade än hit och än dit i vindskontoren.

Lyckligtvis förmådde jag, just som det skulle ges signal att släppa på vatten i slangen, göra mig hörd genom att rusa fram och skrika:

— Här är alls ingen eldsvåda, det är endast hon, der, som lupit med limstången och gjort falskt allarm. Och det bör hon få plikta för, fortfor jag, pekande på notariens piga, hvilken naturligtvis stält till hela skamdalen med brandkåren för att hämnas på hustru min för att denna kört henne från sin plats i kyrkan, nyårsdagen.

Jag hade inte väl riktat denna anklagelse emot den otäckan förrän hon rusade emot mig så att hon nära nog höll på att borra sin hvassa näsa, hvilken pekade ut som ett bogspröt från hennes fräkniga galgjonsbild, i mitt ena öga, hvarpå hon skrek:

— Det är "sällan" man pliktar ser patron, för hade han inte *gastar och troll* i huset som jämt och ständigt stälde till oreda, så behöfde det hvarken bli eldsvådor eller soteldar eller spökerier. Och det har patron *frun* att tacka för, som inte låter folk sitta i fred i Guds hus engång!

Der hade vi således ägget, alldeles som jag förutsett. Och var det så att det spökade i mitt hus, så var det ingen annan än denna otäcka som gett sig i förbund med "den lede" för att patraskasera och skamdalisera mig och min familja.

Jag tog nu brandkorpralen afsides och sa' hur det förhöll sig: att en sotarpojke fastnat i en af skorstenspiporna hvarefter jag bad honom

köra ner hyresgästerna och hjelpa mig med att få fatt i pojken.

Notariens piga höll sig i det längsta qvar på vinden och påstod sig ha uträttningar deruppe i ett af vindskontoren.

Sedan dock brandkorporalen hotat henne med en "kall dusch" om hon inte ville "ge sig af" så gick hon äntligen, hvarpå brandmanskapet gaf sig till med att bryta ett hål i muren till den skorstenspipa der jag förmodade att sotarpojken fastnat. De hade icke väl slutat härmed för att vidare fortsätta sina undersökningar då hustru min kom upp och berättade att det spökade alldeles förfärligt, nu, midt på ljusa dagen, nere i källaren.

Notariens piga hade hört hemska skrik dernere och då hon tittade ner genom en glugg, åt gården, hade hon sett "den onde sjelf" springa omkring och vråla som ett rytandes lejon i källaren.

Hela huset var i rörelse och polis hade blifvit efterskickad som nu fordrade att få källarnycklarne för att se hur det var fatt.

Jag anade genast hur det stod till och att notariens piga ånyo stält till skamdal, hvarför jag skyndade mig ner efter källarnycklarne det fortaste jag kunde.

Nerkommen på gården fann jag denna fullproppad med käringar och gatpojkar från hela qvarteret, hvilka diskutterade spökhistorien värre än om de hållit rixdag. Sjelf gick jag åtföljd

af två poliskonstaplar och öppnade källaren. Och der funno vi den försvunne sotarpojken sitta gråtande och genomvåt i en vrå af källaren der jag hade ett mindre parti kalk förvaradt.

Han berättade nu att han, sedan han krupit ner i skorstenen, råkat komma i vilse "pipa" och åkt som en pil tvärs igenom hela huset ner i källaren der han hamnat i en pannmur full med kall lut, (hvilken kort förut begagnats vid en byk). I första förskräckelsen hade han ropat på hjelp allt hvad han förmådde, men ingen hade hört honom. Och derpå var ej att undra då hela husets folk för tillfället varit uppe på vinden.

Derefter hade han sökt att på egen hand trefva sig ut i det fria till dess han fallit på näsan öfver en på kant stående planka och hamnat i kalkhögen.

Sanningsenligheten häraf bekräftades äfven vid närmare påseende, sedan den stackars dilleqventen kommit ut i det fria.

Ty vid åsynen af honom, der han stod, kalkrappad fram, och svart der bak, utom på den verkliga "baken", togo käringarne till benen, under det gatpojkarne omringade "spöket" och skreko:

— Nej, si på sotar—Kalle, ni! — Han har visst börjat gå i *bagar*lära, emellanåt — hurra!

Konstaplarne motade nu ut lymlarne, hvarpå brandkåren fick order att vända om hem. Så låste jag sjelf porten, och dermed var lugnet för tillfället någorlunda återstäldt.

Men denna lilla ipesod var endast början till hvad som komma skulle!

Ty då jag på qvällen kom ner på källaren der jag brukade dricka min lilla aftontoddy, träffade jag en god vän, f. d. magister och studerad karl, hvilken slog sig ner hos mig samt frågade om jag läst en af aftontidningarne, i hvilken det förekom en notis som handlade om mig.

Jag blef att börja med alldeles perflex och frågade hvad det skulle vara för en slags notis, hvarpå magistern räckte mig tidningen, pekande på en uppsats i bladet.

Och till min stora förvåning läste jag:

Hexeri eller blindt allarm?

Stor uppståndelse rådde i dag på förmiddagen i ett hus vid — — — — gatan, tillhörigt förre byggmästaren Petterlund.

Vid 11 tiden allarmerades nemligen brandkåren, emedan en svårare skorstenseld förmodades ha utbrutit inom egendomen.

Denna förmodan befans emellertid vid verkstäld undersökning vara ogrundad, men ögonblicket derpå rapporterades af en tjensteflicka, för polisen, att det sedan långt tillbaka brukade *spöka* inom egendomen, och att nämnde tjensteflicka med egna ögon kort förut sett en afgrundsande i en bryggstuga, belägen i husets källarvåning.

Vid undersökning häraf befans emellertid "spöket" vara en stackars sotargosse, som under

utöfvandet af sitt yrke råkat falla ned i källaren genom en af husets större skorstenspipor.

Händelsen, såväl med "eldsvådan" som "spökeriet", satte hundratals menniskor från de kringliggande qvarteren i rörelse, så att polisen måste ingripa och skingra alla de nyfikna som vid detta tillfälle tänkt sig att lifslefvande få se en representant från afgrunden. —

När jag genomläst denna fördömda notis kände jag mig till mods som om jag gjort något illa.

Dagen efter skulle historien upprepas i de andra bladen för att sedan spridas landet rundt, så att jag och mitt hus skulle bli en visa från Ystad till Haparanda. Sedan jag betänkt mig en stund bad jag derför magistern att hjelpa mig med att sätta upp ett svaromål till tidningarne, hvari jag ämnade protestera emot utspridande af elaka rykten om spökerier och dylikt, emedan dylika aldrig förekommit och ej häller kunde förekomma i mitt hus.

Men magistern vägrade att hjelpa mig med uppsättande af en dylik protest, emedan han för sin del icke ansåg det omöjligt att det verkligen kunde spöka hemma hos mig. Ty sjelf bodde han i ett gammalt hus uppe på söder der spöken i alla tider grasserat.

Jag blef helt förbluffad vid detta meddelande från den lärde mannen, hvilken jag trodde blott skämtade.

Men då magistern än en gång vidhöll att han talat fullkomligt allvarsamt bad jag honom att få närmare förklaring öfver hvad han menade med sin tro på ”spökerier.”

— Hjertans gerna, svarade den lärde herrn och strök upp sina halmgula mustascher, hvarefter han tog en djup klunk ur sin bägare.

Jag rekvirerade nu påfyllning åt oss bägge hvarefter magistern återtog.

V.

Spökhuset.

Föredrag om spöken och spökerier. — Hvar är qvinnan? — Oroande sanningar. — Spökhuset. — En af gastarne presentera sig. — Jag blir "klarseende".

Hur var det, bror tror ju inte på spöken? sade magistern, och ändå ha spökerier förekommit i alla tider och komma att fortfara till dess vi alla erhålla full klarhet om det intima samband som oafbrutet eger rum mellan oss och andeverlden.

Tillsvidare måste vi derför, derest vi ej sjelfva lyckats att genom ett eller annat eget iakttagande af dessa fenomen *tro* på en massa andra aktningsvärda och samvetsgranna personers iakttagelser på detta område. Ty enligt mångfaldiga trovärdiga personers observationer och undersökningar har det befunnits att vid åtskilliga så kallade "spökerier" ett framträdande af hemlighetsfulla krafter verkligen eger rum.

Somliga tro att öfvernaturliga makter här drifva sitt spel och sätter ofta "spökeriet" i för-

bindelse med "den lede frestaren", eller med någon afliden person som icke *kan finna ro i grafven*. Men ingenting kan vara oriktigare, upplyste magistern.

— Nå gudskelof för det, utbrast jag med en suck af lättnad, sedan jag med spändt intresse åhört hvad min vän hittils sagt, och nästan ord för ord uppttecknat början af hans föredrag. Både jag och gumman min kunna således vara alldeles lugna för att hvarken den välsignade "sjelfspillningen", som blifvit "vriden" på att konstruera flygmaskinen, eller den andre tokern, som hoppat ner i vår trädgårdsbrunn, skulle gå omkring och spöka derhemma.

Jag meddelade derför min lärde vän att "spökerierna" i mitt hus, som *jag alltid trott*, blifvit anstiftade af notariens jungfru, eller någon af de andra pigorna, för att skada min familjas och min egendoms goda remonvé.

— Ja, se det är hvad jag genast skulle ha kunnat sagt bror, återtog magistern. Men derför får bror ej tro att spökerierna blifvit på bedrägligt sätt och af illvilja anstiftade. Ty "bedrägerihypotesen" har på senaste tiden alldeles måst öfvergifvas, såsom en alltför ovetenskaplig och fördomsfull ståndpunkt. Naturligtvis kan det någon gång hända att äfven härvidlag bedrägeriet och humbugen söka sig ett verksamhetsfält — men detta förringar ingalunda värdet af de fenomen som bevisligen äro äkta. Så t. ex. blir alltid första frågan vid undersökning af dessa

fenomen, sedan man öfvertygat sig om dess äkthet: *hvar är qvinnan*, eller med andra ord: *hvar är mediet.* I de allra flesta fall skall det nemligen visa sig att fenomenen framträda i samband med en *qvinna*, såsom hos bror tycks ha varit fallet. Ty genom en viss fysisk och fysiologisk abnormitet orsaka eller förmedla just sådana individer dylika fenomen. De sista meningarne fick magistern sjelf hjelpa mig att anteckna, för att jag skulle minnas dem hvarefter jag utbrast:

— Hvad i Herrans namn säger bror! Skulle således pigor och spöken stå i något "kuttrasju" — förhållande till hvarandra. Det vore en skön upptäckt!

— Inte *alla* jungfrur eller alla qvinnor, det har jag inte sagt, utan endast de så kallade *medierna* ibland dem; d. v. s. qvinnor utrustade med den fysiska och fysiologiska abnormitet om hvilken jag förut talat, fortfor magistern.

Ty tillfölje af dessa mediers abnorma psykofysiologiska konstitution beredes tillfälle för vissa hemlighetsfulla naturkrafter att genom detsamma gifva sig tillkänna inom vår materiela verld. Det är dessa naturkrafter, eller naturandar, de så kallade *elementalerna*, ett slags halfinteligenta varelser af astralljus, tillhörande ett naturrike helt och hållet skildt från vårt, hvilka genom mediet åstadkomma de flesta spökerierna. Konstigare är icke hela saken, slöt min lärde vän.

Jag tyckte det var konstigt nog, men då förklarade magistern att jag ännu icke blifvit nog

klarseende för att rätt fatta hvad han sagt. Ty detta "klarseende", sådant vi tills dato känna det skulle vara det *sjette sinnets* morgongryning.

Jag vågade inte be magistern fortsätta längre, ty jag tyckte att de fem sinnen jag visste mig ega började komma i olag af det min vän berättat för mig. Emellertid beslöt jag mig för att från och med denna dag hålla noga utkik i mitt hus, både på pigorna och spökena ifall de senare verkligen der skulle vara tillfinnandes. —

Magisterns ord hade emellertid gjort ett ganska djupt intryck på mig, i all synnerhet som jag nu började erinra mig att gumman min endast några dagar förut berättat att hon i sin ungdom vid åtskilliga tillfällen *sett spöken*, eller med andra ord *"sett i syne"*, en sak hvilken hon, liksom magistern, förmenade icke vara "allom gifvet."

Så dök den tanken plötsligt upp inom mig: Skulle måhända gumman min vara ett tocket der *medium* som magistern talat om, och skulle *hon* vara en omedveten orsak till de spökhistorier som cirkulerade bland tjenstefolket hemma i mitt hus?

Det vore förskräckligt! Men om så vore fallet borde jag väl någon gång *förut* under vårt snart tjugofemåriga äktenskap ha lagt märke dertill.

Så hade dock ej varit fallet, och detta lugnade mig i någon mån.

Magistern, som märkte att jag plötsligt blifvit helt allvarsam sökte nu lugna mig med att

meddela att man ej borde hysa någon vare sig *fruktan* eller *afsky* för s. k. "spöken", emedan dessa "väsen" i allmänhet ej gjorde någon menniska ett dugg för när, såvida de sjelfva lemnades i fred, utan tvärtom vore ganska gemytliga varelser som tyckte om ett trefligt skämt, ehuru de sjelfva i allmänhet ej voro så synnerligt genialiska i att ställa till verkligt glada och oförargliga upptåg.

Ville man deremot drifva litet "nojs" med dem så vore ingenting lättare, ifall de någon gång blefve allt för närgångna.

Vännens ord lugnade mig föga, ty inte kände jag mig, åtminstone för tillfället, hågad att "nojsa" med dylika vidunder ifall de plötsligen skulle komma i min väg.

För att stärka kurraschet drack jag emellertid ett par starka whiskytoddar med min lärde vän, sedan vi dessförinnan tillsammans intagit en grundlig supé!

Kort före klockan tolf bröto vi upp och magistern föreslog mig nu att jag skulle följa honom hem till sig, hvilket jag äfven, i den upprymda stämning hvari jag nu befann mig, gjorde.

Dessförinnan försvann emellertid min vän på en stund för att, som han sade, telefonera till sin hushållerska för att efterhöra om det fans "konfonjum" hemma eller ej. Ty naturligtvis måste han, som artig värd, bjuda mig på en välkomstbägare vid hemkomsten påstod han.

Magistern bodde i ett gammaldags palats

med väldiga murar, hvilket förr i tiden tjenat till bostad åt ministrar och annat fint folk.

Det var ett underligt hus!

När min vän öppnade porten berättade han, att just der vi nu stodo ett mord för ett femtiotal år tillbaka blifvit begånget. I nästa ögonblick trädde vi in, och med en väldig skräll, som genljöd i hela huset, flög porten igen om oss, oaktadt magistern under stängningen tycktes spjerna emot af alla krafter.

Klockan slog nu tolf i alla Stockholms kyrktorn och när det sista klockslaget förklingat ljöd en dof suck genom den väldiga vestibul i hvilken vi stodo, och som på höjden räckte upp genom husets bägge våningar. Magistern lade sin hand på min axel och frågade halfhögt:

— Hörde bror det der *stönandet* nyss?

— Ja naturligtvis, svarade jag, en smula förvirrad, hvarifrån kom det?

— Naturligtvis från någon af de elementarandar som drifva sitt spel här i huset. Ty här fins det godt om dem. Märkte icke bror hvilket nappatag jag nyss hade med en af dem, som bråkade med mig då jag skulle stänga porten?

— Jo, och just som porten smälde igen tyckte jag att jag kände liksom en iskall vindpust fara emot mig, men kanske det var bara inbillning, svarade jag.

— Måhända och måhända inte? Ty äfven jag kände detsamma, fastän jag har blifvit så van vid dylika förnimmelser att jag oftast nog

ej fäster någon uppmärksamhet vid dem. Men följ mig nu uppför trappan och blif inte *rädd* ifall bror måhända skulle bli vittne till något mer eller mindre ovanligt, fortfor min värd och tog min arm.

Den väldiga stentrappan som förde upp till husets öfvervåning låg midt framför oss och hela vestibulen och trappuppgången var matt upplyst af några månstrålar utifrån, hvilka mellan ett par mörka moln trängde in genom de höga fönstren ofvan trappans första afsats. Ty uppkommen på denna afsats fann jag att trappan här delade sig i två armar, belägna på ömse sidor om stora uppgången, hvilka armar ledde upp till öfvervåningens vestibul.

Å den första trappafsatsen hade man en fullständig öfverblick öfver hela den väldiga förstugan som för tillfället låg insvept i ett mystiskt halfdunkel.

Som jag kände mig allt mer obehagligt stämd i denna mystiska förstuga, hvilken, med sina kalkrappade hvita väggar, sitt höga tak, och sina stora fönster, med hundratals smårutor i, liknande något slags kapell, så ref jag plötsligen eld på en tändsticka för att bättre kunna se mig om. Men jag hade knappt gjort det förrän en kall vindpust blåste ut den lilla lågan, hvarefter jag och min vän ånyo förnummo ett par dofva stönanden, denna gång alldeles bredvid oss.

Magistern fattade nu min arm och tryckte mig närmare intill sig, hvarefter han hviskade:

— Ser bror spöket deruppe?!

Han sträckte ut sin hand upp mot förstugan i öfvervåningen, hvilken, liksom trappuppgångarne, innerst var omgifven af ett massivt räck af sten, hvilande på korta och tjocka pelare. Och till min obeskrifliga förvåning upptäckte jag i halfdunklet en skepnad, iklädd en till hälarne räckande vid nattrock med skört, stående upprätt å räcket.

Efter att några sekunder ha stått så, liksom för att ett ögonblick betrakta oss, skred skepnaden med majestätiska steg framåt på räcket till dess han uppnådde hörnpidestalen, der trappan började, å hvilken han derefter slog sig ned med benen i kors, som en skräddare, hvarefter han liksom skyldrade åt oss med en qvast, hvilken jag förut ej observerat att han bar i ena handen.

Mot min vilja började kallsvetten att tränga fram i min panna hvarjemte det liksom kändes i min mage som om jag sväljt ett kilo is. Och fastän jag dessutom tyckte mig vara liksom fastnaglad vid platsen der jag stod förmådde jag likväl att framhviska till min följeslagare som svar på hans fråga:

— Ja, jag ser *det*, släpp mig genast ut härifrån.

Magistern tryckte min hand!

— Haf inte så brådtom, bäste bror, den här gasten är inte alls farlig, ty honom kan man skämta med hur mycket man behagar, hviskade han.

Och derefter fortfor min följeslagare med sin djupaste bas, vänd till spöket:

— Hvad tusan går Pettersson här och ”spankulerar” efter nu igen! Tror han kanske inte att jag betalt hyran för det här qvartalet ordentligt?

Gasten skyldrade åter med qvasten och nickade upprepade gånger, liksom jakande. Derpå fortfor magistern:

— Hvad skall han med qvasten till, tror han inte att Andersson, den nuvarande gårdsdrängen håller gård och gata ren utan att han behöfver bekymra sig derom?

Gasten nickade åter och skyldrade.

— Nåväl, packa sig då i väg tillbaka till kyrkogården, eller hvar han är hemma, *annars kommer jag att yrka på att få nya tapeter i min sängkammare och det genast!*

Vid denna hotelse uppgaf spöket en genomträngande dof suck som gaf eko i hela huset, hvarefter det hoppade ned från pidestalen och försvann bakom densamma.

Magistern uppgaf ett muntert skratt, som emellertid klingade otäckt hemskt på denna plats, hvarefter han återtog:

— Seså, nu äro vi qvitt den herrn för den här gången! Och derefter berättade han att spöket, eller Pettersson, som det kallades, för ungefär ett halft sekel sedan varit gårdsdräng vid egendomen, samt sedermera vice värd, och att det ännu fyrtio år efter sin död inbillade sig

vara detta och derför gick omkring på nätterna för att tillse att allt inom- och utomhus vore i behörigt skick och ordning.

Vidare berättade magistern att ”spöket Pettersson” ibland brukade uppenbara sig inne hos honom, eller hos hans granne i våningen intill, en ung och skämtsam litteratör, och att det då inte sade nej hvarken till ett glas punsch eller en pipa tobak ifall det blef bjudet derpå.

Hade icke min vän magistern, hvilken jag kände som en mycket allvarlig vetenskapsman, kort förut *förklarat* för mig hur enkelt det hängde tillhopa med alla slags spökerier, så skulle jag trott att de fenomen jag nyss bevittnat varit ett groft gyckel och bedrägeri, men nu visste jag icke hvad jag skulle tro.

Min tanke svindlade, jag skälfde i alla lemmar der jag stod, liksom fängslad af osynliga makter vid min väns arm, utan förmåga att taga ett steg af egen fri vilja hvarken fram eller tillbaka.

Min följeslagare, som tydligen observerade den vanmakt som beherskade mig, ryckte mig med sig uppför öfversta trappan i det han sade:

— Det här behöfva vi oss en ”jamare” på, eller hur bästa bror? Och kommer ”Pettersson” åter så köra vi ut *det*.

— *Spöket*, ja för tusan! svarade jag och följde villigt min vän, ty uppriktigt sagdt så kände jag mig för tillfället icke behöfva *en* utan många ”jamare” för att åter komma i jemnvigt.

Och jag fick det!

Hur jag se'n kom hem till mig mins jag inte. Det enda jag ytterligare minnes från denna minnesrika qväll är att jag, innan jag skildes från min spendersamme värd blef presenterad för hans granne den unge litteratören, hvilken envisades med att påstå att *mitt sjette sinne* nu, liksom förut hans eget och hans vän magisterns, utvecklats derhän att jag nu vore nästan lika *klarseende* som de, i fråga om vissa elemental-väsens tillvaro.

Häri instämde magistern och bad mig genom träget studium af arbeten i ämnet, samt ytterligare observationer söka vidare utveckla detta mitt *sjette sinne.*

VI.

"Dagen efter."

Uppvaknandet. — Nattliga äfventyr i hemmet. — Gumman min blir häftig. — Jag inviger henne i mystikismens verld, så att hon ett, tu, tre blir sängtimental. — Mina nya idéer. — Nya nattliga äfventyr i hemmet. — Gumman min begriper lyckligtvis ingenting.

När jag vaknade följande morgon mådde jag som en hund och mitt första göra var att ringa på jungfrun för att skaffa mig en flaska wischyvatten.

I stället kom gumman min in, med den der välkända olycksbådande minen i sitt ansigte hvilken tydde på att hon för tillfället befann sig i sitt allra sämsta humör.

Och utan att hvarken helsa god morgon, eller något annat i samma stil, slog hon endast händerna i kors öfver magen och stälde sig att stortitta på mig som om jag varit ett underdjur.

— Ge mig lite whischyvatten, jag är så törstig, bad jag.

Nu förmörkades ”gummans” ansigte än mera, och utan att göra min af att ge mig hvad jag begärt trädde hon mig rakt under ögonen och sade:

— Skäms du inte en smul att tala om att *du* är törstig! *Du*, som när du kom hem i natt, alldeles öfverlastad, först drack upp vattnet för våra stackars guldfiskar, så att de nu ligga stendöda på en enda när, hvilken du antagligen sväljt lefvande!

Det gick en kall kåre genom kroppen på mig och resande mig upp i sängen utbrast jag förvånad, liksom om jag hört orätt:

— Hva' i Herrans namn säger du kära Malvina! Har jag sväljt en lefvandes guldfisk?!

— Jaså, du låtsas inte veta om det! Hvarför kom du då in i sängkammaren och väckte mig och ville ha reda på hvar bränvinskaraffen fans. Du skulle ju ovillkorligen ha en ”sup på fisken” sa' du.

— På guldfisken?!

— Ja, inte annat än jag kan förstå! Du sa ju att du kände hur den sprattlade i magen på dig.

— Det narras du, Malvina, ty så kan jag aldrig ha sagt. Då skulle jag väl äfven nu känna det. Men i stället känner jag mig bara törstig!

— Hur kan du vara det! frågade åter min äkta hälft lite hånfullt. Ty se'n du plundrat de stackars guldfiskarne på deras ellerment gick du

ju ut i köket och försökte dricka läns vattenledningen.

— *Hvem jag*, är du från vettet?

— Nej, inte jag! Men nog måtte du ha varit det i natt. Ty hvarför stängde du inte kranen till ledningen, utan stälde den vid öppen, så att det rann öfver "reservan." Och sen lät du det rinna på det viset hela natten! I morse stod köket som en sjö, och för en stund sen var notariens jungfru uppe och berättade att hela takrappningen i deras kök, nerunder vårt, lossnat och fallit ner, så att hon hållit på att bli ihjälslagen, hvilket hon naturligtvis åter påstod hade sin orsak i att det *spökade i huset.* Och i den tron lät jag henne vara.

— Det var alldeles riktigt, det, Malvina lilla, ty är det som du har sagt *så spökar det verkligen i vårt hus* och dertill är kanske *du* mer än *jag* skulden, invände jag allvarligt.

Gumman hoppade till der hon stod och började "himla" med ögonen, som en nyfödd ankunge när åskan går, hvarefter hon fortfor:

— Det var det värsta jag någonsin hört af dig sen vi gifta blef, fast mycket har jag fått höra. Här kommer du hem i natt från en af dina vanliga origier och vänder upp och ner på hela huset. Sen skyllar du på att det är spöken som gjort det, du som inte tror på spöken! Och till sist är det *jag*, din oskyldiga hustru och dina barns mor, som får skulden för alltsammans. Du borde skämmas ögonen ur dig, det säger jag!

Nu blef äfven jag en smula disperat och utbrast:

— Hvad vet du om jag tror på spöken eller ej. Och hur som hällst, har jag inte gjort det *förut* så gör jag det *nu!* Ty i natt har jag med egna ögon verkligen sett ett spöke, eller så kallandes *elementalande*, som de lärde kallar det. Och jag vet också, sen jag nu blifvit *klarseende*, eller "klärvojiant" att det helt säkert fins spöken i vårt hus, liksom i en massa andra. Likaså vet jag, att om det inte fans fruntimmersmedjumer i ett hus så skulle det aldrig finnas några spöken der. Nu kan ingen så noga veta om inte just *du*, min kära Malvina, är ett sådant der medjum som drar spökena till dig! Hva' har du att svara på det? frågade jag allvarligt.

Det resonnemanget tog skruf, ty nu började gummans tårekällor att flöda, och under det hon förde näsduken till ögonen snyftade hon:

— Herre Gud, att också du, Nicke, skulle bli på *det viset* derför att du ibland tagit dig ett glas för mycket, det hade jag aldrig trott.

Den anspelningen förargade mig.

— På hvilket "*vis*" är jag? Inbillar du dig kanske att jag har "trumf", di kallar't, "så ska du snart få se på annat. Ty nu både *vet* och *ser* jag mer än du, lita på det! Och dermed kan det vara slut på det här resonnemanget. Gå derför ner och skaffa wischyvatten! sade jag i sträng husfaderlig ton.

— Ja, jag går, bara du låter bli att tala si

så der underligt, ty du skrämmer ju mig alldeles förderfvad. Säg mig derför, kära gubben, hvar har du varit i natt, fortfor min äkta hälft.

— Det talar jag inte om förrän jag fått wischy-vattnet; jag är ju så torr i halsen som om jag sväljt ett helt kilo potatismjöl.

— Du ska få ditt vatten, det kommer genast, svarade gumman och gick ut, synbarligen blidkad vid tanken på att sedan få höra mig berätta mina nattliga äfventyr.

Och jag beslöt mig för att till punkt och pricka berätta allt hvad jag under den föregående natten hört och sett — och kanske lite till, hvilket alls inte kunde skada såsom förklaring öfver de der förargliga historierna med guldfiskarne och vattenledningen, till hvilka äfventyr jag näppeligen ansåg mig ensam bära skulden.

Det var vidare alldeles tydligt att jag inpornerat på gumman, eftersom hon ett, tu, tre blifvit så mör i mun, hvilket icke hände hvar dag, sedan jag antydt att jag haft gemenskap med spöken och lärt mig blifva klarseende. Och jag ville nu än vidare pröfva på hur långt min förmåga i detta afseende verkligen sträckte sig. Vidare hoppades jag att kunna inpornera äfven på mina hyresgäster och deras pigor genom att låta dem veta att jag förstod mig på spöken och spökerier och inte brydde mig så värst mycket om hvarken det ena eller det andra. På så sätt skulle helt säkert såväl de förstnämnda som de

senare lugnas, eller *skrämmas* till lugn, — hvilket qvittade mig lika.

Alla dessa tankar och idéer genomkorsade min hjerna under det jag klädde mig i afvaktan på gumman mins återkomst. Och jag beslöt, att i den sinnesstämning jag för närvarande befann mig genast sätta dessa mina idéer i verket och att börja med söka utröna hvad verkan de kunde ha på "gumman min."

När hon derför efter en stund återkom med whischyvattnet redogjorde jag noga för mitt samtal med min vän magistern samt mitt besök föregående natt i hans hus.

Gumman hörde på med största intresse och sedan jag slutat frågade hon i orolig ton:

— Nå, hvad såg du sedan du kommit hem, eftersom du påstår att det var spöken och inte du sjelf som ställt till all oredan i våningen och köket?

— Hvad jag såg mins jag inte riktigt, ty jag var så altronerad af hvad jag förut sett hos magistern att jag inte riktigt visste till mig. Emellertid vet jag mig inte ha varit i köket i natt, långt mindre lemnat vattenledningskranen öppen efter mig derstädes.

— Så! — Men jungfrun, som hörde buller der gick i natt upp och gläntade ett ögonblick på dörren till köket. Och då påstår hon sig ha sett dig der med brinnande cigarr i munnen, sittande på vedlåren och sysselsatt med att dra af dig skorna, hvilka också mycket riktigt fans i köket i dag

morse; den ene skon stående i en slaskbalja och den andre kastad upp i fathyllan bredvid. Och cigarren fann hon också, liggande i vedlåren, fast slocknad, gudskelof.

— Ja, sådant är inte alls omöjligt, utan låter mycket lätt förklara sig på vetenskaplig väg, svarade jag lugnt. *Troligtvis har det spöke jag såg hos magistern och som han kallade Pettersson följt med mig hem och ställt till oredan sedan jag gått och lagt mig.* Ty strax som jag kom hem gick jag, som du sjelf sett, och lade mig i min säng. Derefter tog förstås spöket på sig *mina* kläder, hvarpå det gick ut i köket och förde spektakel med jungfrun, hvilken kanske, hon också, är ett sådant der förbaskadt medijum.

— Ja, hur du kommit i säng vet jag inte, ty sedan du var inne och frågade efter bränvinsflaskan, så somnade jag, upplyste "gumman." Emellertid, fortfor hon, låg dina kläder i dag morse inne i — jungfrukammaren! Ty sedan du tagit af dig skorna i köket lär du ha gått in i pigkammaren och skrämt jungfrun, så att hon sprungit upp och måst gömma sig en stund i skafferiet! —

Jag blef alldeles häpen öfver dessa nya meddelanden som skulle ha verkat totalt förkrossande på mig under andra förhållanden. Men nu återtog jag ytterst allvarligt:

— Kära gumman, säg mig, tror du verkligen *att jag* skulle ha tillåtit mig en sådan dumhet som den du nyss velat påbörda mig. Har du

någonsin förut under vårt långvariga äktenskap sett eller hört att jag betett mig på ett så ogrannlaga sätt, för att icke säga något värre. Nej, Malvina lilla, det har du aldrig hvarken sett eller hört, ty det vore *oanständigt!*

— Ja, så tycker jag med! Men nu för tiden får man både höra och se så mycket. Inte misstänker jag dig precis för nå'n slags oanständighet, det har jag inte sagt, ty gjorde jag det, Nicke, så satt jag inte här *nu,* utan skulle för länge se'n ha gjort slut på mig. Ja, det skulle jag! —

Hvad jag ska tro om dina spöken det vet och förstår jag inte så precis ännu, men nog var du väl *förfärligt drucken* i natt och då vet man ju ibland inte hvad man gör!

Jag kände på mig att gumman inte precis hade så orätt i hvad hon sa', men som det egentligen inte hörde till vårt resonnemang så svarade jag:

— Tror du kanske att jag kunnat se och tala med spöken om jag varit på det viset som du tror! Ånej, då fordras det allt att som det heter, vara *klarseende.* Och det blir man inte utaf för många toddar utan tvärtom.

Nej, i fråga om hvad som händt ha härvidlag nog *högre makter* haft sin hand med i spelet. Och jag säger än en gång, som jag har sagt: *Du skulle aldrig, som du gjorde nyårsdagen, ha ställt till krångel och oreda i Guds hus, ty sådant straffar sig* slöt jag allvarligt.

Gumman drog nu ett par djupa suckar och sade i sin mildaste ton:

— Kanhända det inte var så rätt af mig att göra som jag då gjorde och jag har verkligen efteråt ångrat mig många gånger. Men man rår inte alltid på sitt humör ibland.

— Nej, det vet nog jag att inte du gör, såsom då du i morse kom in och var så ond på mig. Men nu är ju allt åter godt och väl oss emellan, eller hur?

Gumman började åter få tårar i ögonen och slog sig derefter ner bredvid mig i sängkammarschäslången.

— Jag är så rädd, om det är som du säger, att det spökar hos oss! Lofva mig derför, kära Nicke, att inte lemna mig ensam här hemma om qvällarne, ty jag tål inte vid det, det skall du nog framdeles komma att förstå.

Och dermed rodnade gumman som en ung flicka och lutade hufvudet mot mitt bröst alldeles som förr i verlden då vi vore i smekmånaden.

Jag förstod inte hvad hon menade, men fruntimmer är ibland så underliga till humöret.

Jag lugnade derför gumman så godt jag kunde med att lofva att efterkomma hennes önskan. Och hvad spökena beträffar, tillade jag, så behöfde hon alldeles ej hysa någon fruktan för dem sedan jag lärt mig att behandla dem såsom de rätteligen borde behandlas.

VII.

Syner och uppenbarelser.

Den lik-kalla handen och abborrfatet. — Jag försöker impornera på hela min familja. — Gumman ser åter "i syne". — Vår piga blir importiment. — En andeuppenbarelse utomhus. — Jag håller föredrag för de mina.

Vid middagsbordet kom samtalet åter på spöken och spökhistorier, ty vid minsta knäpp hoppade gumman min till på sin stol. Och när jungfrun midt under måltiden serverade henne ett fat med stufvade abborrar och en af "olycksfåglarne" i detsamma tappade sin gaffel, stötte gumman till abborfatet så att hon fick samtliga fiskarne, med sås och allt, i knät på sig.

Det blef nu ett fasligt allarm innan abborrarne hunno att åter bli inhåfvade, så att hvar och en fick sin andel af dem — lyckligtvis hade jag redan fått min!

Svärmor smågrälade en stund öfver gummans "fumlighet", och äfven flickorna riktade förebrående blickar på sin mor och petade för-

nämt med gaffelspetsarna i sina portioner, hvilket tycktes så förarga "gumman" att hon utbrast:

— Skyll inte på mig för det här missödet, ty här i huset går inte allt *rätt till* det får man oupphörligt se excempel på. Nyss såg jag tydligen liksom en *lik-kall hand* vända fatet öfverända i knät på mig. —

Knappt hade "gumman" kommit fram med denna förklaring förrän jungfrun instämde och påstod att den "kalla handen" också kittlat henne i sidan. Svärmor tyckte inte riktigt om den förklaringen och inte häller flickorna. Och hvad "olycksfåglarne" beträffar så gåfvo bägge genast upp ett gapskratt, så att en af dem satte ett fiskben i halsen och den andre en half potatis som han efter vanligheten försökte att svälja hel. Ty det var aldrig exempel på att den pojken tuggade maten ordentligt!

"Gumman" vädjade nu till mig om icke äfven jag sett "den kalla" handen; jag som i sådana fall var den mest "klarseende" af hela familjen. Och som jag just inte ville förlora min acktouritet i det afseendet så medgaf jag, att om jag också ej sett *hela* handen, så hade jag dock sett ett par fingrar gripa i fatet och stjelpa omkull det.

Dermed var spökdiskussionen i full gång och innan jag visste ordet af var gumman i färd med att berätta om mina syner och uppenbarelser från den föregående natten, en sak som jag dock

tyckte kunde ha fått vara "oss emellan" åtminstone tills vidare.

Historierna gjorde att börja med ganska god defekt, så länge de rörde sig om hvad jag upplefvat i sällskap med magistern, men sedan gumman kom in på kapitlet om spökerierna hemma, i köket och jungfrukammaren, började hela det öfriga sällskapet att skratta i kapp.

Och derefter blef jag under återstoden af middagen utsatt för den ena frågan besynnerligare än den andra, icke minst af "olycksfåglarne" hvilka med en mun tyckte att mina äfventyr voro "det skojigaste de nå'nsin hört", hvarpå de enträget bådo mig att så fort jag finge syn på ett nytt spöke visa det för dem, etc.

Jag tvingades nu, för att äfven impornera på de bägge slynglarne och den öfriga delen af min familja, att hålla ett allvarligt föredrag för dem om att elementalandeväsen och andra uppenbarelser i samma väg ej vore något att hvarken "grina åt" eller "skoja med", det skulle kanske nog lite hvar bli varse ifall "andarne" verkligen ämnade hålla till i huset, som de börjat.

Mina aningar i detta fall bekräftades förr än jag någonsin trott.

Ty frampå aftonen samma dag kom "gumman" in till mig, likblek som en gipsfigur och påstod att det verligen spökade i köket.

Och derpå berättade hon att hon kort förut skickat bort tjenstflickan i ett ärende hvarefter

hon sjelf åtagit sig att koka tévatten tlll supén under det jungfrun var borta.

När gumman en stund derefter gick ut i köket för att göra upp eld var vägglampan bredvid spiseln mot vanligheten släckt och allt insvept i djupaste kolmörker. Hon trefvade efter tändstickorna på dess vanliga plats, för att åter tända lampan, då hon till sin förskräckelse fick se en glödande punkt midt öfver vedlåren, hvilken då och då flammade till med starkare sken och vid dessa tillfällen upplyste ett mörkt ansigte med stora mustacher.

Hon tog nu mod till sig och frågade om någon fans inne i köket mer än hon sjelf och då denna fråga icke besvarades upprepade hon den på nytt. Det enda svar hon nu fick var att den glödande punkten genast försvann och derpå började någon, efter hvad hon tyckte, att trumma i marschtakt på bottnen af en tom kopparkastrull. Derpå kastades några vedträd från sin plats utåt golfvet, en hand grep om ena armen och ögonblicket derpå kastades en halftorr kökshandduk med en knut i hvardera hörnet öfver hennes hufvud. I förskräckelsen sjönk hon maktlös ner på köksgolfvet och när hon återkom till sansning samt fått eld på en tändsticka fann hon sig åter ensam, hvarpå hon skyndade in till mig för att berätta hvad som händt.

Och derpå ville gumman ha mig att närmare undersöka saken hvilket jag äfven gjorde, ehuru utan resultat. Det enda märkvärdiga som jag

påträffade i köket var en *strut med snus* bredvid *ett par äggskal* och ett *kottlettben*, hvilket alltsammans låg på köksbordet och tycktes bevisa att spöket med de stora mustascherna inte varit någon kostföraktare af hvad som föll honom på läppen. I detsamma kom jungfrun åter och jag beslöt mig nu att, som herre i mitt hus, anställa ett litet förhör med domesticken för att få utrönt om det vid detta spökeri möjligen förelåg något bedrägeri som hon hade del i, eller om hon möjligen, som medjum, medvetet eller omedvetet stod i något slags öfvernaturligt förhållande till verkliga spöken.

Men för att härvidlag lyckas få fram hela sanningen, beslöt jag mig för att gå en smula diplomatematiskt tillväga hvarför jag trädde flickan under ögonen och klappade henne vänligt på ena kinden under det jag sporde:

— Hur är det kära barn, har hon någon liten hjertans kär som hon håller af, så tala om'et för mig? Pigan stälde sig att storbliga på mig, som om jag varit någon slags menniskoätare med ring i näsan, sådan som de bruka visa på marknaderna, hvarefter hon inföll:

— Jag förstår inte hvad patron menar med de'?

— Jo, jag menar om hon, som andra flickor vid hennes år, har nå'n liten "gosse" som hälsar på henne emellanåt?

— Usch då, så patron säger! Patron som ä'

gifta karl'n skulle riktigt skämmas för att tala så till en anständig flicka, utbrast pigeschan förnärmad.

Jag stod som ihjälslagen af åskan.

Hvad tusan menade hon? Trodde menniskan måhända att *jag* hade några afsigter på att få fungera som hennes "lilla gosse"? I så fall måste jag genast ta henne ur den villfarelsen hvarför jag återtog:

— Förstå mig rätt, kära barn! Här har nyligen under det hon varit borta tilldragit sig saker som jag inte kan komma på det klara med.

— Det var märkvärdigt och ändå sa' frun i middags att herrn skulle vara riktigt *klarseende*, invände pigan en smula importinent.

— Det hör inte hit, men efter som hon talar ur den tonen, så vill jag veta hvartill hon använder det här snuset som jag nyss fann på köksbordet? Är det kanske till matlagning, eftersom det tycks vara så kalladt "matsnus"? fortfor jag ironixt och visade fram struten.

— Nej, goa herrn, det är visst spökena som hålla hus här som glömt det qvar efter sig. Såvida inte herrn sjelf gjort det när herrn var härinne i natt och spökade, svarade med ett flin den näbbiga jäntan.

Jag fann ingen anledning att längre fortsätta detta förhör som hotade att göra mig löjlig i mitt eget tjenstefolks ögon, hvarför jag stoppade snusstruten på mig och gick, sedan jag med några

ord förmanat pigan att ta sig i akt för "spökena", hvilka ingalunda voro att leka med, af hvad slag de än vara må.

Jag hade inte väl hunnit lugna gumman min med att jag inte funnit något ovanligt i köket, oaktadt jag bland annat tagit jungfrun i förhör, förrän flickorna kommo in till oss och i mycket ängslig ton förkunnade att icke allt stod rätt till utanför deras rum, belägna åt gårdssidan. De hade bland annat hört underliga knackningar på fönsterrutorna, åtföljda af en massa djurläten såsom grymtningar, jamningar och dylikt, allt detta så mycket märkvärdigare som deras rum, liksom hela vår våning, var belägen en trappa upp i huset.

Jag följde flickorna in till sig och blef omedelbart vittne till att hvad de kort förut berättat icke var någon villa. Knackningarne på rutorna öfvergingo emellanåt till ganska våldsamma bultningar hvarför jag till sist närmade mig ett af fönstren med en lampa i handen, drog upp rullgardinen och försökte se ut i mörkret.

Och hvad jag nu såg gjorde att jag ett ögonblick ryggade tillbaka, hvarpå jag hörde flickorna uppgifva ett gällt skri och skynda ut ur rummet. Derpå var ej häller att undra, ty utanför fönstret, i fria luften, *syntes nemligen en mörk skepnad skrida framåt.* Och under ett ögonblick vände gestalten sitt ansigte mot mig, nästan tryckande detsamma intill rutan. Spökansigtet var hiskligt

att åse, hvitmenadt som det var lik ett grafhvalf och med breda, mörka ringar kring ögonen.

Skepnaden gjorde vid min åsyn en stor schäst med armarne, trummade derefter några slag på rutan och försvann.

Sedan jag under några minuter hemtat mig från den öfverraskning som nyss beredts mig gick jag ner på gården.

Spöket grasserade nu fortfarande utanför fönstren till min våning, sväfvande, som det tycktes mig, fritt i luften som en perpendikel, oupphörligt fäktande med armar och ben lik en marinett, samt utstötande underliga läten.

Som jag visste med mig att jag på hela dagen icke förtärt andra våtvaror än en half pilsner till middagen, och omöjligen kunde anse spökeriet som en synvilla, så tvingades jag, med tanken på den uppenbarelse jag föregående natt haft i sällskap med magistern, tro att jag nu fått en ny bekräftelse på att jag *verkligen* börjat undfå "*klarseendets stora gåfva*", eller med andra ord att mitt *sjette sinne* börjat att alltmer utvecklas.

För säkerhetens skull beslöt jag mig dock för att på stället inlåta mig i konservation med den öfvernaturliga skepnaden för att dymedelst söka besvärja densamma, och frågade derför med hög röst:

— Hallå! Hvem är ni deruppe?

Spöket svarade ej ett ord, hvarför jag med ännu högre stämma återtog:

— Är ni ett andeväsen som ej finner ro i

grafven eftersom ni irrar kring på detta sätt i rymden. — Så svara då!

Nu hördes ofvanifrån ett gällt skri, som om spöket skrämts öfver att plötsligt ha blifvit upptäckt, hvarefter detsamma i en hast försvann i höjden.

Jag kände mig helt uppskakad af den hemska synen och ännu mera förskrämda syntes gumman och flickorna när jag en stund efteråt för dem berättade hvad som händt. Endast svärmor bibehöll sitt vanliga stoilskna lugn och ruskade blott på hufvudet, under det olycksfåglarne, hoppade kring som kråkor, och jubilerade: Så vådligt stiligt att det spökar hos oss! Det var lifvadt! etc.

Nu fattade gumman humör och efter att ha gett hvardera af de vanartiga krabaterna ett ordentligt nyp, så att de uppgåfvo ett gemensamt tjut, värre än tio gastars, sade hon åt pojkarne:

— Er har man då fått för sina synders skull, liksom spökena! hvilket gaf mig anledning att hålla ett allvarligt tal till familjan om att nog lite hvar bland oss hade en hel del synder på våra samveten, hvilka nu bestraffades, såsom att gumman i häftigheten förgått sig i Guds hus på sjelfva nyårsdagen och ofta nog ej tillräckligt respekterade det gudomliga budet: Qvinnan skall vara sin man underdånig och icke tvärtom; vidare att all verldens fåfänglighet, såsom plyschkappor, sidenklädningar och hattar med papegojsfjädrar på en mor med öfver 40 år på nacken

och fem barn i lifvet voro Herranom en styggelse etc.

Derpå riktade jag äfven några allvarsord till flickorna om att de mera än hvad förut varit fallet borde hedra fader och moder och icke inlåta sig i äfventyr med ungherrar på Nybroviken eller annorstädes, på det dem måtte väl gå och de länge måtte lefva på jorden.

Och hvad olycksfåglarne beträffar fingo äfven de en uppsträckning för alla de fuffens de dagligdags stälde till, i stället för läsa på sina lexor, o. s. v.

På detta tal svarade gumman med att be mig hålla mig hemma på qvällarne och försvara min familj mot onda makter och inte i onödan mana fram dem genom förtärande af för många whiskytoddar utomhus och nattliga origier i pigkammare och kök inomhus etc. Och derpå bad hon mig i ganska bevekande ordalag att bli goodtemplare eller "blåbandit" då spökerierna nog skulle upphöra, hvilket allt förargade mig så att jag hotade med att icke lägga två strån i kors för att få ett slut på eländet.

Dermed gick jag ut i tamburen och tog på mig öfverrocken, hvarefter jag promenerade ut för att söka upp min lärde vän magistern.

VIII.

En orolig natt.

Hos magistern. — Nya upplysningar. — Spökdansen och den hemlighetsfulla ringklockan. — Gumman går och spökar. — Hotfull sparlakanslexa. — Störd nattro. — Jag nödgas att sjelf agera spöke. — Vetenskapliga studier i det hemlighetsfullas verld.

Jag träffade magistern hemma hos sig i det trefligaste humör. Ty under det jag berättade om spökerierna derhemma och mina öfriga husliga bekymmer så skrattade han blott och tröstade mig med att jag, nu, sedan jag blifvit *klarseende* nog skulle få vara med om märkvärdigare öfvernaturliga ting än dem som senast passerat. Derjemte rådde han mig att ta saken lugnt och högtidligt för att impornera på gumman min och den öfriga familjen, hvilket aldrig kunde skada om jag t. ex. då och då ville ha mig en glad stund utomhus.

Detta förslag behagade mig så mycket mer som jag aldrig i lifvet varit någon tungus, fastän

jag i egenskap af äkta man och familjefar ej alltid kunnat ge mitt glada humör så fria tyglar som jag velat, en sak som nog flera äkta män än jag varit ute för.

Jag började derför att lyckönska mig till att ha undfått klarseendets gåfva, så att jag kunnat formmera bekantskap med andeverlden och andra mystiska ting. Och då magistern tycktes vara väl hemmastadd i dessa mysteriumer bad jag honom att än vidare inviga mig deri, en sak som han förklarade sig med nöje skola gå in på ifall jag verkligen *trodde* på de fenomen som redan för mig hunnit bli uppenbarade.

Jag visste inte riktigt hvad jag skulle tro om ett och annat, såsom gumman mins berättelse om att *jag* föregående natt gått och "spökat" derhemma och ställt till oreda och krångel, hvilket hon menade skulle ha berott på att jag under qvällens lopp druckit för många whiskytoddar. Men då magistern småleende förklarade för mig, att sådant mycket väl kunnat ske, om ej tillfölje af för mycket whiskytutande, utan sannolikare under inflytande af någon sorts magnetisk dvala eller s. k. "somnabullerism", förorsakad antingen af stjernornas inflytande eller af ett särskildt hemlighetsfullt fludium från andar eller klarseende menniskor, så förvånade mig denna upplysning så mycket att jag frågade om icke möjligen detta hemlighetsfulla fludium äfven kunde förefinnas uti whiskytoddar.

— Visserligen, medgaf magistraten allvarligt, men i så fall trodde han att detta fludium utströmmat från *mig sjelf* genom att jag för tillfället måhända *tittat* allt för djupt i glaset.

Jag blef ännu mer förvånad öfver denna upplysning, hvilken magistern om jag förstod honom rätt förklarade utgöra en af stödjepunkterna för de s. k. sprit-tisternas lära, som äfven delvis omfattades af andra klarseende, men mera andligen nyktert anlagda menniskor, såsom de s. k. thé-osoferna.

På förfrågan om huruvida min vän magistern trodde att jag egde förmåga att meddela det från mig sjelf utströmmande fludiumet åt andra föremål, och hvad följden deraf skulle bli, svarade den lärde mannen, att jag otvifvelaktigt genom att stadigt fästa mina blickar på ett dylikt föremål, äfvensom genom sakta smekningar och åtskilliga chäster, hvilka min lärde vän visade mig, skulle kunna mangnetisera hvem jag ville att blifva ett lydigt redskap i min hand. I fall detta verkligen skulle lyckas, ansåg jag det vara af ovärderlig nytta för mig som familjefar!

Också beslöt jag strax att till en början experimentera härmed å gumman min, så fort tillfälle dertill kunde gifvas.

Och till tack för de många värdefulla upplysningar jag denna qväll fått på mystifikens område bjöd jag magistern på sexa å närmast belägna källare.

Dessförinnan hade den lärde mannen till mig

öfverlämnat en uppsats om "spökerier" och hvad dermed egde sammanhang, hvilken han bad mig studera och som han otvifvelaktigt trodde vara författad af en klarseende person, tillhörande antingen den sprit-tistiska eller theosofiska skolan.

Qvällen förflöt angenämt under konservation om diverse saker och ting och efter sexan träffade min vän och jag tillsammans med några gemensamma bekanta glada själar hvarefter ett trefligt nackspel arrangenerades, hvilket slutade först in på småtimmarne.

När jag sent omsider kom hem kände jag mig, ehuru ganska upprymd, ej så litet trött, hvilket förklarade att jag hade svårt att i mörkret hitta *nyckelhålet till min tamburdörr, hur jag än bemödade mig derom.*

Slutligen kände jag en småningom påkommande bedöfning bemäktiga sig mig, hvarför jag slog mig ner å en i trappuppgången stående hvilsoffa. Jag hade icke väl satt mig förr än en massa underliga tankar började tumla om i min hjerna. Jag kände mig fullkomligt klarseende, fastän jag för tillfället blundade, och den ena spöksynen efter den andra passerade reveny för mina ögon, under det jag hörde en underlig musik klinga i mina öron. Jag försökte nypa mig i ena örat för att känna om jag var riktigt vaken eller ej, men antingen var mitt öra okänsligt för mina nyp, eller också var min arm liksom förlamad. Jag ville åter resa på mig men mina ben voro som förstenade, ty mina knäveck

nekade att göra tjenst och räta ut sig. Och under allt detta såg jag spökena under hvirflande fart tumla omkring mig i yster ringdans, så att jag till sist fann det hela så komikt att jag började trampa takten och sakta gnola på en liflig dansmelodi.

Plötsligt kände jag mina ögon bländas af ett ljussken hvarvid den första spöksynen försvann och i stället kände jag mig våldsamt ruskad i ena skuldran och hörde en för mig allt för välbekant röst skrika i mitt öra:

— Så vakna då! Skäms du inte en smul att bära dig åt på det här viset!

Rösten var gumman mins och när jag nu, som jag tyckte, fullt vaken slog upp ögonen stod en från topp till tå hvitklädd qvinlig skepnad fram för mig, som lifligt påminde om min äkta hälft i nattdrägt, hållande ett tändt ljus i handen och stirrande på mig med vreda blickar.

Med tanken på de nyss passerade spöksynerna trodde jag att jag här hade en ny glad andeuppenbarelse framför mig, som roade sig med att drifva gäck med mig och derför iklädt sig gumman mins skepnad, hvarför jag genast beslöt att ta saken från den skämtsamma sidan och sade i munter ton:

— Vik hädan orena ande och stör mig inte!

Härpå svarade spöket med en ny ruskning och ett nyp i armen, som aflockade mig ett smärtsamt, "aj, för tusan!" hvarefter skepnaden i barsk ton återtog:

— Se så, försök nu att stå på benen och följ med!

Och dermed stack migränan sin ena arm under min för att draga mig med sig.

Jag protesterade i det längsta helt gemytligt och skylde på att jag var gift, samt inte tänkte låta lura mig att svika mina pligter som äkta man af första bästa trollpacka, hur lik hon än kunde vara hustru min o. s. v., hvilket resonomang från spökets sida ånyo besvarades med en genom märg och ben gående andenypning samt en lång harang som jag nu icke mins, i gumman mins välbekanta stil, då hon, såsom gunås ofta nog brukade vara fallet, befann sig vid icke fullt trefligt humör.

Emellertid tvingades jag mot min vilja att följa spöket, af en viss fruktan för förnyade andenyp, och till min förvåning hamnade vi till sist i min sängkammare, der jag först nu, sedan jag fullkomligt vaknat upp ur den hemlighetsfulla dvala som nyss bemägtigat sig mig, fann att min ledsagarinna verkligen var gumman min. Den musik jag under sömnen nyss hört fann jag nu härleda sig från vår elektriska tamburklocka, som ringde ursinnigt, hvarför jag sporde gumman hvad orsaken dertill kunde vara.

— Och det frågar du, som kommer utifrån, mig, som ännu är alldeles vettskrämd af det evinnerliga pinglandet hvilket aldrig tar slut sedan det nu fortgått i nära en qvart.

— Hvad säger du, har klockan ringt oafbru-

tet i en hel qvart? Då är det våra spöken som roa sig med att trycka på ledningsknappen. Jag har ju nyss sett dem i trappan allesamman, förklarade jag.

— Har *du*, som sof lik en stock och snarkade som en brandvakt till dess jag kom och väckte dig, återigen sett spöken, då jag som är *alldeles nykter* inte den här gången kunnat förmärka något, svarade gumman häftigt. Och derefter fortfor hon, under det tårekällan började sqvala:

Det är *du* som är skuld till allt detta oväsen hvarmed du vill skrämma och plåga ihjäl din stackars hustru och dina oskyldiga barn. Hvad ha vi då gjort dig för ondt efter som du behandlar oss på detta omenskliga sätt. Hur ser du icke ut i natt, du kan ju knappast stå på benen — — —

— Det är spökenas fel — som låtit för mycket magnetiskt fludium flöda in i mig begriper du! Kom mig derför inte för nära, ty jag är alltigenom magnetiserad och kan få dig att sofva som ett lindebarn hvilken stund jag vill, svarade jag hotande.

Nu började gumman att vrida sina händer och utbrast klagande i den vanliga tonarten:

— Att det skulle sluta på det viset med dig. Du blir ju kollrigare dag från dag, men från och med i morgon måste det bli ett slut på det här om jag längre skall kunna härda ut. Ty antingen måste du ge dig af till Konradsberg

eller bli goodtemplare! Och gå nu ut och säg åt dina spöken att de hålla tyst så att man får nattro, slöt min äkta hälft i en helt annan ton än förut.

Har du slutat att predika nu då, annars må de gerna väsnas hur mycket de behaga, det är ljufligare för mina öron än ljudet af dina harposträngar, svarade jag vänligt. Det der om "harposträngarne" tycktes i hög grad enärverera gumman, ty lik en furirie rusade hon ut och ramponierade den elektriska ledningen hvarefter ringningen upphörde.

Men i detsamma hördes några hårda bultningar på tamburdörren, hvilket hade till följd att gumman åter kom inrusande i sängkammaren som en "pinal", krithvit i synen och efter henne kommo flickorna halfklädda, samt olycksfåglarne i djupaste nickliché frågande om elden var lös! Under tiden fortforo bultningarne på tamburdörren med ökad styrka.

Jag lugnade de mina med att ingen fara var å färde och begaf mig, ehuru nästan afklädd, egenhändigt ut för att rekonschenera reträngen.

Sedan jag försigtigt gläntat på tamburdörren och frågat hvad som stod på svarade en qvinlig stämma:

— Herrskapet frågar hur det är fatt efter som det väsnas och ringer här nere så att de inte få sofva?

Jag öppnade nu dörren på glänt och såg ut i förstugan. Der uppenbarade sig åter en ny

hvit skepnad med ett tändt stearinljus i handen. Troende mig ändtligen ha fått fatt i ett af de verkliga spökena slog jag, i stället för svar, utan betänkande upp dörren på vid gafvel och grep skepnaden i armen hvarvid ljuset föll ur hennes hand och slocknade.

Gestalten utstötte nu ett fasaväckande gasthojtande hvarefter vi bägge snurrade rundt några slag. Under tiden lyckades skepnaden slita sig lös och rusade i vild fart uppför trappan, fortfarande upphäfvande genomträngande ångestskrik.

Under tumultet i förstugan råkade jag i mörkret att stöta till tamburdörren så att den gick i lås, och oaktadt ifriga bultningar, denna gången från min sida, blef jag icke insläppt i mitt eget hem.

I stället hörde jag efter några minuters förlopp röster från de öfre våningarne deribland ett par från fruntimmer och omedelbart derpå kom ett större sällskap af mina hyresgäster tågande utför trapporna, ifrigt resonnerande.

Nästan afklädd, som jag var, kunde jag ej visa mig, isynnerhet för damerna, men då jag hörde att de ankommandes resonnemang gälda spöken fick jag en idé och drog en del af skjortan öfver hufvudet för att ej bli igenkänd hvarefter jag klef upp på hvilsoffan och lade armarne i kors.

När följet blef mig varse måtte en af damerna ha svimmat i trappan, ty jag hörde som-

liga ropa på ”vatten” under det andra skreko: ”ta fast den gynnaren!” ett uppdrag som synbarligen gälde mig, hvarför jag utan vidare hoppade ned från min upphöjda plats och skyndade ner i bottenvåningens förstuga, sökande efter någon plats att gömma mig på till dess den värsta stormen var öfver.

Jag fann äfven en sådan i ett stort isskåp som stod i förstugan och utan betänkande öppnade jag locket till detsamma och kröp in deri. Lyckligtvis fick jag nödtorftigt plats derinne, bland en hop burkar och fat som jag råkade knuffa ner huller om buller.

Knapt hann jag sluta till locket förr än mina plågoandar befunno sig i min omedelbara närhet nere i förstugan hvilken de genomletade i hvarje vrå under oupphörliga utrop af förvåning öfver att ej finna den de sökte.

Och då vid undersökning af porten, som befans vara låst, förvåningen stegrades hörde jag en af de sökande utbrista: Högst besynnerligt, den kanaljen tycks verkligen vara någon slags gast efter han haft förmåga att försvinna genom lykta dörrar, ty här i huset tycks han icke finnas mer!

Och derefter troppade så småningom den ene efter den andra upp för trapparna tills det blef alldeles dödstyst omkring mig.

Jag kröp nu fram ur mitt gömställe och återvände, smygande på tå, uppför trappan till min våning.

Till min stora öfverraskning fann jag nu tamburdörren åter öppen, stående på glänt, hvilket, som jag sedermera fick höra, var olycksfåglarnes förtjenst och inte gummans, ty när jag efter några ögonblick trädde in i sängkammaren undfägnades jag med en ny sparlakanslexa tio gånger mustigare än den första, hvari min s. k. följeslagerska i lust och nöd bland annat önskade att jag måtte ha fått stanna ute öfver natten (iförd endast skor, underbenkläder och nattskjorta).

Detta senare var mer än jag kunde tåla hvarför jag i hotfull ton afbröt:

"Nej, det här går för långt, så ämnar jag ej låta mig bli behandlad! Och skarpt fixerande min äkta hälft trädde jag henne alldeles in på lifvet, fäktande med armarne, som magistern lärt mig, för att på magnetisk väg bringa hennes tunga till tystnad.

Till att börja med stirrade hon endast på mig, tilldess hon plötsligt utbrast: Jaså du vill således *slå* mig, ja, gå på med det, du!

— Nej, ingalunda, det är med min andliga kraft som jag vill kufva dig att vara mig underdånig! afbröt jag.

Gumman knuffade mig nu ganska omildt åt sidan, påstående att jag blifvit spritt galen, hvarefter hon lemnade mig ensam i sängkammaren sedan hon försigtigtvis reglat dörren efter sig, så att jag var fången i ett af mina egna rum.

Jag kröp nu till kojs, men kunde omöjligt

få en blund i mina ögon. Då föll min blick på ett papper liggande på sängkammargolfvet. Det var magisterns uppsats om ”spöken och spökerier”, hvilken troligen fallit ur bröstfickan på min bongsjur. Jag skrufvade nu upp lampan och läste följande:

”Allt emellanåt ser man i tidningarne återgifna berättelser om märkvärdiga tilldragelser, som på sin ort väcka sensation samt ofta uppmärksammas öfver hela landet, och hit höra bland andra s. k. ”spökerier.” Skeptiskt (det ordet förstod jag icke) anlagda individer och en stor del af tidningspressen rycka förnämt på axlarne åt dessa hemlighetsfulla tilldragelser affärda och hela saken såsom mer eller mindre skickligt igångsatta bedrägerier.

”Äktheten af de fenomen, om hvilka här är fråga, har emellertid särskildt genom de senare årens forskningar blifvit ställd utom allt tvifvel.

”Dessa företeelser, fortfor författaren, äro nemligen af *medial* natur och således identiska med en viss grupp af välkända spiritistiska (skall naturligtvis vara: »sprit-tistiska») fenomen, ehuru sjelfva naturen af de krafter som dervid äro verksamma, ännu är föga känd. En mängd hypoteser hafva emellertid blifvit uppställda till deras förklaring; men de olika hypotesernas förfäktare — bland hvilka märkas namn med god vetenskaplig klang, såsom professor Crookes, A. R. Wallace, Edvard v. Hartmann, Carl du Prel, Cox, Gibier, Zöllner m. fl. — utgå dock alla från ett

och samma faktum: fenomenens obestridliga verklighet, hvadan denna må anses höjd öfver allt tvifvel.

Dessa fenomen äro lika gamla som mensklighetens historia, säger Eduard v. Hartmann i sina studier öfver spiritismen. I Kina och Indien, hos de sibiriska schamanerna och de malajiska trollkarlarne, hos den alexandrirska skolans mystiker och i kristendomens äldre historia, i de katolska helgonens kanonisationsprocesser och i hexrättegångarnes historia, hos medeltidens alkemister och hos de senare årens irrande botgörare — öfverallt återvända samma fullt bestämda, typiska former af abnorma förmågor och prestationer. Allt efter tidsåldrarnes åsigter och mediernas lefnadsställning tillskrifvas dessa fenomen än gudar, naturandar, elementalandar eller demoner, än den heliga andes eller djefvulens verk, än förfädrens andar, än en förening af dessa och naturandarne. Våra dagars spiritism är ingenting annat än ett fenomenområde som varit bekant för alla folk och på alla tider.

Så långt Ed: v. Hartmann. Vi torde emellertid strax ånyo få anledning att citera denne forskare, för hvilkens blick de spiritistiska och mediala fenomenen äro i öppen dag liggande verkligheter, som icke kunna bortförklaras.

Angående den allmänna gången af ”spökerifenomenen”, vi använda fortfarande det gängse namnet ”spökerier” för att beteckna just *detta* slag af fenomen, ehuru ordet eljest är vilseledande, skrifver v. Hartmann vidare:

Föremål flyga till och från mediet. Samma föremål — såsom ett litet bord — kan t. ex. åka längs

golfvet bort från mediet till rummets aflägsnaste vrå, lyfta sig och derpå sväfva eller störta fram till mediet. Vatten höjer sig obesedt ur en afsides stående kanna och faller som duggregn ned på de närvarande. (Hvarför skulle då precis *jag* vara skulden till att natten förut vattnet hos guldfiskarne försvunnit och att vattenledningskranen i köket öppnats så att öfversvämning egt rum?)

"Om och om igen händer det, att **ringklockorna klinga i ett hus** *på vissa timmar i dagar och veckor, och fortfara att ringa, huru mycket man fäster och vecklar om dem — eller ock ryckas de ned."* (Allt detta hade ju nyss skett och hvad det sistnämnda fallet beträffar så hade ju gumman sjelf varit medium för spökena — följaktligen skulle hon vid tillfälle ha den saken i sig.)

Vidare kan en stuga formligen bombarderas med stenar, kolstycken eller andra kringströdda föremål, utan att polismän och enskilda som stå på post för att göra iakttagelser kunna komma ofogets upphofsmän på spåren. (Hade inte vår tamburdörr för en stund sedan bombarderats som om elden varit lös i huset!)

Mestadels framträder då en **tjensteflicka** *eller hysteriskt fruntimmer eller ett barn i utvecklingsåldern såsom den person, af hvilkens närvaro på* **stället fenomenen bero.** — —

(Jo, jo men sa'n! Tyckte jag mig inte i det spöke jag försökte att ta fast igenkänna notariens piga, hvilken af andarne begagnats som medjum för att straffa gumman min för hennes ogudaktiga uppförande i kyrkan, nyårsdagen. Som jag förut trott var det antagligen uteslutande af denna anledning som spökena på sista tiden börjat grassera i mitt hus.)

"— — — — *Knackningarne börja, läste jag vidare, med en helt låg knastring — som från en elektricitetsmaskin — och stegras understundom ända till tunga slag och dånande rassel och buller;* (jo, det vill jag lofva, pigeschen bultade på dörren som en stångjernssmed) *de höras än från bord, stolar, skåp, väggar, än från små redskap och än från massiva klippor."* — (Kunna således äfven höras från tamburdörrar.)

"*Alltid återkomma på de mest skilda ställen dylika stötljud dels med, dels utan flyttning af husgeråd och möbler, utan att någon i huset eller grannskapet anar orsaken."* (Hur hade icke mina kläder kastats omkring föregående natt, då *vår* piga troligtvis tjenstgjort som medjum — och omedelbart efter det notariens piga bultat på vår dörr denna natt hade ju »gumman min» lemnat mig ensam och troligen «flyttat» in i flickornas sängkammare.) — — — —

"Lägg slutligen härtill, fortsätter artikelförfattaren, att ett föremåls tyngd, enligt talrika rön, kan ändras genom medial inverkan. Så t. ex. fann Cox vigten af ett 8 skålpunds tungt bord vexla mellan 5 och 85 skålpund, allt efter som man önskade att det skulle blifva lättare eller tyngre. Chanbers och Owen sågo ett 121 skålp. tungt bord under samma förutsättningar vexla mellan 60 och 144 skålp.

Af hvad här blifvit anfördt, löd fortsättningen, synas fenomenens äkthet och faktiska förekomst, blifvit till fylles ådagalagda. Deras antal, som varit i tillfälle att personligen öfvertyga sig härutinnan, är förvisso icke ringa, men äfven

utan personlig erfarenhet äro de tillgängliga resultaten af ett stort antal vetenskapsmäns och andra trovärdiga personers undersökningar bevis nog. Här kan således icke längre vara fråga om en mer eller mindre trovärdig hypotes, utan om ett på tusentals intyg af äldre och yngre datum stödt faktum.

Men så snart det blir fråga om att *förklara* företeelser af detta slag äro vi inne på hypotesernas vidsträckta område. Spiritisterna hålla före, att fenomenen verkas af aflidna menniskors andar och att en viss abnorm konstitution hos mediet är den port, genom hvilken andarne kunna manifestera sig å det materiella planet eller meddela sig med oss, andra anse, att fenomenen frambringas genom en omedveten verksamhet hos mediets egen ande. Ed. v. Hartmann åter vill ej höra talas om vare sig det ena eller andra; han säger, att det visserligen ej kan vara fråga om någon medveten eller omedveten muskelverksamhet hos mediet, men ej häller om en "omedelbar andlig inverkan af mediet på de materiella objekten, utan endast om en fysikalisk kraft, som alstras under psysisk irration genom mediets nervsystem." Enligt denna hypotes skulle den af mediets nervsystem producerade andliga kraften träda i samverkan med för handen varande elektriska och magnetiska strömmar och sålunda åstadkomma fenomen. (Tusan till lärd och vidlyftig karl! Jag vet sedan jag läst den här förklaringen inte alls hvad jag skall tro.)

Det gifves, läste jag vidare, dock en annan hypotes, som icke helt biträder någon af de ofvannämnda men i sig innefattar något af dem alla. Denna hypotes, som blifvit uppställd af teosoferna (ordet måtte vara nystafvadt, ty jag skrifver «te» med *thé*) är den mest uttömmande såsom förklaring på alla de spiritistiska fenomenen. Hvad nu särskildt beträffar den klass af mediala fenomen, som uppträder sporadiskt och häraf hos oss under namn af "spökerier" närmast afses, så förklaras de på följande sätt, eller precis som magistern förut mundtligen gjort det:

Dessa s. k. "spöken" äro helt enkelt ingenting annat än ett slags mystiska, halfinteligenta varelser af astralljus (notariens piga hade ju ett ljus i handen — troligen ett dylikt «spökljus», fast det såg ut som ett vanligt stearinljus) tillhörande ett naturrike helt annat än vårt, hvilka genom våra mediers abnorma psyko-fysiologiska konstitution beredas tillfälle att gifva sig tillkänna inom vår vår materiela verld och der åstadkomma de spökerifenomen som förut beskrifvits.

Slutligen läste jag ytterligare: Nyssnämnda hypotes antager också tillvaron af ett sjette sinne (alltsammans som min lärde vän magistern sagt) ännu slumrade hos flertalet menniskor, hvilket sinne just skulle motsvara detta öfversinliga område, som är så helt och hållet doldt för de fem hittills utvecklade sinnena.

Clairvoyansen (klarseendet), sådan vi tills dato känna den, skulle vara det sjette sinnets

morgongryning. Hos några få individer af vårt slägte säges detta sinne redan nu vara så utveckladt, att de direkt kunna iakttaga de verkande orsakerna till alla de nämnda gåtfulla fenomenen.

Den teosofiska hypotesen påstås vara fotad på sådana siares klarsynta iakttagelser och följaktligen för *dem* icke vara någon hypotes alls, utan helt enkelt en beskrifning af fakta, liksom våra vetenskapsmän beskrifva förloppet af en kemisk analys. Men de varna på samma gång enstämmigt för allt sysslande med de mediala krafterna såsom innebärande en stor fara för menskligheten, innan hon så utvecklat sitt sjette sinne, att hon till fullo förstår naturen af dessa krafter och vet att rätt använda dem.

Att dessförinnan intränga på det astrala planet, dessa krafters verksamhetsfer, är som för en blind att vandra vid foten af en afgrund (Hemskt, sa' Rydingen!) Skulle menniskan å andra sidan komma derhän att seende kunna handtera och beherska dessa tveeggade krafter, men utan att hennes vidgade kunskap gått hand i hand med en växande moralisk ansvarskänsla, så påstås missbruket af dem för sjelfviska syftemål skapa så ödesdigra följder, att de, lydande den universella lagen för verkan och återverkan, slutligen med samlad kraft återfalla på den felandes hufvud till hans oundvikliga undergång. Ty med utvecklingen af det sjette sinnet stå andlighetens tillväxt och sjelfviskhetens underkufvande

i ovilkorligt samband, för så vidt nämligen detta nya sinne skall blifva i stånd att fylla sin uppgift, som är att tjena verldsutvecklingens yttersta mål och bestämmelse.

* *
*

Här slöt uppsatsen, och jag kände mig efter genomläsandet af de sista punkterna ganska märkvärdig till mods, ty det kunde ju ej förnekas att jag, exempelvis nyss sysslade med de mediala krafterna då jag försökte magnetisera gumman min. Emellertid fann jag vid närmare eftertanke att denna varning näppeligen kunde gälla mig, som enligt magisterns utsago och mina egna iakttagelser börjat undfå "klarseendets" gåfva.

Följaktligen kunde jag lugnt släcka min lampa och somna, medveten om att ej bli störd i min nattro af något hemlighetsfullt väsen som ville mig illa.

IX.

Magnetistiska exçperiment och deras följder.

Min vän doktorn och jag. — Ett afslöjadt spöke. — Gumman min skrifver en ny epistel. — Ett besök i Frälsningsarmén. — Olycksfoglarne på krigsstråt. — Ett magnetiskt exçperiment. — Krisen. — Mina döttrar som medjer. — Gumman söfves och hindrar mig från att få sofva. Förståndiga reflexioner.

När jag vaknade följande morgon stod en af mina hyresgäster, nemligen *doktorn*, vid min säng och bredvid honom gumman min. Som de voro ifrigt sysselsatta med att resonnera — om *mig* — slöt jag åter ögonen och lyssnade:

— Som jag nämnt, hörde jag min äkta hälft säga, gubben min är inte alls frisk, det ser ledsamt nog ut som om det vore något åt hufvudet på honom, ty allt sen de här förskräckliga spökerierna började i huset har han varit liksom lite konstig. I går natt t. ex. kom han hem, visserligen lite upprymd, hvilket händt äfven förut någon gång då och då, men alltid stilla och lugnt. Nu deremot vände han upp och ner på

hela huset och talade ånyo om att han varit tillsammans med andar och spöken, att han blifvit klarseende, med mera som jag ej förstod. Och i natt ställde han till ungefär liknande uppträden, efter att, liksom vi alla, först ha sett den der märkvärdiga skepnaden marschera utanför våra fönster, hvilket höll på att skrämma slag på oss. Ty derpå gick han ut och återkom först efter midnatt.

Sedermera redogjorde gumman noggrannt för hvad som enligt hennes uppfattning ytterligare egt rum, samt slutligen hur jag velat magnetisera henne etc.

Doktorn smålog under hela gumman mins resonnemang och sedan hon slutat sade han:

— Allt det der har just ingenting att betyda! Tydligtvis har herr Petterlund, min värderade vän, under en tillfällig, mer än vanligt upprymd sinnesstämning varit utsatt för något skämt med ty åtföljande upptåg som satt hans nervsystem i olag, hvarefter hans fantasi fått ytterligare näring, exempelvis genom åsynen af det omtalade spöket här i huset, hvilket spöke vi hyresgäster nu kommit under fund med konstruerats af notariens jungfru.

(Detta hade äfven jag kommit under fund med efter studiumet af den uppsats som jag läst under natten).

Jag hann knappast göra denna reflexion förr än gumman åter inföll:

— Jaså, var det *hon* den otäckan som skrämt

oss, så måste hon ur huset. Men hur har hon burit sig åt för att spela oss detta fuffens?

— Hon har gått helt enkelt till väga och endast hängt dockan, som skulle föreställa gasten, i ett rep hvarefter hon firat ner hela härligheten från en af vindsgluggarne, ut med väggen, i jemnhöjd med herrskapets fönster. Ty så har vår jungfru berättat och på ungefär liknande sätt arrangeras i allmänhet alla uppenbarelser i samma stil upplyste doktorn.

— O, du min Skapare, hvad får jag höra! Och derefter lät gumman sin vredes åskor ljunga öfver pigeschens hufvud till dess hon kippade efter andan.

Under tiden hade doktorn närmat sig min säng och vid det kolorum som gumman min förde låtsades jag vakna.

Doktorn helsade "god morgon" och sedan jag i min fryntligaste ton besvarat helsningen sade jag helt förvånad:

— Ni här, doktor, hvad förskaffar mig äran af ett så tidigt besök?

Doktorn smålog och tog upp sitt ur.

— Ser ni hvad klockan är; öfver 12 på middagen, icke sant! Och som *min* mottagningstid då är slut så kunde jag icke tro annat än att er åtminstone var börjad. Men skämt åsido! Er fru har sagt mig att ni är sjuk och derför är jag här. Hur står det till, och hur har ni sofvit?

— Jag är kry, som en mört, och hvad sömnen

beträffar så kan ni, att döma af tiden då jag vaknat lätt få en föreställning derom. Tack emellertid för er välmening min kära doktor!

Nu lade sig gumman plötsligt i vårt resonnemang och inföll i en ton som jag ej efter vår senaste samvaro trodde skulle klinga fullt så harmonisk:

— Inte ska du inbilla dig att du är frisk, kära gubben. Tala nu vid doktorn och berätta för honom dina spökhistorier under det jag går ut och ordnar om frukosten. Och dermed troppade gumman af, under ett sötsurt leende, lemnande mig ensam med medicinmannen, som äfven han smålog medlidsamt.

Efter de värdefulla upplysningar rörande spökerier och hvad dermed stod i sammanhang som jag under natten inhemtat, ansåg jag mig kunna ge den gode doktorn svar på tal hvarför jag sporde:

— Jaså, ni vill höra mina spökhistorier! Tillåt mig då först att fråga, tror ni på spöken?

— Inte mycket, ty för det första har jag aldrig lyckats få syn på ett *verkligt* spöke och för det andra ä' mina nerver allt för starka för att jag skulle kunna upptäcka *inbillade* sådana utan att strax afslöja dem.

— Nej, det är häller icke så lätt att se verkliga spöken då man ej lyckats att i detta fall undfå klarseendets gåfva.

— Tror ni er då vara i besittning af denna gåfva? sporde doktorn småleende?

— Jo, jo men sann! Och jag kan till och med skilja klart mellan den verkliga "andehypotchesen" och "bedrägerihypotchesen", såsom när notariens piga häromqvällen försökte ställa till spökerier för att skrämma gumman min, som ibland inte ser längre än näsan räcker, svarade jag triumferande med tanken på hvad jag nyss hört.

Förresten är mitt klarseende grundadt på både spritistisk och thé-osofiskt studium, fortfor jag för att impornera på doktorn.

— Det vore tusan, inföll medicinmannen muntert, det är mer än jag förstår mig på, som hvarken är "spritist" eller teosof och alldeles inte känner till deras "hypotcheser" som ni kallar det, utan helt enkelt nöjer mig med att med mina fem sinnen göra iakttagelser öfver den materiela verld i hvilken vi lefva. Och detta skulle jag i all vänlighet äfven råda er att göra i stället för att låta *vidskepelsens* och *vantrons* mystiska spökgestalter få magt öfver er. Ty detta leder endast till tankens förvirring och derpå följande sjuklig sinnesstämning som på tid och längd kan blifva farlig nog.

— Ni vill således, fastän ni är en upplyst man, sätta en gräns för *tankens frihet*, sporde jag för att ge doktorn en i mitt tycke hård nöt att knäcka.

— Visst inte, så länge vår tanke håller sig

inom de forskningsgränser för hvilka den är afsedd och ej släpper sitt fotfäste vid jorden för att på fantasiens vingar sväfva ut i dunkla och mystiska rymder.

Ännu har det dock ej gått så långt med er, men som läkare och vän varnar jag er för att vidare söka inträuga på det hemlighetsfullas område, slöt doktorn, hvarefter han tog adjö. Detta förargade mig, ty jag var för tillfället mycket upplagd för att inviga min hyresgäst i det hemlighetsfullas mysterier. Ute i närmaste rum träffade han åter på gumman min och som han lemnat sängkammardörren på glänt hörde jag honom säga:

— Det är alls ingen fara med er man, endast en tillfällig liten nervöfverretning som nog går öfver om han ej motsäges utan får vara fullkomligt i ro och lugn några dagar.

Gumman min, som nu åter tycktes ha tagit sitt förnuft till fånga svarade:

— Ja, kan det hjelpa att hålla med gubben i hans tokerier så nog ska jag dervidlag göra hvad jag kan, fast på mitt sätt.

Detta höll jag gumman räkning för, ty lugn och ro var verkligen hvad jag behöfde efter dessa oroliga dagar och detta kunde jag omöjligt få de tider då gummans humör stod på kokpunkten, som under föregående natt.

* *
*

En vecka senare öfverraskades jag af att gumman min helt vänligt räckte mig några skrifna sidor, hvilka hon bad få bifoga till familjearkivet, om hvilket hon för öfrigt ej på den sista tiden bekymrat sig det ringaste, hvarför jag omsorgsfullt låst in mina bidrag till detsamma. Och det ämnade jag äfven hädanefter att göra!

Gumman skref:

Efter allt det galna som passerat både i vårt hus och i våran familje på den senaste tiden har åter gudskelof allt blifvit lungnt och tyst ijen, tack vare mig!

Notariens otäcka jungfru har flyttat och gått in i Frälsningsarmén, der hon bäst passar, och der hon strax blivit någon slags kadett sedan hon på ett halelujamöte vittnat att hon blivi frälst och i drömmen sett englaväsen i den välsignade arméns unjiformer, med röda tröjor och haleluja hattar på huvudet. Och som hon häromqvällen skulle hålla ett nytt vittnesbörd på Mosebacke gick jag dit för att höra på, men maken har jag aldrig varit med om, för när hon kom fram så vinkade hon först med en eldröd näsduk och skrek halleluja! halleluja! Och derefter talade hon om plattformen som hon stog på, att den var en Jakobsstege upp till himmelen ifrån den syndiga världen, som hon önskade att alla skulle klifva upp och ner på (jag skulle då inte villat gått dit opp och stått som ett spektakel för aldrig det!) Och så sa' hon att det var så lätt att klifva opp för *den* stegen för hvem som ville det

att det fans god plats för alla stora syndare och synderskor så att de inte behöfde knuffas om att bli frälsta antingen di va klädda i silkesammets—plyschkappor och hade guldringar i öronen, eller gingo i tarvliga kläder. (Och som hon sa' detta så stälde sig den otäckan att stortitta på *mig*, som satt en bit ifrån, och under tiden pustade och skrek alla di andra på plattformen: Halleluja, det är sant!)

Och deri instämde hela församlingen nere i salen, utom jag, som blef förargad och sa' någonting för mig sjelf som jag inte här vill nämna.

Sen pikade hon mig för både ett och annat och pratade bara om sin evinnerliga "plattform" som hon sedermera liknade vid än det ena och än det andra, samt slutligen vid en *räddningsplanka på syndaflodens upprörda haf*, eller det *halmstrå vid hvilket de mest syndbetungade* (här tästade hon åter sina otäcka ögon på mig) *kunde med trygghet haka sig fast för att komma i den rätta salighetshamnen och bli frälsta.*

Jag hade taji mina begge pojkar med mig för att ha dem under ögonen, så att de ej stälde till något fuffens derhemma under min bortovaro. Och i början af sammankomsten förhöllo de sig lugna, men detta räckte ej så länge. Ty när musiken började spela "Napoleonsmarschen", tydligen för att muntra upp församlingen efter plattformsföredraget, piggades äfven pojkarne upp och inom kort märkte jag att de hade något

slags ofog för sig. Samtidigt märkte jag äfven att en af musikanterna, (han som blåser på det största messingsinstrumentet med ändan i vädret) började kasta onda blickar på oss, allt under det han litet emellan vände upp och ner på sin basun och liksom sökte skaka något ur den. Och för hvar gång detta skedde småflinade pojkarne sinsemellan. Jag tog nu en af dem i örat, böjde mig ner och hviskade: Hvad är det ni har för er eftersom ni har så roligt?

I samma ögonblick såg jag min andre pojke kasta något rundt föremål rakt in i gapet på basunen, hvilket hade till följd att instrumentet genast slutade att brumma. Och nu bekände de begge odågorna att de under en lång stund roat sig med att kasta papperstussar i basunen. Den sist kastade måste synbarligen ha fastnat i tratten, ty musikanten skakade nu af alla krafter det stora instrumentet under det han alldeles röd i synen af förargelse kastade hotfulla ögonblickar på mina odygdiga söner, så att jag fann det nödvändigt att gå vår väg. Och väl utkomna ruskade jag förstås om de begge olycksfåglarne så kraftigt jag förmådde, men inom mig kunde jag ej låta bli att skratta åt hela äfventyret.

* *
*

Hvad gubben min beträffar så tycks inte de många griller som han under sista tiden rufvat på gå ur hufvudet på honom fast jag ställt mig så medgörlig mot honom som möjligt. Till all

lycka håller han sig dock på senaste tiden mestadels hemma, ifrigt studerande en massa böcker som han skaffat sig, hvar vet jag inte. För en vecka sedan lät han föra in ett af mina byk-kar i sitt rum till hvilket kar han låtit göra ett stort lock med flera hål i. I botten på karet lade hån derpå en massa tombuteljer som han placerade på ett mycket konstigt sätt. Derpå fyllde han sjelf karet ända upp till brädden med vattenledningsvatten hvarefter han genom borrhålen i locket stack ner några krokiga käppar.

Sedan detta var gjordt samlade han ihop så många speglar som fans i huset hvilka han hängde upp inne hos sig. Och det var endast när han också ville låna vår stora förmakstrymå för att ätven hänga upp den framför karet som jag försökte sätta "p" för hans tokerier. Han förklarade nu att han nödvändigt måste ha spegeln för att fullborda ett magnetistiskt exsperiment, som skulle bota alla sorters sjukdomar. Som jag förmodade att han måhända sjelf kunde botas för sin sjuka om han fick hålla på lät jag honom till sist exsperimentera bäst han ville. Ty bara Nicke vill hålla sig hemma och inte gå ut och bli förderfvad till kropp och själ i detta här Sodom och Gomorron som kallas hufvudstaden så är jag alls inte oresonlig af mig!

Nåväl, när den beskedliga tokern till sist fått ihop sina exsperimenter tog han på sig en blommig kattunsnattrock och bad hela familjen komma att prova af maskineriet.

Vi placerades i en ring kring karet, sittande på hvar sin stol så tätt som möjligt, varefter vi fattade tag i hvar sin käpp samt tillsades att sakta trampa hvarann på tårna. Från karet utgick dessutom en tråd som förut hört till ringledningen, hvilken min undergörare till man snodde omkring lifvet på oss alla. Derefter fällde han ner rullgardinerna så att det blef nästan mörkt i rummet, samt tog fram en stor speldosa, hvilken började nysta ur sig Chjampanjegaloppen samt några andra dansmelodier.

Efter en stunds förlopp frågade ”gubben” om vi inte kände oss besynnerliga i kroppen. Våran jungfru, som också var med, förklarade först att hon liksom kände knip i magen, flickorna påstodo med en mun att det kittlade i benen, som om de kände behof af att få ta sig en svängom, mamma påstod att hon blef sömnig och började gäspa, pojkarne förklarade tvärsäkert, som vanligt, att det hela var bara hundbugg och att de kunde göra bättre exsperiment när de kom till skolan o. s. v. Och hvad mig sjelf beträffar kände jag endast att det gjorde ondt i min venstra liktårn, varför jag bad Sissan som satt bredvid mig att i stället för ombytes skull få trampa henne på tårna.

Speldosan bytte nu om melodi och spelade en treflig vals hvarvid Trissan sprang upp, gjorde sig lös från ringledningssnöret, fattade jungfrun om lifvet och började dansa ut i matsalen. Excemplet smittade, ty i nästa ögonblick var äfven

Sissan på benen och bjöd upp en af pojkarne. Samtidigt rusade den andre olycksfogeln fram till svärmor och bjöd upp henne, hvilket gumman inte tycktes ha något emot, ty snart sväfvade äfven hon ut till de andra.

Gubben min såg förtjust ut öfver resultatet af sina exsperiment samt slog samman händerna och utbrast: Ä' det inte underbart! Slår in till punkt och pricka med beskrifningen! Och innan jag visste ordet af rusade han fram till mig och skrek: Kom mor så ta vi oss också en sväng så få vi vara med om och känna grisen.

Jag tyckte nemligen att han sa' "grisen", men då rättade han mig och menade att vi skulle få känna en helsosam *kris* efter dansen. Och fastän jag stretade emot drog han mig med sig och började skutta omkring i salen, han som de andra. Alldeles uttröttad dunsade vi till sist ner i en soffa och under det flickorna och jungfrun storskrattade och mamma höll på att tappa anden af öfveransträngning, hade olycksfoglarne blifvit osams derför att de knuffat till hvarandra under dansen och rullade omkring på golfvet med fingrarne i hvarandras hår.

Hvad mig sjelf beträffar höll jag på att bli förargad öfver att ej ha fått vara i fred, men som gubben min började visa sig från sin älskvärdaste sida och under oupphörliga smekningar, alldeles som i unga da'r, bad mig icke vara ond så förlät jag honom, hvarpå han alldeles utom sig af förtjusning utbrast:

— Kuren har lyckats och krisen har inträdt! Det här ska ni få se skall komma att göra oss godt allesamman. Och derpå uppmanade han pojkarne, som börjat bli sams, att åter ta ett nappatag med hvarandra, hvilket jag dock lyckades afvärja.

Efter detta i gubbens ögon så lyckade magnetistiska exsperiment lemnades ingen af familmiljen i ro under de närmaste dagarne.

Pojkarne fingo ej läsa på sina lexor utan magnetiserades och tvingades att med förbundna ögon läsa upp långa ramsor ur sina läroböcker, hvilket de äfven beredvilligt gjorde, varefter de af sin far belönades med den ena slanten efter den andra. Till sist blef äfven jag en smula förvånad öfver deras färdighet och lofvade dem vid ett tillfälle hvar sin apelsin om de ville tala om hur de buro sig åt. Och nu kom sanningen i dagen! Ty sedan jag lofvat att ej tala om det för pappa berättade gossarne skrattande att allt hvad de läst upp var hemläxor från skolan hvilka de kunde utantill, som ett vatten. Flickorna, som äfven funno det ganska inbringande att vara medjumer och bli söfda, drogo genast, vid hvarje exsperiment som deras pappa anställde på dem, de värsta timmerstockar och pratade allt möjligt tok så fort gubben gaf dem frågor. I början kunde jag inte annat än skratta, som då en af dem vid ett tillfälle högtidligen tillfrågades:

— Hvad tänker du på min flicka?

— Att bli myndig och få göra hvad jag vill, blef svaret.

— Hvad tänker du då att ta dig till om du får hållas?

— Gifta mig.

— Med hvem då?

— Med en stilig karl, förstås.

— Hvad menas med det?

— En som inte är lik pappa!

— Jag förstår, han ska' naturligtvis inte kunna försörja sin hustru, som jag gör, utan vara en så'n der grilljanne di kallar't?

— Ja, det ska' han!

— Men hvad ska' ni då lefva på?

— Pappas pengar!

— Jo, det är snyggt, men om ni inte får ett ett enda kopparöre af mig hur ska' ni då bära er åt?

— Då tar vi allting på krita och låter pappa betala!

— Ska' då inte din blifvande man arbeta?

— Nej, arbetskarlar fins det godt om o. s. v. Slutligen blefvo såväl olycksfoglarne som flickorna allt för näsvisa, och för att få ett slut på hela spektaklet tillät jag gubben min tillsist att äfven söfva *mig* som han länge önskat.

Det skedde inne i sängkammaren en qväll då gubben återigen varit ute på viften, i sällskap med några af sina så kallandes vänner och bröder.

Han var för tillfället i sitt trefligaste humör och jag låtsades vara detsamma. Sedan vi väl krupit till kojs började exsperimentet. Gubben började smeka och stryka på mig, som om jag varit en katt, så att jag till sist måste be honom vara så god och inte kittla mig om han ville ha mig att sofva.

Härpå svarade han att sådana slags ”manipullationer”, som han kallade det, betydligt bidrogo till att försätta mig i magnetistisk sömn och att han med framgång exsperimenterat dermed både på *våran jungfru* och *ett par schweizeriflickor* med goda resultat. Detta förargade mig så att jag gaf gubben ett nyp medsamma. Och som jag inte förut hört talas om exsperimentet med pigan beslöt jag mig för att följande dag ge den otäcka slinkan en riktig uppsträckning. Emellertid låtsades jag slumra och då gubben märkte detta frågade han sakta:

— Sofver du nu riktigt godt gumman lilla? Jag svarade ”ja” och drog en lång timmerstock, hvilket jag eljest aldrig brukar göra.

Till min stora förargelse vände nu gubben min ryggen åt mig, mumlande för sig sjelf:

— Skönt, då kan jag också få ta mig en liten lur i lugn och ro!

Men det var just det han inte skulle få, den gamle filuren, i stället hade jag något helt annat i sinnet, ty nu var det *min* tur att argera spöke och magnetiserad, samt ställa till ett spektakel som min käre man borde minnas.

Följaktligen gaf jag honom att börja med en duktig knuff i ryggen för att få honom riktigt vaken, hvarpå han utbrast:

— Hva in i Helsingland vill det här säga, du sa ju nyss att du sof?

— Det gör jag också, och jag drömmer att du sitter på Konradsberg och att jag gift om mig med en hygglig karl som inte kommer hem påstruken om nätterna och ställer till oväsen, som du, samt sen är spritt tokig på dagarne med dina spökexsperimenter. — —

Nu började min herre och man att brumma:

— Hvad tusan vill det här säga, du sade ju alldeles nyss att du sof och så håller du på med dina vanliga huspredikningar! Men inte för din nyförvärfvade stackars man utan för mig.

— Jo, det är ju du som, gud ske lof, lärt mig att äfven kunna *tala* i sömnen. Det är åtminstone ett af de *goda* resultat som dina magnetistiska exsperiment fört med sig, svarade jag.

Gubben reste sig nu upp i sängen, tände ljus och såg alldeles förtviflad ut.

— Hvad för slag, mumlade han och tog sig med begge händerna om hufvudet. Skulle jag ha — — — — det vore förskräckligt!

— Ja, just du med dina utmärkta inrättningar. Hädanefter behöfver jag således ej att ligga vaken om nätterna för din skull för att få säga dig ett och annat vänligt, sanningens ord.

— — — —

Gubben suckade och derefter återtog jag:

— Jag hör att du suckar! Jo, jo men, samvetets röst låter nog ibland höra sig äfven hos så förhärdade varelser som du! Och gud ske lof för det! Låt du bli att gå ut och maniepullationera pigor och värdshusjäntor, utan håll dig i stället hemma hos hustru och barn så behöfver du inte dra så långa suckar — Jaså, jag tror du snarkar! Försök inte!

Dermed gaf jag min följeslagare i nöd och lust åter en ny kraftig puff i ryggen, så att han ånyo flög upp och satte sig kapprak i sängen. Och derpå tog han till bönboken.

— Kära Malvina, låt mig för guds skull få ro, annars vet jag inte hvad jag gör.

— Du ämnar väl inte *väcka* mig häller, nu när *jag* sofver så godt, invände jag.

— Nej, gud bevare mig, men jag befaller dig att vara tyst, ty skall det fortfara så här framdeles så är du verkligen i stånd att göra mig galen.

— Än du mig då! Tror du att du får fortsätta på det här viset. Nej det ska jag allt bli *man* för. Ty hvad jag inte rår på en dag, det rår jag på ett år.

— Ja, jag tror dig, men säg inte så ty innan det årets slut ligger jag i grafven om du håller på si så här både sofvande och vaken. Hör du det Malvina!

Ja, nog hör jag alltid! Jaså, du befaller mig

att vara tyst! Försök inte, sen jag genomgått den der krisen i förmiddags. Ty nu är det *min ande* som talar och icke jag sjelf. Och när nu anden fallit på mig tänker jag inte upphöra att tala förrän du lofvat mig att sluta upp med dina griller och bli godtemplare. Ty du har sjelf velat ha det på det här viset, kom ihåg det!

Ja, jag vet ju det och jag vet ock att det är farligt att syssla med de mediumala krafterna, hur intressant det än är. Ty det kan vara som att vandra på kanten af en afgrund, och nu har jag tydligtvis åkt ända ned i afgrunden utför det astralade planet. Jag går derför in på allt, allt, hällre än höra på dina andliga föredrag så här dags på dygnet, svarade gubben och suckade på nytt.

— Ja, gud nåde dig annars! hotade jag. Ty nu hade jag, tack vare gubben min, funnit på ett nytt sätt på hvilket en stackars qvinna bör kunna få sin kära make att bli förståndig. Ty jag håller ju fortfarande af min käre gubbe när han visar sig förtjena det. Men när anden faller på mig kan jag sjunga ut! Det vet han!

* *
*

Här slutade gummans epistel och efter dess genomläsande kände jag ej mera någon lust att intränga på andelifvets farliga afgrundsområde.

Och jag varnar en hvar klok karl att göra det som har respekt för det så kallade svagare könet, hvilket tydligen i rikt mått undfått det

sjette sinnets gåfva och redan vid tiden för det paradisiska tillståndet trädt i förbund med den enda hemlighetsfulla magt som näst Skaparen och hans englar då existerade.

Detta bekräftades äfven deraf att så fort man råkar ut för några hemlighetsfulla makter af det förstnämda slaget, dit jag tror att spökena i främsta rummet hör, så bör första frågan — alldeles som det stod i den spökeriuppsats jag läst — alltid vara. *Hvar är qvinnan,* d. v. s. mediumet! Hvad andra slag af hemlighetsfulla krafter beträffar, det vill säga dem som möjligen stå i förbund med Skaparen och hans englar, så måste alla stora uppfinnare, liksom vår Herre, sökas bland *Skapelsens herrar*, och hvad beträffar englaväsendena så känner jag inga med qvinliga namn. Allt detta finner jag vara ganska förståndigt och alls inte tokigt resonnerat, så vida man får tro de heliga Skrifterna. Och derför bör gumman ha det i sig, som en frukt af mina studier såväl i spritismens som thé-soffismens hemlighetsfulla verld.

X.

Allehanda förargelser.

Hyresgästerna bråka. — Magistern och hans spökerier afslöjade. — Jag blir godtemplare. — En vattenkur. — Min uppfattning af apsolutionismen. — En ny förtret. — Missbruk af telefonen. — En telefonhistoria. — En stor öfverraskning. — Gumman ställer till försakelsevecka.

Jag har på den senaste tiden kommit alldeles ur humör, ty det ena förargliga är inte det andra likt. Hyresgästerna, som icke kunna glömma de paserade spökhistorierna, hota mig med uppsäjning om de ej få sina våningar nyreparerade, eller sina hyror nedsatta. Och ändå har allt det mystiska som passerat så småningom blifvit afslöjat och på ett naturligt sätt förklarat. Ja, jag har till och med för min egen del kommit underfund med att jag, derför att jag varit alltför godtrogen blifvit utsatt för drivt från magisterns och hans bostadskamrats sida. Ty vid mitt första besök i spökslottet, der de begge herrarne residenserade, hade den förre i förväg telefonerat hem och instruderat den senare att argera spöke för

att skämta med mig; ett skämt, som sedermera, då det drifvits till sin spets, orsakat mig alla de obehag och tråkigheter med hvilka jag nu en lång tid fått dragas.

Jag är nemligen för närvarande så godt som en nolla i mitt hem, der gumman min för tillfället är herre, d. v. s. nummer *ett*. Den enda som i hemmet brukar stå på min sida är min förträffliga svärmorsgumma, men detta hjelper inte stort.

Omedelbart efter den ödesdigra natten då gumman min fann på att hålla mig vaken med sina nattliga huspredikningar, under det hon sjelf sof eller låtsades sofva, ty jag tror numera inte att jag lyckades att försätta henne i magnetistisk sömn, har hon dag för dag gjort lifvet allt bittrare för mig.

Att börja med fordrade hon att jag skulle hålla mitt löfte och bli apsulotionist eller godtemplare, och då jag äntligen för att få ro lät öfvertala mig dertill, hvilka lidanden har jag ej fått utstå. Den enda våtvara jag en lång tid fått förtära är vatten, ty till och med svagdricka har ansetts vara en alltför berusande dryck för mig. Nu har jag afprofvat alla sorters vatten som jag kunnat träffa på: *Årstaviksvatten*, som är det billigaste, men också det minst stimilerande, *vischyvatten* af hvilket man tack vare dess sälta blir törstigare ju mer man dricker (en infernalisk uppfinning af fabrikanterna); *sodavatten*, af hvilket jag blir uppblåst som en luftballong

och får sapp- eller vappörer hvad det nu heter; *sockerdricka*, af hvilket jag får knip i magen; *Marienbadervatten*, som i smaken påminner om skämda ägg o. s. v.

Inom orden tycker jag mig ha funnit att flertalet af medlemmarne visat sig vara andligt onyktra, så att de jemt och ständigt ligga i fejd med hvarandra om än ett och än ett annat. Då sålunda ingen enighet kan uppnås, i all synnerhet om procenten af den alkoholhalt som hvarje medlem högst får inmundiga, så har äfven jag, då jag funnit att somliga ordensmedlemmar förfäkta den åsigten att förbrukning af *vissa* qvantiteter alkohol, hvilka excempelvis förekomma i en del maltdrycker ej böra för ordensmedlemmarne anses skadliga, eller förbjudna att begagnas, under det andra äro af motsatt åsigt, *sjelf* bildat mig en egen uppfattning af saken.

Jag anser nemligen, med stöd af de olika uppfattningar som gjort sig gällande, att procenthalten härvidlag icke spelar någon roll, utan att endast *qvantiteten* och *qvaliteten* af de alkoholhaltiga drycker eller födoämnen som en nykterhetsvän, äfven om han är absolutist, anser sig behöfva förtära bör noga bestämmas, dock så, att en hvar tillåtes att följa sin smak och sjelf pröfva hur stort qvantum han tål vid. Denna åsigt delas förresten af en och annan ännu mer framstående nykterhetsvän än jag, såsom den absolut riktiga uppfattningen af hvad en absolut nykterist har att iakttaga.

I följd häraf har jag för min person uppstält följande schema som jag noga pröfvat mig tåla vid per dag:

Strax efter uppstigandet på morgonen: En stor konjak.

Middag: "Helan och halfvan", samt 1/2 Pilsner.

Qväll: 3 starka toddar.

För undvikande af ytterligare split och tvedrägt inom orden har jag ej velat bringa denna min åsigt under diskussion inom den loche jag tillhör.

Och för att inte onödigtvis bringa gumman i misshumör förvarar jag mina sprittvaror inne hos mig i ett skåp till hvilket ingen annan än jag har nyckeln. Bland andra förtretligheter så har jag äfven fått telefon i huset, hvilken placerats inne i mitt rum derför att jag ej var närvarande hemma då apparaten sattes upp. Såväl anskaffandet af detta förbaskade pinoredskap, som uppsättningen af det inne hos mig är gummans verk! Ty sjelf kan det aldrig falla mig in att begagna aparaten, som jag inte tål. Men så begagnas tillställningen desto mera af mina fruntimmer och hyresgästerna, för att inte tala om hela sta'n.

Mig har det alltid förargat att begagna telefon alltsen jag en dag för ett par år sen anropade en nära slägting i en aflägsen landsortsstad, der han dref affärer, för att få ett samtal med honom i en vigtig sak.

Ett par tre gånger, med flera timmars mel-

lanrum, fick jag på stationen det svaret att jag ej kunde komma fram emedan linien var upptagen. Och det var först efter sedan jag en half dag sprungit fram och tillbaka lik en toker som jag lyckades komma dit jag ville. Jag hörde mycket illa hvad som svarades på mina frågor, hvilket gjorde mig mer och mer vimmelkantig, synnerligast som jag ej hade många minuter på mig förrän samtalet blef slut. Så mycket fick jag dock klart för mig att jag ej talade med min slägting, utan med en främmande person, hvilken upplyste att jag ej kunde få samspråka med den jag sökte emedan han på sista tiden blifvit *död*. Denna underrättelse kom alldeles oväntad och jag beslöt derför, synnerligast som jag var den aflidnes närmaste anförvandt och hade arfsintressen att bevaka i dödsboet, att oförtöfvadt infinna mig i den aflidnes hem för att taga affärerna om hand och hjelpa till med att ordna för begrafningen. I följd häraf satt jag redan följande dags morgon på jernvägen och ankom frampå qvällen till X-stad dit resan gälde. Jag hade inte väl stigit af tåget förrän en person skyndade emot mig och utbrast:

— Hvad vill det säga, du här, utan att ha underrättat mig derom med en enda rad, ty det är endast af en tillfällighet som jag nu är härnere på stationen. Jag stod svarslös en stund och stirrade förvirrad på den som tilltalat mig och i hvilken jag till sist igenkände min nyss aflidne slägting, lifs lefvande!

— Kors, sade jag slutligen, är det verkligen du! Du är således inte *död.*

— Jo, det är jag, men endast tillfälligtvis, ty doktorn har godt hopp om det snart skall gå öfver.

— Hvad i Herrans namn säger du, menniska! — Säger doktorn att? — — — —

— *Hatt* säger du, afbröt min anförvandt, ja jag *ser*, du har *sorgflor* på hatten! — Hvad har händt? — Du måtte väl inte ha mistat gumman din heller?

— Nej, visst inte, men att du befinner dig bland de lefvandes antal det förvånar mig, stammade jag, förlägen och förargad öfver att min frände råkat observera att jag bar sorgflor.

— Hvad säger du? Jag hör inte riktigt bra för tillfället, som jag nyss nämnde, återtog han.

— Således är du bara *döf* och inte död, skrek jag, nästan ursinnig, ty nu började jag förstå att jag sjelf hört galet i telefonen.

— Det är inte så "bara" det, för en affärsman må du tro. Men låt oss nu gå hem till mig och språkas vid, så att jag får veta hvem som dött i slägten, slöt karlen.

Jag önskade att jag åter vore hemma och förbannade inom mig alla nya uppfinningar, ty jag hade naturligtvis svårt att förklara mig på ett fullt tillfredsställande sätt.

* *
*

Och nu har jag, som jag nämnt en telefon, denna infernaliska uppfinning, i mitt eget rum, så att jag knappt får ett ögonblicks ro från morgon till qväll. Ty än kommer gumman, minst ett halftjog gånger om dagen och ringer på till bagare, bryggare, slagtare, kryddkramhandlare, modemagasin etc. etc. och utan att se på varorna reqvirerar hon än ett och än ett annat. Följden häraf är att hon ibland får till sig hemskickadt hvad hon skall ha, men ofta nog något helt annat, hvaraf resultatet blir ny telefonering under hvilken, efter hvad jag nu kommit underfund med, hennes nerver komma i våldsam dallring. Sak samma är det när hon vid nästan hvarje telefonering får orätt nummer en fyra fem gånger efter hvandra, ty det är nästan aldrig exempel på att hon minnes numret ögonblicket efter sedan hon sett det i katalogen. Ibland upprepar hon det bakfram, ibland kastar hon siffrorna om hvarandra, så att hon säger 26 30 i stället för 36 20 o. s. v., för att ej tala om alla de gånger då hon i apparaten nämner ett helt annat siffertal än det hon läst i katalogen. Lika ofta händer det att hon tar miste på personer eller firmor med lika namn, men olika yrken. Häromdagen skulle hon t. ex. telefonera till en "tapetserare Svensson", men kom i stället till en begrafningsentrepenör med samma namn, med hvilken hon underhöll sig en god qvarts timme om att han skulle sätta ett nytt möbelöfverdrag på en gammal divan. När hon ändtligen slutat sin långa harrang

hade hon talat för döfva öron, ty begrafningsentrepenören hade för länge sedan ringt af då han väl fått reda på hvarom fråga var. Att börja med hade han nemligen trott det gälde att svepa ett lik.

Alla fruntimmer tycks i fråga om att använda telefonen vara sig lika. Ty när flickorna skola begagna apparaten bete de sig precis på samma sätt som sin mamma, d. v. s. ställa till ett telefåneri utan ända. Enda skillnaden är endast att de aldrig ha något att uträtta vid apparaten, utan ringa på till sina väninnor för att under timtal få prata nonsens med dem om det vackra, eller fula vädret, förlofvade, döde och födde, Nybroviken och "stiliga karlar", varietéerna och garneringarne på nyaste klädningen, baler och spektakler m. m., m. m.

Mina hyresgäster, mest fruarna och deras pigor, anse sig äfven ha rätt att begagna min apparat så mycket de behaga. Och hvad som mest förargar mig är att gumman min sjelf gifvit dem lof dertill. Alltid tränga de sig på mig vid tillfällen då man verkligen har behof af att få vara i fred. Isynnerhet pigorna! Har jag ögonblicket förut slumrat in under läsningen af exempelvis en artikel i norska frågan, så blir jag strax väckt af något kjoltyg i huset som skall telefonera.

Hvad olycksfoglarna beträffar så är telefonen ett utmärkt redskap i deras händer när de bli lifvade att ställa till något tjufpojkstreck.

För en tid sedan telefonerade de t. ex. till Kongl. Operan och bestälde en losch på första raden för sig och sitt sällskap. Lyckligtvis råkade jag bli åhörare af samtalet och lät dem gifva återbud, hvarefter jag inloscherade gökarne i hvar sitt mörka vindskontor, der de fingo sitta under återstående delen af qvällen.

På grund af hvad här ofvan blifvit nämnt anser jag telefonen för en farlig tingest, som aldrig bör sättas i händerna på okynniga pojkar, lika lite som på flertalet fruntimmer; telefonfröknar och affärsqvinnor undantagna, hvilka lärt sig att icke missbruka uppfinningen till skada och besvär för såväl sig sjelfva som andra menniskor. Af princip rör jag derför ej vid den vidunderliga pjesen för att ej bringa mig sjelf och andra i misshumör hvilket otvifvelaktigt inträffar om man ej har nerver som en stångjernssmed. Och det har åtminstone inte jag — efter mitt mångåriga äktenskap och i egenskap af hyresvärd.

Vill gumman då och då ha sig en liten nervretande motion så må hon gerna för mig hållas och tuta i sin telefontratt från morgon till qväll, samt vidkännas alla de förargelser och obehag som bli en följd af apparatens missbruk. Det enda jag önskar är att en och hvar som blir utsatt för såväl hennes som andras telefånerier i tid och otid, än hit och än dit, men sällan till rätt person, måtte grundligt lexa upp den som onödigtvis stört dem i deras arbete eller hvila.

Ty med sina egna krafter må en hvar hushålla efter behag, men att i onödan ta sina medmenniskors i anspråk fordrar näpst.

Derför tänker jag, derest telefonen ej blir flyttad från mitt rum ner i köket, pigkammaren eller annorstädes, att sjelf flytta ur min våning. Ty huset är gudskelof *mitt* och jag har en präktig dublett ledig, ursprungligen ämnad till målarattelier, hvilket icke alla stackars äkta män ha.

En vacker dag delgaf jag gumman detta mitt beslut.

Till min stora förvåning blef hon icke alls ond, utan sade i bekymrad ton och under en djup suck:

— Jaså, du vill öfverge mig alldeles, men det får du inte för en sådan bagatells skull! Hör du det, Nicke lilla, tillade hon derefter nästan ömt och klappade mig på kindbenet.

Jag vädrade genast en fara, såsom något nytt anslag mot min börs, om ej till en ny plyschkappa så till något annat nytt i toalettväg och beslöt derför att vara på min vakt.

Följaktligen sökte jag genast från början att afvärja det hotande angreppet.

— Öfvergifva dig tänker jag alldeles inte, kära Malvina, hur kan du tro något sådant! Men jag behöfver lugn och ro, det vet du, och det får jag aldrig här nere i våningen nu för tiden, hvarken natt eller dag skulle jag vilja säga.

— Och derför ska' vi skiljas, sen vi hållit i hop i trettio år. Nej, det är allt andra orsaker

som är skulden dertill. Du håller inte af mig längre som förr, det har jag nog märkt! Undra inte på att det gör mig ledsen ibland, så att jag blir häftig, men jag menar ju ingenting ondt dermed, det vet du nog.

— A det är inte alltid så godt att veta, invände jag!

— Stygging! utbrast gumman och innan jag visste ordet af hade hon omfamnat och pussat mig så att det gaf eko i hela huset.

Jag kände efter om jag bar plånboken på mig, men lyckligtvis var detta ej fallet hvarför jag beslöt mig för att vara ståndaktig, och under det jag sakta sköt min äkta hälft ned i ett soffhörn återtog jag:

— Seså Malvina lilla, mins du hvad vi kommit öfverens om på nyårsaftonen. Vi skulle ju det här året spara allt hvad vi förmådde, ty tiderna äro dåliga.

— Jag förstår dig inte, Nicke lille, hvad menar du, inföll gumman. Jag har ju inte talat om några utgifter, utan endast att du inte får flytta ifrån mig. Ty hvad skulle folk säga om du det gjorde. Och detta just nu! — Förresten är det väl ingen besparing att du lägger dig till med ett par ungkarlsrum, som du inte behöfver.

Hon lade tonvigt på *ungkarlsrum!*

— Jo, det är det visst, kära du, ty hällre än det står outhyrdt så kan jag begagna det! Och förresten kan ju mitt gamla rum i stället

hyras ut till någon som behöfver telefon och angenämt familjeumgänge, invände jag.

Nu började gummans tårekällor att flöda.

— Fy, hvad du kan vara elak, Nicke! Tycker du verkligen att jag skulle vilja ha en främmande karl i huset och veta dig ligga ensam ett par trappor upp, ty det är väl meningen att du vill skiljas vid mig både till ”säng och säte”, snyftade gumman.

— Ja, nog vore det bäst alltid, ty då slapp jag ju störa dig på nätterna, och så slapp du att anstränga dig med att hålla tal, i stället för att sofva. Och hvad den främmande karlen beträffar så finns det ju många hyggliga sådana att välja på, hyggligare än undertecknad åtminstone, fortfor jag blygsamt.

— Du vet inte hvad du säger, Nicke lilla. Ty om du bara visste — — — föll gumman in och kastade sig snyftande om min hals, så att jag blef helt förskräckt, troende att någon ny öfverraskning stundade, förargligare än alla de föregående.

— Hvad har då händt, kära vän, berätta för all del! återtog jag ifrigt och i deltagande ton, ty nu kunde det ej längre vara fråga om pengar.

— Jag kan inte, snyftade gumman och kramade mig krampaktigt, så att jag höll på att qväfvas. Lofva mig blott att du inte lemnar mig ensam åt mitt öde, ty det skulle jag aldrig härda ut med. Och då blefve ansvaret ensamt ditt. Jag vill vara skapt som en nors om jag

begrep ett enda dugg i denna mystiska sak hur jag än bemödade mig derom, till dess gumman slutligen hviskade ett par ord i mitt öra, som kom mig att lifligt spritta till.

— Det är inte möjligt! utbrast jag högst upprörd! Gumman min svarade ej utan lutade endast hufvudet närmare intill mig och blef sittande så under det jag sjelf försjönk i djupa funderingar.

Det blef häller ingenting af med flyttningen och telefonen fick jag äfven behålla!

* * *

Det var en kolossal öfverraskning som gumman beredde mig, och det tjenar till ingenting att söka dölja den i de här familjeanteckningarne, ty hela verlden skall ju snart få kunskap om att vi väntade *tillökning i familjen.* Under sådana förhållanden fann jag det vara alldeles naturligt att gumman på senaste tiden då och då varit litet ojemn till humöret och jag beslöt nu, som god äkta man, att totalt öfverse med hennes nyckfulla lynne och på allt sätt gå hennes önskningar till mötes för att ej förorsaka henne onödiga ledsamheter och bekymmer. Jag vill emellertid ej skryta med att det var vackert gjort af mig, ty inom mig kände jag mig högst förargad öfver att den smula husfaderliga myndighet som jag ännu besatt nu blifvit totalt kringskuren, liksom af en ödets nyck. Och så var det ännu en sak som förargade mig! Historien skulle när

den blef känd, och det måste den ju blifva, helt säkert väcka stort uppseende, fast jag inte alls kunde begripa hvem som hade med saken att göra mer än jag och gumman min. Visserligen var situationen från *rent allmänmensklig synpunkt* vanlig, men ovanlig i så motto, att en dylik öfverraskning ej beredts oss sen den yngste af olycksfoglarne kom till verlden och det var nu tolf år sedan, men hvem angick det! Vi voro begge, gumman min och jag, martyrer för Vår Herres underbara skickelse, han som makten hafver öfver lif och död och det var endast att ödmjukt böja sig under hans vilja. Så hade gumman min förklarat saken och det tyckte jag var det förståndigaste hon sagt på länge. Det var ock ett godt tröstens ord för oss begge, hvilket genast från början kom mig att ta saken lugnt och filosofiskt.

När derför gumman en vacker dag kom in till mig och lade sin arm omkring min hals der jag satt i chäslongen, samt i förtrolig ton delgaf mig sina bekymmer öfver hur åtskilligt hörande till den väntade arfvingens utstyrsel skulle anskaffas, då hon sjelf icke hade tid att syssla dermed och kände motvilja för att be flickorna hjelpa sig, så måste jag lofva att åtaga mig detta kinkiga och ansvarsfulla uppdrag. Samtidigt kommo vi öfverens om att på allt sätt hemlighålla saken inom familjen, då vi ej riktigt säkert kunde lita på att den ens af flickorna skulle

uppfattas på det allvarliga och förståndiga sätt som vi hade anspråk på att vänta af dem.

Af samma skäl beslöto vi äfven att ej nämna något åt svärmorsgumman, ty det hände lätt att äfven hon i sina uppsluppna ögonblick, ehuru eljes rätt förståndig för sina år, kunde glömma sig och prata åtskilligt bredvid munnen, som isynnerhet gumman min ansåg vara mindre passande. Allt detta gillade jag, men då gumman derpå visade mig ett upprop i en tidning om att ställa till en försakelsevecka för försvarsväsendet, så kunde jag icke begripa hvad detta hade med den väntade arfvingens affärer att skaffa.

— Förstår du då inte att vi måste tänka på att lite hvar afstå något af vårt öfverflöd, åtminstone under en veckas tid åt den väntade lille, som nog kommer att behöfva allt hvad han får, stackaren. Idéen hedrade det ömma modershjertat, men föreföll mig vara temligen krystiljös, hvarför jag invände:

— Kära vän, kommer tid kommer nog råd, och ännu är ju ingen tid förliden. För öfrigt har jag ju i ett undantagsfall som detta ej vägrat att i pekeniert afseende göra de uppoffringar som jag anser vara af nöden.

— Det har jag heller aldrig trott att du skulle vägra att göra i din egenskap af far. Men äfven jag har som mor plikter i detta fall och för att visa dig detta har jag velat följa försvarsvännernas excempel af att göra några små

uppoffringar för en god saks skull, ty så skulle hvarje qvinna och mor göra i mitt ställe.

— Ja, men ingen *förståndig karl*, invände jag åter, i all synnerhet som det ju alldeles inte härvidlag är af behofvet påkalladt. Och sak samma är det då det gäller att försaka för vårt försvarsväsen. Ty den idén har säkert ej upprunnit i en manlig hjerna! Summan af saken är nemligen, enligt min, och som jag tror äfven de flesta förståndiga karlars uppfattning att om man ej har råd att uppoffra något utan att försaka något, så har man ej häller råd att försaka.

Detta resonnemang kunde emellertid inte gumman förstå, ty det finnes saker som fruntimmer aldrig lära sig att fatta om de ock lefde i tusen år, det har jag, liksom nog äfven de flesta gifta karlar märkt, under mitt mångåriga äktenskap. Under sådana förhållanden har jag funnit att det klokaste en karl kan göra är att låta fruntimmerna ha sina idéer för sig och inte motsäga dem. Men så kloka äro ofta nog icke skapelsens herrar! Åtminstone inte jag, utom i undantagsfall då jag är vid riktigt godt filosofiskst humör och anser sittationen fordra en och annan eftergift. Och så var nu fallet! Följaktligen lät jag gumman få råda, fastän jag kände på mig att det skulle öka raden af mina äktenskapliga förargelser.

Detta bekräftades äfven så fort gumman hunnit sätta sin nya idé i verket.

Det var på en söndag försakelseveckan skulle taga sin början.

Redan vid frukosten undfägnades familjen, i stället för de vanliga mera kraftiga och välsmakande rätter som brukade serveras vid vårt bord, med en nästan oätbar pudding på allehanda öfverlefvor från föregående veckas måltider, hvilken jag visserligen smakade och berömde, för att föregå med godt excempel, men som i det närmaste förblef orörd af familjens öfriga medlemmar, hvilket mycket tycktes glädja gumman min, som nu började hota med att anrättningen derigenom skulle räcka till desto flera frukostar. Så kom kaffet hvilket smakade som diskvatten af det skäl att ej mer än hälften af den vanliga qvantiteten bönor blifvit pålagda, en sak som isynnerhet mycket grämde svärmor och flickorna, och som de ej försummade att på det skarpaste kritisera. Middagen blef nästan ännu magrare än frukosten, ty maten räckte icke fullt till åt alla, och den sedvanliga efterrätten befanns äfven vara indragen. I dess ställe bjöd gumman åter på frukostpuddingen, hvilket väckte ett så allmänt missnöje att flickorna hotade med att hällre svälta ihjäl än att röra vid kompotten. Svärmor lemnade vid åsynen af puddingen vredgad bordet, under förklaring att hon gud ske lof ännu hade tillräckligt att lefva af för att ej behöfva äta fattighusmat på gamla dar. Och olycksfoglarne förklarade helt enkelt att de ämnade ta ut hvad de hade på sina sparbanksböcker samt

köpa sig bössor och patroner med hvilka de tänkte fara till en obebodd ö der det fanns godt om allting i matväg, och der de kunde lefva som Robinson och Fredag, samt slippa gå i skolan.

Efter middagens slut gjorde jag åter gumman uppmärksam på att hon möjligen gått för långt i sin välmenta ifver att vilja realisera en af vår tids mest konstbesynnerliga moderna idéer, för hvars utförande det först och främst enligt min åsikt fordrades en viss magdränering liksom till all annan sport, hvarpå gumman invände att ett dylikt resonnemang inte alls hölle streck då ju så godt som hela sta'n för närvarande var i färd med att försaka, hvilket hon sett i bladen.

Jag smälte utan knot detta sista argusment, men beslöt inom mig att då jag mot min vilja, i det närmaste fått försaka både frukost och middag söka ersättning derför på närmaste källare.

Ankommen dit öfverraskades jag af att der finna hela min familja, (utom gumman min) med svärmor i spetsen, under den gladaste stämning inmundiga ett verkligt glåpmål, som om hela sällskapet genomgått en 40 dagars fasta. Och vid åsynen af mig brast ett allmänt jubel löst i församlingen.

— Slå dig ner och ät dig riktigt, *riktigt* mätt, kära mågstumpen min, det är jag som bjuder! började svärmor under det flickorna aplåderade min ankomst och olycksfoglarne, som

sprungit upp från bordet försökte att bogsera mig dit, dragande af alla krafter i hvar sitt rockskört, liksom om jag varit en tom pråm som skulle lastas.

Sedan jag slutligen slagit mig ned lofvade jag att sitta qvar om sällskapet å sin sida ville låta maten tysta mun.

Under middagens lopp sökte jag göra familjan någorlunda försonligt stämd emot gumman min, genom att omtala orsakerna hvarför hon under dagens lopp hållit oss vid knappare kost än vanligt.

— Hela Stockholm håller försakelsevecka från och med i dag och derför tycker mamma derhemma att äfven vi böra göra det, i synnerhet som hon sedermera tänker använda vinsten af de försakelser vi underkasta oss till familjens bästa och ej till försvaret.

— Så fånigt! utbrusto flickorna med en mun.

— Så bussigt! då få vi gå med pappa hit på källaren och äta middag för hvar dag, skreko olycksfoglarne i korus.

— Jag håller med flickorna, inföll svärmor, och jag för min del tänker inte vara med på alla nya galenskaper som dom hittar på nu för tiden, det får Malvina ursäkta mig. Nog har jag hört att det ska finnas gifta fruntimmer som inte unnar sig och man och barn att äta sig mätta på en hel vecka för att dom ska ha hushållspengarne till kanoner och krigsfartyg, fy vale!

Ska det kallas att sköta ett hushåll det! Nej, tacka vet jag på min tid! Då la' inte fruntimmerna sig i hvarken krigsväsen eller annat, som inte hör dem till att bråka med, utan skötte hus och hem och dermed basta! Olycksfoglarne tyckte att mormor hade rätt, ty de skulle begge bli löjtnanter med tiden och resa till Kongo och slåss med vildarne.

Hvad flickorna beträffade så ansågo de att krigsväsendet var "stiligt", och att om det gält att försaka något för *det*, så skulle de gerna ha varit med om det. Men nu visste de ju inte hvad pengarne skulle användas till.

Efter middagen drucko vi kaffe och punsch i enskildt rum för att vara mera oskenerade, ty matsalen var nu propp full af försakelsegäster som inte fått något att äta i hemmen. Champanjekorkarne smälde och stämningen vid samtliga borden var ytterst glad, liksom det förefallit en och hvar trefligt att försaka hemma för att få komma ut och festa. Källarmästaren och kyparne sågo kanske allra gladast ut under förhoppning att få fullt hus af hungriga och törstiga gäster hela denna välsignade vecka.

Efter kaffet inne hos oss blef stämningen allt mer och mer lifvad. Flickorna reqvirerade cigaretter och gåfvo äfven olycksfoglarne hvar sin, ehuru jag ansåg det onödigt. Svärmor, som såg ut att vara mest lifvad, skulle också röka, men sedan hon dragit ett par bloss stack hon orätta ändan på sin cigarett i munnen och brände sig.

För att lindra svedan stoppade hon derpå en isbit i munnen, hvilken hon råkade svälja, hvarpå olycksfoglarne genast voro till hands och bultade henne i ryggen med knytnäfvarne så att gumman höll på att stryka med på kuppen. I samma ögonblick öppnades dörren till vårt rum och till vår stora förvåning steg *gumman* helt oskeneradt in! Svärmors ansigte mörknade, och äfven vi andra sågo just icke så värst glada ut öfver visiten. Gumman åter såg ej så värst ledsen ut, utan pelsade helt lugnt af sig, hvarefter hon med en blick på kaffeservisen och den tömda punschbuteljen sade:

— Jaså, ni sitter här och festar utan att ha bjudit mig med, det var inte hyggligt gjordt af er.

— Hur skulle vi vågat det, du som håller försakelsevecka, svarade svärmor. Dessutom trodde jag, ty det är jag som bjuder, att en kopp godt kaffe inte skulle smaka dig, ty mig smakade inte det kaffe som du bjöd på i morgse, fortfor den gamla.

Lyckligtvis tog Malvina denna lilla pik från den skämtsamma sidan, ty hon invände strax:

— Visst tycker jag om en kopp godt kaffe när jag blir bjuden, ty jag förmodar att mamma också tänker låta mig deltaga i kalaset, fastän jag kommit objuden!

Svärmor gjorde en knyck på nacken och återtog:

— Egentligen har jag ingen anledning till det, ty inte är det jag som uppfostrat dig till att försaka någonting. Men jag vill låta nåd gå för rätt den här gången, om du talar om hur du snokat upp oss här!

— Kors det är den naturligaste sak i verlden, upplyste gumman. När ni alla lemnade mig ensam hemma, så telefonerade jag först hit, i den tron att Nicke möjligen fanns här på lokalen, oaktadt du ej borde finnas här, tillade min äkta hälft och kastade en halft förebrående blick på mig och punschbuteljen. Och då fick jag veta att ni satt här för er sjelfva och drack kaffe hela sällskapet.

Jag drog en suck af lättnad öfver att min försakande äkta hälft inte tycktes ha någon aning om att vi också ätit middag på lokalen och sedan jag gifvit svärmor och barnen en blink om att icke röja detta, sade jag, vänd till gumman:

— Jag hade just inte ämnat mig hit för att dricka kaffe, utan blott för att ta en titt i vecko tidningarne. Men så var svärmor här och uppträdde som ”wåltäter”, som tysken säger, och då stannade jag förstås qvar.

— och åt middag med oss! Ja, det gjorde du rätt i Nicke, ty om vi ska försaka hemma så inte behöfver man göra det ute, gud ske lof, afbröt svärmor raskt, utan att ha tagit ett enda dugg hänsyn till mina blinkningar.

Jag ringde nu på kyparen och bestälde en

ny uppsättning kaffe — hvarpå gumman i skämtsam ton genmälde:

— Å, kära Nicke, har jag blifvit bjuden på kaffe, så vill jag, liksom ni, också ha något till det! Skenera dig derför inte att säga till om tårtor och småbröd för mig, som ensam fått försaka, ty det är ju mamma som bjuder.

— Ja bevars, och jag knusslar inte, jag, på välfägnaden, lik somliga när de fått en skruf lös för tillfället, svarade svärmor med en ny knyck på nacken.

— Nej, hvad behöfver mamma det, som har pengar på banken och i alla tider haft råd att uppträda som ståndsperson, skämtade gumman med tonvigt på ”stånd”, hvilket tydligen var en anspelning på svärmors Munkbroperiod.

Lyckligtvis begrep hon icke ”piken”, ty hon log som om hon känt sig smickrad af hvad som sagts och blef heller icke svaret skyldig.

— Nåja, på sätt och vis kan du ha rätt, svarade hon, ty om jag också inte ä’ nå’n precis ståndsperson, som du påstår, så hoppas jag att vara desto mer *förstånds*person, fast min dotter inte alltid brås på mig i det fallet.

Vid denna replik brusto flickorna och olycksfoglarne i skratt och det var endast med stor möda som jag sjelf förmådde att icke följa deras excempel. Nu kom kaffet in, hvarpå gumman, afbrytande den föregående dispyten med sin präktiga mamma, med en blick på småbrödskorgen utbrast:

— Kors det här ser ju mycke apetitligt ut, det får jag lof att *riktigt* smaka på!

Och sedan min äkta hälft derefter serverat sig kaffe lät hon också det hela så väl smaka sig att både kaffekannan och småbrödskorgen efter en stund voro länsade på hela sitt innehåll.

Under tiden gick jag ut och gjorde upp hela kalaset med källarmästaren. Ty att jag fick likvidera hela kalaset, fann jag i sin ordning, då svärmorsgumman ärligt betalade för sin inackordering i vårt hus.

Efter middagen föreslogo flickorna att vi skulle ut och roa oss på qvällen, ty det var ju första gången vi varit med om någon försakelsevecka. Svärmor och olycksfoglarne instämde och äfven gumman min tycktes märkvärdigt nog ej vara så värst mycket emot saken om hon blott blef bjuden.

Att börja med tänkte jag tvärt att afböja förslaget och gå ut på vift ensam, hvilket icke blef för mig så depanksivt, men som gumman under nuvarande omständigheter måste behandlas en smula förståndigt och hon dessutom var vid sitt bästa humör, så beslöt jag mig för att ej göra några invändningar, hvarför vi ang familj, som latinaren säger, troppade af till varietén på Novilla.

Det går alltid muntert till på Novilla, i synnerhet om söndagarne. Salongen var alldeles fullpackad af en lifvad publik som skrattade och

pratade så att det uppstod ett surr värre än i ett bomullsspinneri.

Vi troppade upp på en af balkongerna då det ej fanns en enda plats ledig nere i salongen och lyckades der finna en ledig stol åt svärmor och en åt gumman min, sedan de förblifvit stående en hel qvart. Omedelbart derpå bjödos flickorna på stolar af ett par artiga herrar, hvilket tycktes något förarga gumman min, ty hon anmärkte:

— Stockholmsherrarne äro artiga på ett bra underligt sätt!

Ingen bjuder *mig* en stol, men se med mina döttrar, som ha unga ben, är det en helt annan sak.

— Ja, naturligtvis, mamma har ju pappa att stödja sig till, men hvem ha vi, svarade flickorna med en mun.

Jag fick nu fatt i en kypare som skaffade ett bord jemte förtäring åt mina fruntimmer, hvarefter jag illistigt nog tillsammans med pojkarne gick att uppsöka en annan plats, sedan jag öfverenskommit med gumman om hvar vi åter skulle träffas vid föreställningens slut.

Huslig ekonomi m. m. *)

XI.

Försakelseveckans följdär. — Praktiska hushållsidéer. — Lite för barngardäroben. — Affärspryderi. — En dålig rådgifverska. — Diverse uppköp utom räkningen. — Jag börjar intreseras för segelspårt —

Ändtligen nalkades försakelseveckan sitt slut och med triumférande min visade gumman mig resultatet af dänsamma: *elfva kronor ock nittiofem öre* insatta i postsbarbanken. För min kassa visade sig deremot resultatet vida ogynsammare, ty under denna välsignade väcka hade jag så att säga haft att sörga för icke mindre än tre hussåll, nemligen mitt eget pärsonliga; ett slags ungkarlshushåll här och där på restårangerna å hvilka jag då och då halkat in för att inmundiga en bit mellan de tårftiga måltider som min äkta hälft bestod i hämmet, och hvilka jag i sjelfva värket endast låtsades att smaka.

*) Början till detta kapitel ha "olycksfoglarne", mig ovetande, läst korreckturr på och sedan lämnat det tryckeriet. De hålla fast vid att de fått lära sig att stafva som de här gjort i skolan. Jag skall närmare tala vid dem om "dän" saken när jag kommit öfver en bra rotting. *Förf.*

Unjefär sak samma var det med de öfriga familjemedlemmarne, hvilka jag äfven då och då nödgades bjuda på att få något till lifs utomhus. Och slutligen kom gummans hushåll, hvilket under försakelseveckan kostat mig lika mycket som vanligt. Tillfölje af alla dessa arranschemang var det lätt att räkna ut hur mycket de fattiga besparingar som vunnits kostat *mig;* men hvad brydde gumman sig härom. Hon var stolt öfver det resultat som hon lyckats uppnå på min bekostnad och skulle det framgent ha fortfarit på samma sätt som under den förflutna veckan, så skulle jag så småningom genom min äkta hälfts sparsamhetsidéer ha blifvit ruinerad.

Den föresatts som jag och gumman min på nyårsaftonen fatat, att under det stundande året "dra in på staten" hade hitintills alls icke krönits med önskad framgång, utan tvertom. Och nu tillstötte nya förut af mig icke anade utgifter, varför jag å min sida beslöt att utan några slags indragningar å hushållskontot ordna dätsamma efter en mera praktisk och prisbillig metod än hvad förut varit fallet.

Ty jag förstår ej hvarför icke varge familjefar, som har intresse och tid dertill, bör i de flesta fall kunna gjöra sina mångsidiga erfarenheter ock rön i lifvets skolla gällande; då det är fråga om äfven den husliga ekonomien! Hvarför skulle kvinnorna härvidlag ega större förmåga än skapelsens herrar, av hvilka man dock fodrar

att de skola ”betala fiolerna” för hushållskontot; taga dem varifrån de vilja?

Min nya sparsamhetstokeri*) gick helt enkelt ut på att genom en smula förutseende och noggranna beräkningar kunna göra de för ett hushål nödiga inköpen *i större skola* än eljest brukar vara fallet, hvarijenom större prisbillighet skulle vid inköpen kunna vinnas och följaktligen en ingalunda föraktlig affärsvinst åstadkommas till fromma för hushållskassan.

Vidare jälde dät att låta allt brukbart inom ett häm, hvilket af en eller annan anledning lagitså sido åter i en ny form komma till användningo. s. v.

Idén var ingalunda ny, men apsolut praktisk, hvarför jag jenast beslöt mig för att utan vidare söka införa dänsamma i mitt häm. När därför gumman min en vacker dag lämnade mig en lång prommemormoria öfver diverse husgerådsäffekter och pärsedlar ämnade åt den väntade nye familjemedlemmen, hvilka effekter hon enligt öfverenskommelse bad mig att fortast möjligt anskaffa, så blef min första tanke om icke i vårt välförsedda hus fans, något hvaraf en dylik liten världsmedborgare kunde med fördel begagna sig, oaktadt allt som förut funnits i den vägen under tidernas lopp blifvit bortskänkt åt kreti och pleti, hvilka vi ansett vara i bättre behof däraf än vi själfva.

Efter att hastigt ha genomgått listan på de omnämnda effekterna sökte jag att börja mäd

*) Skall naturligtvis vara ”sparsamhetsteori.”

finna något för ändamålet lämpligt i mina egna gömmor, och till min stora glädje fann jag mig gänast vara innehafvare af följande pärsedlar passande för en pretensjöslös menniskovarelse som hält nyss kommit till verlden.

1:o. Fyra äldre, åt mig för trånga stärkskjortor af finaste baptist, alla minnen från min brudgumsetid. Ehuru försedda med fastsittande fadermördare, enligt den tidens mode, ansåg jag dock att sedan dessa blifvit undanskaffade, plaggen med åtskillig förändring kunde anses fullt lämpliga åt ett lindebarn.

2:o. Två blommiga pikétvästar, hvilka med lämplig behandling borde kunna apporteras till minst lika många sommarkåltar åt den lille.

3:o. En neptunigjördel, särdeles lämplig för ett lindebarn.

4:o. Ett hittils obegagnat cigarrmunstycke af horn, i form af en trumpet — en lika ofarlig som trifiig leksak för ett dibarn att suga på under lediga stunder.

Jag visade gumman mina fynd och utvecklade i sammanhang dermed mina nya sparsamhetstäorier, hvilka jag hoppades skulle bli mera frugtbringande, utan någon som hälst uppoffring, än hennes ”försakelse”-fånerier, samt bad hänne följa mitt excämpel och så fort som möjligt gänomgå såväl sin egen som flickornas och lyckfåglarnes *) garderober för att der finna andra för ändamålet lämpliga effekter, hvarmed alltid åt-

*) Skall naturligtvis fortfarande heta ”olycksfoglarnes.”

minstone en förnuftig början vore jord till realiserandet af den nya hushållning som jag oförtöfvat ämnade införa i hemmet.

Till svar å mina välmenta föreslag började gummans tårekällor först att flöda hvarefter hon i sin allra upprördaste ton utbrast:

— Nicke du är en barbar och en i högsta grad onaturlig far som kan komma fram till en mor, som jag, med dylika förslag, värdiga svarta niggervildar, som inte kunna rodna äfven om de kluta ut sina små i endast en aflagd gammal snusnäsduk, eller i — allsingenting. Till sådana kan du möjligen ha hopp om att bli af med dina gamla brudgumsskjortor och blommiga pikétvästar, men inte, så länge jag lefver, till en af dina egna väntade arfvingar.

— Men, kära Malvina, ta nu inte så hårdt vid dig medsamma; du kallade ju sjelf den tillkommande lille *min* "arfvinge" och då måtte det väl ej vara så mycket att säga om han får "ärfva" litet efter sin pappa strax han kommer till verlden, då han ju har värst att reda sig på egen hand, inföll jag.

— Försök nu inte att vara qvick på den lille oföddes bekostnad, utan gå i stället ut och skaffa hem hvad jag har skrifvit upp, ty nu tycker jag verkligen att det kan vara på tiden med den saken, slöt gumman med en i mitt tycke olycksbådande bestämdhet.

Här var således ingenting annat att göra än att lyda order, och med allt utom angenäma

känslor öfver att på gamla dar nödgas få dylika grannlaga uppdrag att uträtta, stoppade jag gumman mins vidlyftiga prommemoria i plånboken och vandrade ut i staden.

Inte en enda anvisning hade gumman min gifvit mig om hvart jag lämpligast borde vända mig för att få köpa alla de effekter som stodo upptagna på hennes vidlyftiga prommemoria som började med: *en barnvagn* och slutade med ett halft dussin *barnsockor*.

Jag beslöt mig derför, att innan jag gick ut i staden på upptäcksresa efter alla de sökta effekterna ta mig en "tankställare" å mitt stamlokus, hvilket jag i alla fall måste passera förbi, samt derstädes i befintliga adresskalendrar, telefonkataloger och tidningar finna någon ledning i mitt sökande. Måhända skulle jag äfven af någon dervarande bekant kunna få ett godt råd.

Jag gick således in i lokalen, slog mig ner å en lämplig beqväm plats, reqvirerade något på en gång stärkande, svalkande och läskande i våtvaruväg, samt genombläddrade i hast såväl adresskalendern som telefonkatalogen utan att der finna de upplysningar jag sökte. Jag fann adresser på allt slags folk från och med "advokater" till "ångvedssågerier", men jag fann ingen menniska som gjorde geschäft i lindebarnseffekter. Jag genomsåg tidningarnes annonsafdelningar och fann affärer i hvilka det annonserades om "runda ångskorstenar", "vattenfiltrerapparater" och "velocipeder" m. m.; alltsammans

oanvändbara nödvändighetsartiklar för ett till verlden nyss kommet litet menniskobarn af man- eller qvinkön!

I min nöd tog jag uppasserskan, som jag sedan långt tillbaka väl kände, till råds och frågade försigtigt:

— Säg mig fröken lilla, ni som är inne i mode- och toalettmysterierna, vet ni hvart man lämpligast bör vända sig för att få en fullständig garderobuppsättning åt — åt — en väntad liten verldsmedborgare?

Flickan blef ond, eller också låtsades hon bli det och svarade i förnärmad ton:

— Usch då! så byggmästaren frågar! Hur skulle jag veta det, som är en hygglig flicka!

— Det har jag aldrig betviflat, min bästa fröken, men sån't der trodde jag att hvarje fruntimmer visste, svarade jag undfallande.

— Jaså, svarade flickan i temligen impertinent ton, i så fall borde väl *det fruntimmer* som behöfver skaffa sig en uppsättning dylika effekter sjelf kunnat ge byggmästaren de bästa upplysningarne härvidlag.

Jag rodnade som en skolpojke inför detta svar, det mest logiska jag någonsin hört af en qvinna.

För att emellertid rädda sittationen återtog jag:

— Fröken kanske vet inte att jag är gift och familjefar och under sådana förhållanden torde ni kanske förstå att jag kan ha rätt att i all ärbarhet framställa en sådan fråga af rent *familjeintresse.*

Då utbrast menniskan:

— Jo, nog vet jag det, och i så fall ber jag att få gratulera! Hvilken utaf fröknarna är det som blifvit förlofvad?

— Hvad för slag! menar ni hvilken af *mina döttrar* som? — —

— Ja, naturligtvis, svarade jäntan, ty jag förmodar att byggmästaren kommit på den idén att, hur ska' jag säga, som — morfar, eller svärfar vilja öfverraska de unga tu med en liten present.

Och härvid blef det flickans tur att rodna upp öfver öronen, då jag, hastigt afbrytande återtog:

— Ni skulle skämmas, fröken näbbgädda, att som "hygglig flicka" komma fram till en hederlig man som jag med dylika illsinnationer. Låt mig få betala och gå!

Nu bröt flickans tårefloder lösa och i beveklig ton utbrast hon:

— Förlåt mig, snälla byggmästaren, men jag har inte förstått att lägga mina ord bättre, ty meningen var inte att säga något elakt.

— Nåväl, jag vill tro er, men då bör ni en annan gång hällre tiga än prata bredvid munnen, kom ihåg det för framtiden! förmanade jag.

— Ja, det skall jag visst, snälla byggmästaren, men aldrig kunde jag tro att byggmästaren hade en så *ung fru*, urskuldade sig uppasserskan och såg mycket väntande ut på svaret.

— Låt oss inte vidare tala om den här saken, som blott var ett skämt från min sida för

att sätta en intvillingens på prof. Och hvad jag der vid lag funnit är att hvad nämnde intvilligens beträffar, så måtte det vara klent beställt med den hos s. k. "hyggliga flickor."

— Ja, jag vill inte disputera om den saken med byggmästaren — som familjefar, svarade snärtan med en liten knyck på nacken och vände mig ryggen.

Jag tog min hatt och gick, fast besluten att aldrig mer sätta min fot inom lokalen.

Utkommen på gatan mötte jag en glad god vän, en fryntlig, trindlagd artist, hvilken i munter ton helsade:

— Nej, si på farbror! — Gomorra, Gomorra!

— Hvart ska' farbror ta vägen, som längst!

Jag svarade att jag var ute i affärer — kommissionsaffärer från en slägting på landet — ganska krångliga affärer, som jag egentligen inte förstod mig på o. s. v.

— Å tusan, då kanske jag kan stå till tjenst och hjelpa farbror! erbjöd sig artisten.

— *Du*, som är ungkarl, utbrast jag, småleende vid tanken på de uppdrag jag hade att uträtta.

— Nåja, hvarför skulle inte det lika fullt "passa i galoscherna", som man säger. Det är väl för katten inte fråga om kärleksaffärer häller, skämtade den trindlagde.

— Jo, jo men san, du! På sätt och vis!

— Bien! Det är ju tusan så pikant. Kanske det gäller förlofningskort eller bjudningsbref till

bröllop, så står jag bums till tjenst! — Jaså, inte det. — Nå hva' då, då? — Låt höra!

Med den karlen kunde man då vara ogenerad och hvem vet, kanske han kunde vara mig till mer nytta än jag trodde. För att sätta honom på prof frågade jag derför:

— Vet du hvar man kan få köpa en bra barnvagn?

— Låt se, en *barnvagn!* Ja, det vet jag visst! Det får man naturligtvis i någon af redskapsaffärerna på Vasagatan der dom säljer lokomobiler, velocipeder, hästräfsor och allt sån't der, svarade den tillfrågade.

— Ja, det kanske du inte har så orätt i. Låt oss då försöka på, återtog jag triumferande.

I den första butiken fingo vi ett bleklagt nej till svar på vår fråga rörande barnvagnen, men i stället rekommenderades på det varmaste en ny sorts gräsklippningsmaskin, som jag fann så praktisk att ha i trädgården derhemma, att jag verkligen köpte ett exemplar. I de andra butikerna fingo vi samma nekande svar rörande barnvagnen, men i stället plottrade man på mig, på ett ställe en assurangsspruta, på ett annat en trädgårdssoffa samt på ett tredje en vattenfiltrerapparat. Och på ett fjerde ställe var det icke långt ifrån att artisten som var ifrig segelsportsman narrat mig att också köpa ett inventiöst ankare. Men den affären blef jag lyckligtvis

qvitt, då jag förklarade att jag ej egde någon båt till besagde ankare.

Denna förklaring satte artisten i den största förundran.

— Hva' för slag, har farbror, som ranscherad karl, ingen båt! sade han. Det får farbror lof att skaffa sig, så att vi i sommar kunna komma ut på en liten tripp tillsammans. Se farbror, att ha en båt det är tusan så mycket bättre än att hyra sommarnöje och tocke der, och så kniper man sig silfverpris, pokaler, kikare och kronometrar vid kappseglingarne samt kommer i bladen. Och så får man rätt att bära Kungl. Svenska Segelsällskapets unjiform och örlogsflagga med kungens namnschiffer i — hvad ger farbror mig för det, hva?!

— Jo bevars, allt det der kan ju vara trefligt nog, och uppriktigt sagt så har jag nog många gånger tänkt på att det skulle vara roligt nog att ega en god segelbåt, men hvad tusan ska' man med en sådan då man ej kan segla, invände jag.

"Hva' pratar farbror för "soppa"! Inte är det nå'n konst att segla. Det ska' jag åta' mig att lära farbror på ett par timmar, återtog artisten.

— Nåja, det kanske inte vore så omöjligt. "Ror i lä — klart att vända" -- "Styrbords klofall och babords spygatt" — allt det der har jag redan lite hum om. Men att få en bra båt för

billigt pris, det är kanske inte så lätt, invände jag.

— Prat! Den saken ska' jag åta' mig att ombestyra. Man köper en inte alldeles ny "skorf", och sådana är det godt om! Den får man för billigt pris — ett par hundra "rix" med fullständiga inventarier. — Men apropå om det: har farbror ätit frukost? frågade artisten hvars resonnemang allt mer började intressera mig.

— Ja, en gång i dag, hvilket dock inte hindrar att jag kan göra om det ifall jag får dig i sällskap.

— Jo bevars — schönes dank, som di säger på utrikiska. Under tiden kunna vi ju tala vidare om båtaffärer.

På närmaste källare fingo vi en god frukost och derefter kaffe med aveçk. Och under tiden blef jag mer och mer intresserad för segelsport, så att jag och min unge vän, artisten, öfverenskommo att någon dag senare tillsammans gå ut och se på några bra båtar som för tillfället voro till salu.

Plötsligt kom jag åter i håg mitt egentliga ärende och reste mig hastigt. Min följeslagare tog saken lugnare.

— Jag har lofvat att hjelpa farbror med den der barnvagnsaffären, lita derför på mig, sade han trankilt.

— Det är inte nog med den affären, jag har många flera förrättningar, svarade jag och tog

upp gummans prommemoria för att ögna igenom den.

— Låt mig se, bad min följeslagare.

— Nåväl, efter som jag sagt "a" så kunde jag också säga "b" tänkte jag och räckte honom papperet.

Sedan han genomläst det utbrast han:

— För tusan, det här är ju en hel barngarderob farbror åtagit sig att anskaffa.

— Jo, jo men sann! Jag kunde inte neka, ser du! Och som gumman min inte är riktigt kurrant för tillfället, så ville jag inte besvära henne med det här springet. Förstår du?

. Jo bevars, mycket väl! Inte behöfver farbror schenera sig för mig inte. Sån't der känner man väl till, svarade artisten och klingade med mig.

— "Känner till", hvad menar du, pojke, tror du kanske att jag tänker klä' ut mig till lindebarn, hvasa? återtog jag för att ge samtalet en skämtsam vändning. Emellertid, efter som du lofvat att hjelpa mig i den här affären så måste du hålla ditt löfte. Och som du tycks vara styfvare affärskarl än jag så kan du gerna göra mig den tjensten och sköta uppköpen som om de vore för din räkning och inte för min, så bjuder jag på middag.

Min hjelpreda plirade med ena ögat och log.

Farbror är allt bra full med terpentin. Men

det må vara händt, jag åtar mig att göra farbror till viljes, svarade han raskt.

— Skönt, min gosse! Ser du saken är den att i den här affären så tycker jag att du inger mera förtroende än jag. Ty jag är rädd för att mig skulle man dra på munnen åt och tro att jag gått och gift om mig på gamla dar. Men se med dig är det en annan sak. — —

— Ja, visst, ja! Hva menar farbror att man ska' tro om mig då? — —

— Kors, på sin höjd att du blifvit min måg. — — Hör du, det var ett ypperligt påhitt, fortfor jag derefter, förtjust öfver att också någon gång kunna arrangera ett litet skämt, på samma gång som jag derigenom lättast blef qvitt den förargliga kommissionen som jag nödgats åtaga mig.

Artisten ref sig i hufvudet.

— Javisst, det är ett ypperligt påhitt af farbror att drifva nojs med mig. Men det må vara händt. Jag är inte olifvad alls för ett litet skämt bara farbror lofvar att svara mig för följderna ifall det skulle behöfvas.

— Jag lofvar dig att svara för allt — till och med om du verkligen skulle knipa bort en af mina flickor, svarade jag i upprymd ton.

— Ja, var inte för säker, det råder jag farbror till, skämtade min sällskapsbroder och klappade mig gemytligt på axeln.

Och så gingo vi ut i sta'n för att fullfölja våra uppköp.

Snart voro vi inne på rätt stråt, ty när vi återigen sprungit omkring i ett half tjog butiker fingo vi ändtligen anvisning på en affär der märkvärdigt nog allt hvad vi önskade fans att få, från barnvagnen till — barnsockarna. För att dölja samtliga de gjorda uppköpen för obehörigas nyfikna blickar läto vi inpacka dem i en större lår hvilken under gumman mins adress skulle sändas till mitt hem.

Och som nu alla uträttningar voro slut bjöd jag, trogen mitt löfte, min vän artisten på den utlofvade middagen, hvarefter jag återvände hem, för att öfverraska gumman med mina affärer.

Derhemma var hela huset i uppståndelse. Tamburen var belamrad med de inköpta effekterna och olycksfoglarne voro i full färd med att afprofva såväl "gräsklipparen" som assuranssprutan, under det flickorna voro lika ifrigt sysselsatta med att försöka utfundera hvad som fans i den stora klädlåren hvilken, äfven den, anländt.

Gumman min, som hvarje ögonblick sökte hindra dem från att undersöka dess innehåll var vid dåligt humör, dels öfver att jag dröjt för länge borta och dels öfver att flickorna börjat att ana oråd, ty litet emellan hade hon förmärkt att de gjort en och annan närgången anspelning om ett och annat som förrådde att de visste mera än de ville ut med. Och så hade svärmor också blandat sig i saken och liksom litet smått

skämtat med gumman om åtskilligt, som också tydde på att hon icke häller var så okunnig om hvad som var å färde, ehuru Malvina envist försäkrade att jag varit på någon auktion och gjort uppköpen.

För att få några minuters fred och i lugn och ro kunna packa upp varorna och ej väcka onödiga misstankar flyttade jag låren in till mig och bad gumman komma in, hvarefter vi reglade dörren om oss samt började undersöka de gjorda uppköpen.

På det hela taget var gumman min rätt nöjd med dem, fast hon ej kunde begripa hvad gräsklipparen och assuranssprutan skulle tjena till i en barnutstyrsel, men då jag förklarade att de ej hörde dit lugnade hon sig så småningom, i all synnerhet som hon i en hast fick annat att tänka på. Hon hade nemligen tyckt sig förmärka att flickorna ej kunnat stäfja sin nyfikenhet bättre än att de stodo och kikade i nyckelhålet till mitt rum, och knappt var denna upptäckt gjord förr än en af olycksfoglarne kom rusande upp för trapporna, nedblodad, som om han varit i krig, och bad att få lite häftplåster att lägga på ett finger som han nyss klippt af på gräsklipparen. Det blef nu ett fasligt allarm i en hast.

Under det gumman plåstrade om den af olycksfoglarne som gjort sig illa skyndade jag ner på gården, väpnad med ett spanskt rör för

att tillfångatagа och afbasa brodern, som egentligen var orsaken till olycksfallet och nu var i full färd med att leka ”brandkår” med assuransssprutan, och vattna en hel ”rabatt” med barnungar från angränsande gårdar, så att de sågo ut som om de räddats direkt ur syndafloden.

Afbasningen gick också lyckligt och väl för sig, men efter dess slut trängde sig en hel massa allvarsamma tankar på mig som ej voro egnade att ge ökad ljusning åt ålderdomens dagar.

Ty när jag besinnade hur det för närvarande stod till inom min familja så hade det aldrig varit sämre ställdt. Med hvilka angenäma känslor erinrade jag mig icke den tid då gumman min och jag voro nygifta — för att icke tala om förlofningstiden — då det icke fans något som störde vår trefnad och ro, utan då lifvet var en dans på rosor.

Hur annorlunda gestaltade sig icke lifvet i vår familja nu för tiden, efter ett långvarigt äktenskap. Hvilka bekymmer ingåfvo mig icke pro primo *barnen* af hvilka intet ännu fått sig tillförsäkrad en tryggad och lycklig framtid, utan i stället ofta nog sökte göra lifvet så surt som möjligt för både mig och gumman min genom sjelfrådighet och dylikt.

Och hvad ”gumman” sjelf beträffade, hur hade icke hon under årens lopp förändrats, i synnerhet i sitt förhållande till mig, ty att

vi två icke på senaste tiden dragit ense det hade jag ju mer än en gång tydligen fått förmärka.

Hur under sådana förhållanden vårt samlif skulle gestalta sig i framtiden, i synnerhet som hvilken stund som helst en ny anledning till allehanda förtretligheter kunde väntas, motsåg jag med en viss oro.

Det var derför som jag med icke alldeles oblandad entusism, utan' tvärtom, motsåg den väntade tillökningen i familjan, för hvilken allt nu var väl förberedt.

Och redan samma qväll började tecken att visa sig som tydde på att min oro i det omnämnda fallet icke var så alldeles ogrundad.

Svärmor och flickorna sågo allt annat än älskvärda ut fast de tycktes vara vid sitt bästa humör och uppträdde nog så skämtsamt. Och länge dröjde det ej förrän jag och gumman min fingo nys om att deras skämt gälde *oss*, ty när vi efter supén skulle gå till hvila funno vi i vår sängkammare en improviserad *vagga* och i vaggan ett improviseradt *lindebarn.*

Allt var sålunda uppenbart, det var tydligt och klart.

Gumman blef förargad öfver presenten och beslöt att genast ta så väl sin mor som flickorna i allvarsam upptuktelse för deras näsvishet, men så småningom lyckades jag förmå henne att af-

stå derifrån och låtsas som om ingenting passerat.

Visade det sig att detta ej medförde önskadt resultat, utan att skämtet skulle fortsättas, så kunde det vara på tiden att med tjenliga medel gripa in för att få ett slut på lustigheten. Så var mitt förslag!

Men redan efter frukosten följande dag brast ovädret löst.

Flickorna började nemligen roa sig med att i korus gnola på en del gamla vaggvisor, i hvilka äfven svärmor då och då stämde in, hvilket till sist så förargade ”gumman min” att hon begärde en förklaring öfver hvad meningen skulle vara med den sortens konsert? hvarpå flickorna strax svarade:

— Kors vi hålla bara på att öfva oss för att i sinom tid kunna vara mamma till hjelp i nödens stund.

— Ja, det kommer nog att behöfvas, ty det är inte små öfverraskningar du och Nicke ämnar bereda oss efter hvad jag kan förstå, fastän du inte ens ansett nödigt att inviga din gamla mor i förhållandena, inföll svärmor med en knyck på hufvudet, vänd till sin dotter.

Gumman min gaf svar på tal och dermed var debatten damerna emellan i gång. Som jag inte ansåg mig ha något inlägg af vigtigare art att göra i denna affär sade jag mina fruntimmer i all tysthet farväl och gick ut för att söka få

fatt i min vän artisten för att tillsammans med honom spekulera i båtaffärer.

Ty allt mer och mer hade mitt intresse för denna sak stegrats alltsedan jag föregående dag resonnerat derom med den glade målaren.

Jag träffade mannen på hans atelier, ett riktigt museum, sysslande framför sitt stafflit och sedan målaren bjudit på en välkomstbägare och visat mig sina konstskatter följdes vi åt ut.

I förbigående kom han att nämna att han endera dagen ämnade flytta från sin nu varande bostad hvilket på det högsta gladde mig att få höra, ty jag hade ju en präktig atelier att hyra ut och en trefligare hyresgäst än min nyförvärfvade vän kunde jag svårligen få fatt i.

I följd häraf föreslog jag honom genast att vid tillfälle ta lägenheten i skärskådande ett förslag som han med nöje sade sig skola göra.

Derefter beságo vi efter hvarandra minst ett halft dussin segelbåtar och blefvo till och med i tillfälle att genast få profsegla en af dem, en liten beqväm och god snabbseglare hvilken på det lifligaste rekommenderades såsom särdeles lämplig för mitt behof.

Följden blef äfven att jag efter seglatsens slut fastnade för båten, i synnerhet som priset ej syntes mig öfverdrifvet högt. Och naturligtvis firades återstoden af dagen på trefligaste sätt så

att jag först framåt midnatt återvände hem, åtföljd af min vän målaren som gjort mig sällskap för att i sin ordning göra affär med mig och bese min till uthyrning lediga lägenhet i hvilken, då den stod fullt möblerad, jag inbjudit min vän artisten att "kinesa" för natten.

XII.

En stor öfverraskning.

En främmande fru derhemma. – Katastrofen. — Glada underrättelser. — Champis! — I djupa källarhvalfvet. — Nattliga äfventyr derstädes. – Ett hyggligt totalomdöme från familjan.

Sedan min vän målaren, hvars namn var Borg, anländt hem stego vi att börja med in i mitt rum hvarefter jag gick in i våningen för att helsa på gumman och höra hur det stod till med husfreden.

Men jag hade icke väl kommit derin förrän jag på det lifligaste öfverraskades af att der finna en främmande qvinna, en gemytlig äldre varelse, klädd i kamkofta och bländande hvit bindmössa, som om hon ämnat stanna qvar öfver natten.

Hennes åsyn gjorde mig både förlägen och orolig, ty jag anade hvem hon var, hvarför jag utan någon synnerlig tvekan sade:

— Min goda fru, som herre i huset så önskar jag er hjertligt välkommen! Och derefter återtog jag ifrigt under det jag fattade hennes hand:

— Hur står det till här i familjan?

Gumman log sitt fryntligaste leende och svarade i triumferande ton:

— Å, jag får på det allra högsta gratulera herr patron att på gamla da'r ha blifvit pappa till två så välskapade gossar!

"*Två välskapade gossar!*" hade jag hört rätt, eller var menniskan galen!

— Det är inte möjligt! utbrast jag förtviflad och tog mig med begge händerna om hufvudet.

— Jo, goa herrn, det slår inte fel, ty i ett sådant fall kan man omöjligt missräkna sig, svarade "frun."

— Kan man inte? frågade jag tanklöst och sjönk ner i en schäslång.

Öfverraskningen var för öfverväldigande för att jag ögonblickligen skulle kunna sätta mig in i situationen. Derför dröjde det en hel del minuter innan jag åter med svag röst kunde fråga:

— Och hur står det till med gumman min?

Med andlös spänning afvaktade jag svaret, fruktande det värsta.

— Frun mår alldeles utmärkt och har för ungefär en timme sen lugnt slumrat in, så att vi ej få väcka henne, svarades.

Nej, för all del, men hur har hon, från sin sida, tagit den här saken?

— Mycket lätt, och se'n allt var öfverståndet

har hon varit vid det allra bästa lynne, blef åter svaret.

Jag drog en lättnadens suck, ty icke utan den största oro tänkte jag på hvad gumman i motsatt fall skulle ha sagt om att jag icke varit hemma på hela dagen.

Den beskedliga ”frun” tog nu åter till orda och frågade om jag önskade se de små ”guds englarne.”

— Nej, inte i qväll, för ingen del, men beskrif dem för mig! — Hva’ tyckte min öfriga familja om dem?

— Å, gamla frun var alldeles förtjust i dom, och likaledes smågossarne, hvilka sa’ att dom såg ut som Jindianbarn. Hvad fröknarne beträffar sågo de endast lite förlägna ut vid åsynen af de små, och hvem undrar på det. Det är inte hvar dag sådana öfverraskningar vankas.

— Nej, det har ”frun” rätt i, svarade jag, hvarefter jag gjorde mig underrättad om det var något som jag fick bjuda på.

— Nej, tack, jag har allt hvad jag behöver och alla utom patron ha nu gått till sängs, blef svaret.

— Men det är en sak som inte jag tänker göra, ty nu är det min tur att vaka och fruns att gå och lägga sig, sade jag.

Men att förmå henne att låta mig öfvertaga bestyret med att vaka var omöjligt, hvarför jag till sist bjöd den hedersgumman ”godnatt” och återvände till min gäst.

Jag fann honom i färd med att slumra in och vid min ankomst ville han aflägsna sig.

— På inga vilkor, svarade jag. Ty en sådan här natt måste jag till hvad pris som helst ha sällskap. Och schampanj skall flöda, ty här ha händt så märkvärdiga ting att jag måste ha något att stimmunlera mig med för att få mina nerver i lugn igen.

Och därpå berättade jag hvad som händt, ty nu kunde ju saken ej mer hemlighållas.

Målaren blef genast vaken och lyckönskade mig på det hjertligaste, under det han höll på att slå min axel ur led:

— Hvem tusan kunde ana att något sådant var i görningen då vi i förgår voro ute för att göra de där uppköpen, farbror vet. Och det var allt på högsta tiden, det, tillade han och klingade med mig.

— Ja, jag är riktigt glad att allt har afloppit så väl som det gjort, fast nog har jag nu fått tillräckligt med nya bekymmer för framtiden.

— Å strunt, inföll min gäst, hvad rör den saken farbror, låt fruntimren ha med den att sköta, det är det förståndigaste.

— Visserligen, men tänk dig ändå hvad jag nu får vara med om. Jag känner det sen gammalt. Ingen nattro och ingen ro om dagarne. Skrik och oväsen från morgon till qväll och från qväll till morgon. Fy attan! ett sådant lif; jag blir riktigt hjertängslig bara jag tänker på det.

Och sedan *två* stycken orostiftare på en gång. Jag kommer aldrig att härda ut med det, svarade jag.

— Nå, så låt bli då! Nu har ju farbror båt och kan se sig om i verlden. Låt oss ge oss ut på en längre tripp sedan det värsta är öfverståndet, så är ju farbror för en tid ifrån hela "baket", föreslog min vän målaren.

— Ja, du har rätt, det är en idé som tål att tänka på, svarade jag muntert.

Och därefter föreslog jag målaren att ta ett ljus och följa mig ner i källaren för att hemta upp schampanjen.

— Det ska bli kärt besvär, att inventera farbrors vinkällare, där vi under en stund kunna få vara bäst i ro, ty efter hvad som händt känner jag mig ganska orolig öfver att någon öfverraskar mig här tillsammans med farbror. Och det vill jag icke, okänd som jag är i huset, en natt som denna.

— Prat, jag är herre i mitt hus! Dock, kör för vinkällaren, den passar bra för den närvarande stämningen. Men ska' vi hållas därnere så måste vi ta på oss några sämre plagg, ty det är ingen salong, som du väl kan förstå, tillade jag och tog fram ett par gamla slokhattar och dito rockar hvilka plagg vi genast iförde oss. Därefter tog målaren ljuset som blifvit satt i en liten handlykta och jag nycklarne till underjorden.

Kållarvåningen var afdelad i en massa hvalf,

så att hvar och en hyresgäst hade sitt särskilda, under lås och bom. En lång gång försedd med en bastant jerndörr ledde till samtliga hvalfven af hvilket det ytterst liggande och största dissponerades af mig.

Sedan vi öppnat jerndörren, hvars lås ej gick så synnerligt lätt att få upp, hvarför dörren sedermera lemnades stående på glänt, trädde vi in i den långa gången, hvarefter jag öppnade dörren till min källare, låtande äfven denna dörr stå på glänt, hvarefter vi gingo in.

Hvalfvet var stort och rymligt och här voro diverse hushållsförnödenheter förvarade, såsom rotfrukter, mjöl o. d.

Längst bort vid ena väggen åt gatan stod ett hyllfack och i detta fack lågo ett hundratal vinbuteljer af olika slag. Det var allt!

Målaren lyste på varorna noga, granskande hvarje etikett, hvarefter han till sist gjorde sitt val och på min uppmaning först lät en schampanjkork springa i luften.

Därpå slogo vi oss ner på ett par lårar, och under det schampanjen perlade i glasen stämde artisten, som hade en präktig basröst, upp:

I djupa källarhvalfvet etc.

Därefter följde med korta mellanrum ännu ett par muntra dryckesvisor och däremellan några korta tal, framför allt för de nyfödda tvillingarne.

Plötsligen, midt under ett dylikt tal, hörde

jag ett par röster sakta hviska i vår omedelbara närhet och innan vi visste ordet af blefvo vi våldsamt öfverfallna bakifrån af ett par karlar, hvilka med tillhyggen gingo löst på oss. Vi gjorde bägge motstånd, ropande: hjelp, tjufvar, mördare! och i samma ögonblick sparkades lyktan omkull så att det blef beckmörkt i källaren, hvarefter ett vildt tumult uppstod därinne.

Hugg och slag haglade och till sist höll jag och artisten på att komma i lufven på hvarandra, alldeles vid utgången från källarhvalfvet, under det de bägge karlarne, som öfverfallit oss, tumlade om på golfvet ett stycke ifrån oss, mörbultande hvarandra af alla krafter. Så blef det ändtligen tyst och sedan vi väl kommit i besittning af reträttväg tände jag en tändsticka vid hvars sken vi öfverskådade slagfältet.

De bägge karlarne, som åter kommit på fötter, stodo nu på hufvudet bredvid hvarandra i en mjölbinge ur hvilken de dock till sist lyckades krafla sig upp, alldeles förvirrade, hvarefter de lätt blefvo mitt och min väns byte, samt oaktadt ifriga protester inspärrade i den yttre källargången där de tills vidare fingo qvarstanna. Ty efter denna lyckade manöfver och sedan målaren lyckats få med sig ytterligare ett par schampanjbuteljer begåfvo vi oss upp i den lediga dubbletten, där vi afvaktade daggryningen för att tillkalla polis och i all tysthet låta arrexstera de bägge karlarne nere i källaren.

Så fort det började dagas gingo vi äfven ut till närmaste polisvagtkontor där vi gjorde anmälan om inbrottet och öfverfallet samt begärde handräckning för bofvarnes gripande.

Ett par poliskonstaplar beordades äfven att vara oss följaktliga och väl ankomna till ort och ställe grepo de utan vidare de bägge karlarne och förde dem fram i dagsljuset.

De hade nu hunnit lugna sig och jag fann genast att döma af deras kläder att jag hade s. k. bättre folk att göra med, fastän de bägge herrarne sågo fasligt anskrämliga ut, nermjölade och smutsiga som de voro från hufvudet till fotabjellet. Då poliskonstaplarne bad dem vara sig följaktiga till vaktkontoret protesterade de energiskt och vädjade till mig om jag icke kände igen dem.

Vid närmare granskning upptäckte jag att de bägge männen voro två af mina egna hyresgäster: den jemt och ständigt cigarettrullande och elegante *notarien*, samt min vän *grosshandlaren.*

Poliskonstaplarne fingo nu afträda och så kom det till förklaringar.

De bägge herrarne hade, efter att förut ha varit ute på något muntert kolifej kommit hem tillsammans och vid inträdet i förstugan tyckt sig förnimma buller från källarvåningen hvarefter de begifvit sig dit ner och blifvit vittne till att ett par af dörrarne därnere stodo olåsta, samt att ett par karlar beredt sig tillträde i mitt källarhvalf.

Troende att det var tjufvar hade de utan betänkande kastat sig öfver dem hvarefter den förut omnämnda kallaballicken kommit till stånd.

Resten af historien kände bägge parterna och efter ömsesidiga ursäkter blefvo vi åter allesamman goda vänner, hvarefter vi skiljdes åt, ömsesidigt beklagande hvad som skett och till hvilket grosshandlaren och notarien ensamma voro skulden.

Innan vi skiljdes åt öfverenskommo vi dock att hålla tyst inför våra familjor med hvad som passerat.

Min vän målaren tog också nu afsked, och gick hem till sig, hvarefter jag sjelf fann för godt att krypa till kojs. Och uttröttad som jag nu kände mig inslumrade jag snart i mitt rum där man denna natt bäddat åt mig; för första gången på många år skild från min äkta hälft.

* *
*

Det första jag gjorde när jag följande morgon vaknade var naturligtvis att besöka gumman min.

Hon mottog mig på ett högst oväntadt sätt, med glädjestrålande blickar och en massa ömhetsbetygelser, som gjorde att jag kände mig helt rörd, och sedan hon slutligen bedt mig sitta ned bredvid sig och fattat min hand som hon hela tiden sedermera behöll i sin utbrast hon:

O, Nicke, om du visste hvad jag känner mig lycklig!

För att inte stöta gumman min för pannan måste jag instämma, ehuru jag, uppriktigt sagt, tyckte att lyckan denna gång kommit oss till godo i nästan allt för rikligt mått.

Den goda frun kom nu in, hvarpå jag blef inventerad att ta en titt på de nyfödda tvillingbarnen.

Den nya barnvagnen sköts fram, sufflätten drogs varsamt tillbaka och där lågo de, eldröda i synen sida vid sida, lik ett par jättestora smultron vuxna på samma stånd.

Detta var det första intrycket, men ju mera jag betraktade de små varelserna, ju mera kände jag mig varm om hjertat, ty inom dessa små rosenröda klot som så bjert afteknade sig mot de bländhvita örngåten pulsserade ett kraftigt liv som nyss blifvit väckt till värksamhet och utveckling. Åsynen häraf stämde nästan till andakt och när de små en stund efteråt gjorde några svaga, hjelplösa rörelser i sömnen och därefter nästan på en gång slogo upp två par stora mörkblå, undrande ögon, hvilka genast fästades på mig, blefvo de ömma faderskänslorna mig plötsligen öfvermäktiga, så att jag hastigt lutade mig ner och gaf de små hvar sin puss på pannan — en vänskapsbetygelse som de emellertid tycktes på det högsta ogilla, ty omedelbart därpå drogos deras små ansigten i en massa skrynklor hvarefter de utbrusto i en stilla veklagan hvilket ytterligare bekräftade att det fanns lif litet hvar stans i dem.

Den hyggliga frun kom nu fram och ruskade om de små på ett i mitt tycke nästan för hårdhändt sätt, som dock hade till resultat att de tystnade lika hastigt som när en speldosa är utgången, hvarefter hon vändande sig till mig sade:

— Ä' di inte för söta de små raringarne. Jag *riktigt* gratulerar patron än en gång!

Jag instämde med en tacksam blick på gumman min, som låg där och smålog, ännu litet blek om kinden, men vid strålande humör, som gjorde att jag riktigt kände mig öfverlycklig till sinnes och liksom i ungdomens vår gaf jag henne en fästmanskyss innan jag lemnade henne.

Ty i detsamma anmälde jungfrun att frukosten var serverad.

Den första jag mötte ute i matsalen var kära svärmor och i min angtusism slöt jag henne genast i mina armar och det var icke långt i från att jag äfven gifvit henne en puss af samma förstklassiga kvalintet som den ”gumman min” hade fått.

Den gamla log med hela ansigtet och utbrast:

— Jesses då, så du far fram! Besinna då att jag är ett bräckligt käril som inte tål vid så skarpa kartescher eller karescher som min herr måg har för sig på gamla dar. — Men kom ihåg att det hjelper inte här vid lag, ty jag kan al-

drig förgäta hur falska du och Malvina varit emot mig.

— Hur så svärmor! frågade jag med låtsad förvåning.

— Å, det var nedrigt gjort af er att inte säga ett ord åt mig om det här, som nu skett. Fy skam!

— Å, se så, kära svärmor, vi ville förstås göra väl och öfverraska. — —

Nu kommo äfven flickorna, och innan de ännu helsat "go morron!" utbrusto de i korus:

— Ja, nedrigt, rysligt nedrigt, var det att inte en gång säga något åt oss. Och såd'na föräldrar ska man ha! Men så ha vi också beslutadt att inte vilja kännas vid den nya tillökningen i familjan. Ty de ä' ju ett par riktiga "hittebarn."

— Jaså, är det tacken af er mina barn när er pappa och mamma ger er i present något att intressera er för — och så till på köpet ger er en *present hvardera*, svarade jag muntert och öppnade mina armar.

Flickorna kommo nu och gåfvo mig morgonpussen, men därefter fortsatte de att visa sig onådiga under hela frukosten till dess svärmor efter densammas slut föreslog att de alla tre skulle gå in och se hur det stod till i — barnkrubban.

— Ja, vi ä' väl så illa tvungna efter som vår älskvärda pappa och mamma redan tänkt på oss

i sitt testamente med två så ”intressanta” presenter, svarade flickorna med en mun.

Men därefter fortsatte de i mera blidkad ton under det de lemnade mig ensam:

— Säga hvad man vill, de ä' rätt söta! Antagligen var det ej meningen att jag skulle få höra ett så pass hyggligt totalomdöme öfver de små ”presenterna”, men det undgick ej mitt känsliga fadersöra och försatte mig åter i godt lynne.

XIII.

En kärleksintrig och späda barns vård m. m.

Vår och vårkänslor. — En upptäckt af gumman min. — En ung mans väg till ena pigo. — Kastor och Pollux. — Studier i barnavård. —

Vintern hade flytt och våren var kommen! Och det var icke utan att det kändes liksom lite vårlikt äfven inom min ärade familja.

Gumman var som en "omvänd hand" emot under de senaste månaderna, för att icke säga åren. Hon syntes, liksom våren, alldeles pånyttfödd och hon log alltid, som i unga da'r, när jag komplimangterade henne för hennes vackra figur, eller sade henne andra liknande artigheter. Flickorna voro icke häller sig lika! De tycktes ha vuxit ur slynåren och blifvit mer allvarliga än förut, Sissan allramest, ty ibland kunde det till och med hända att hon, när vi andra voro på riktigt godt humör, plötsligt drog en djup suck och gick in till sig i ensamheten.

I början trodde vi att hon led af någon inre åkomma som fordrade undersökning af läkare, men så hittade gumman min en dag i flickans

gömmor ett bref som hon visade mig, affattadt i mycket höviska och allvarliga ordalag, men i alla fall ett *imtivt bref* från en karl med "tro", "hopp" och "kärlek" på nästan hvarje rad och imellan raderna kunde man, om man ville, läsa mycket annat "ömt och rörande."

— Nå, hvad säger du om det här? frågade min äkta hälft sedan jag hastigt genomögnat skrifvelsen.

— Naturligtvis är jag öfverraskad, men inte så värst! Flickan är ju i det stadiumet, och vid den ålderen då de ömma känslorna vilja ta ut sin rätt. Och då är det enligt min åsikt inte häller mer än rätt att de få göra det. Ungdom är ungdom! svarade jag.

— Visserligen, instämde gumman, men det bör vara måtta i allt! Och vore det bara det här så skulle jag inte säga så mycket om det. Men se hit, fortfor hon och visade mig en stor brefpacke, här är ämne till en hel roman, eller ännu bättre en riktig "brefställare för älskande", med den ena utjutelsen värre än den andra från kreti och pleti, Pål och Per och jag vet icke hvilka.

Somliga af dessa bref är ju ganska förståndiga, som det du nyss läst; fortfor hon, de öfriga däremot, det ena galnare än det andra. Det är troligtvis detta som gjort flickan litet underlig till sinnes och det undrar jag sannerligen inte häller på, ty för att hålla ihop trådarna i en sådan här kärlekshistoria tycker jag det skulle ha fodrats hjälp af en hel giftermålsbyrå.

Lyckligtvis tycks det hela blott vara ett oskyldigt skämt, som dock till sist i ett fall tagit en ganska allvarlig vändning, hvilken vi måste noga öfvervaka, slöt gumman.

— Ska *vi*, det fattas bara det! — Nej, i så fall får *du* nog vara hygglig att ensam åtaga dig det besväret.

— Nåja, jag har också varit beredd på det och därför redan tagit mina mått och steg, svarade hustru min.

Du känner således den unge mannen, sporde jag?

— Ja, om det är den rätte, d. v. s. den af brefskrifvarne som tycks vara mest stadgad och ha de allvarligaste afsigterna, så känner jag honom helt säkert flyktigt från i vintras då jag genom flickorna blef presenterad för honom och en hans vän på Nybroviken. Detta har jag förresten berättat skriftligt, tillade gumman.

— Ja, jag mins! När du och flickorna skiljdes från de bägge herrarne bjöd du dem till och med att göra visit hos oss vid tillfälle.

— Alldeles riktigt, men inte anade jag då hvad jag tror mig veta nu sedan jag fått fatt i dessa bref.

En af de bägge herrarne som särskildt underhöll sig just med ”Sissan” hette *Ström* och föreföll mig att vara en hygglig ung man.

Häromdagen, då du var borta — jag har glömt att tala om det förrän nu då jag tror mig ha kommit en hemlighet på spåren — öfverraskades jag verkligen af att återse den unge man-

nen här. Under åberopande af vår förra bekantskap hade han gjort besök i ett angeläget ärende. Han sade sig nämligen af en tillfällighet ha fått höra att vi hade en möblerad dubblett att hyra ut. Och på denna var han spekulant, samt önskade genast att få se lägenheten. Jag visade honom den, nämnde på förfrågan priset och innan jag visste ordet af svarade han: — Jag tar rummen! och gaf mig sin hand på aftalet.

Om några dar, vid månadens slut, skulle han flytta in och ta lägenheten i besittning. Vi kunna således vänta honom redan i öfvermorgon!

Sedermera, eller för en timme sedan, upptäckte jag denna brefpacke, som ”Sissan” antagligen för tillfället glömt att låsa undan, och sedan jag genomläst den samma och särskildt fäst mig vid en del bref stämplade med ett monogram i hvilket stod ett M. och ett S. gick ett ljus upp för mig. ”M. S.” kunde ju icke vara någon annan än herr Ström, som genom ”Sissan” fått nys om att dubbletten var ledig att hyra och som också genast passat på och hyrt den för att lättare kunna komma i förbindelse med flickan.

— Jo, det är ju klart som dagen, inföll jag, men den där herrns aftal med mig måste gå tillbaka. Ty rummen äro redan af *mig* uthyrda till en ung artist, som äfven ämnar flytta in i öfvermorgon. Detta har jag visserligen glömt att säga dig, men det har ju ej häller behöfts förr än i dag eller i morgon!

Gumman blef vid denna underrättelse alldeles "perflex."

— Så förargligt, hur ska' vi nu bete oss, sade hon. Det är ju alldeles klart att *min* hyresgäst måste ha rummen, framför allt därför att vi i så fall bättre kunna öfvervaka honom och Sissan. Ty hur fiffigt de bägge gjort upp saken så ha de nu råkat att falla i den grop de velat gräfva åt oss. Och det är nog Försynens skickelse, ska' du se! svarade Malvina.

— Må så vara, men dubletten i fråga måste artisten ha, ty först och främst har han hyrt den af *mig,* som står för huset, och för det andra är han min vän och har således både den juridiska och moraliska rätten på sin sida. — —

Hade det varit i fordna tider skulle jag aldrig fått "syl i vädret" i ett fall som detta, men nu måste gumman ge mig rätt. Och kanske bidrog härtill icke minst att hon ej hade tid att längre resonnera om saken.

Ty i detsamma hördes ett par gälla röster från närmaste rum upphäfva ett "unisoniskt" gny, hvilket ögonblickligt satte fötter under min äkta hälft.

— Kors, *mina små,* som jag alldeles glömt för de här välsignade historierna, sade hon i det hon skyndade ut.

Som gumman min och jag för tillfället voro ensamma hemma följde jag som god make efter henne för att se hur det stod till med de yngsta telningarne på mitt stamträd.

Det var icke utan att både jag och gumman min kände oss stolta öfver dem. Gumman som mor kanske mer än jag som far.

Jag är en god far, det känner jag på mig och har alltid känt det. Mina döttrar ha fått lära sig spela piano och tala franska i stället för att hjälpa mig med att sy i en byxknapp när så behöfves; ”olycksfoglarne” få en lika god uppfostran som andra bättre mans barn och kosta mig stora pengar för privat- och ferieläsning. Till tack härför påstå de att jag deras far hvarken kan läsa eller skrifva svenska så bra som de.

Och hvad har inte min äldste son, studenten, kostat mig! Han borde för länge sen ha kunnat försörja sig själf, som jag fick göra vid hans år, men mig veterligt har han ännu inte förtjänat ett enda kopparöre annat än möjligtvis på ”vira” och ”kille.” Och med excamen går det trögt. Sen han for hemifrån dagarne efter jul har jag icke hört af honom annat än då det varit fråga om pengar.

Tvillingarne vålla mig visserligen äfven de bekymmer emellanåt, men det förlåter jag dem gerna, ty de tycks i alla fall vara husets goda geniusar, hvilket jag sannerligen aldrig väntat att de skulle bli! Och det är de som i själfva verket fört vår och solsken in i hemmet.

När man ser dem kan man ej häller annat än känna sig föryngrad. De likna hvarandra som två bär, och fast vi döpt dem, den ena till ”Kastor” och den andre till ”Pollux”, efter de

himmelska tvillingarne, så visste vi att börja med aldrig med säkerhet hvilken af dem som var Pollux och hvilken Kastor.

Jag funderade ett tag på att sätta adresslappar på dem; flickorna märkte dem med olika färgade band om fotlederna; ”olycksfoglarne” målade mustacher på den ene och ögonbryn på den andre, och lika glada sågo de ut.

Till sist upptäckte ”gumman” ett skiljetecken mellan dem bägge.

Kastor hade nämligen ett litet födelsemärke bakom ena örat, hvilket märke Pollux saknade. Och så hade ”gumman” dessutom upptäckt att Pollux när han blef vid dåligt humör skrek värre än brodern.

Så småningom gjordes af lite hvar bland oss den ena upptäckten efter den andra som skiljde tvillingarne åt.

Jag som särskildt studerade deras *karlakterer* gjorde snart den iakttagelsen att ”Kastor” var af mycket lifligare tändperament än ”Pollux.” Ty under det den förstnämnde ej kunde vara i stillhet en säcund, utan sprattlade, som om han haft kvicksilfver i kroppen, och högg ett fast tag i allt hvad han kunde komma öfver, från och med diflaskan, som han aldrig ville släppa, till och med kattens svans, som han tycktes tro äfven dugde att suga på, satt Pollux som en byst där man placerade honom, med ena tummen i mun och ögonen ständigt fästade på något föremål i sin närhet, ofta nog på sin egen nästipp,

hvilket gaf honom ett särdeles jupsinnigt utseende. Flickorna hade för sin del iakttagit att Pollux favoritställning var att ligga på magen, som en skäl, under det Kastor däremot hälst ville stå på benen och figurera, som om han dansat frangsäs.

När gumman min och jag, efter resonnemanget om våra nya hyresgäster, kommo in till "gossarne", som vi kallade de två sistkomna plantorna, tedde sig för oss bägge en komik syn.

Kastor, som för tillfället legat skafötters med sin tvillingbroder, hade, tilltagsen som alltid, med sina knubbiga händer gripit ett fast tag om dennes ena fot och höll nu på att suga på hans stortå. Detta förtröt synbarligen så offret för hans roflystnad att detta medelst gälla brandvaktsrop gaf sitt missnöje öfver sitationen tillkänna.

När han slutligen af gumman min befriades från sin plågoande blef det dennes tur att uttrycka sitt missnöje i ett långt utdraget jindiantjut, hvilket gjorde honom lika röd i synen som ett verkligt rödskinn.

Jag försökte nu att på bästa sätt lugna hans upprörda känslor, men när ett par tvillingar äro på dåligt humör är detta ingalunda någon lätt uppgift.

De tycktes då vilja täfla om att öfverrösta hvarandra, som om de trodde att de för tillfället uppträdde på operan som hjältetenorer.

Gumman fick vid detta tillfälle tämligen lätt den ene af ”gossarne” att tystna genom att be mig gå min väg med den andre hvilket jag äfven gjorde. Men denne hade gifvit sig ”katten” på att skrika och skrek gjorde han. Under sådana förhållanden blir en stor, stark karl förvandlad till en dvärg, under det skrikhalsen växer till en jätte. Ty på mindre tid än hvad som behöfves för att noggrant skildra förloppet har en dylik liten passagerare med kraften i sina lungor tillintetgjort hvarje spår af manlig kraft och energi.

Ingendera kan härvidlag komma till användning. Hvad som i ett dylikt fall återstår för en stor, stark karl är att på sin höjd göra bruk af sin uppfinningsförmåga för att med tillhjälp af denna söka öfverlista skrikhalsen att hålla sig tyst. Men ännu hade mig veterligt ingen uppfinnare till yrket tagit patent på den saken därför att uppgiften helt säkert är lika svår att lösa som att konstruera ett ”prepetum mobilje.”

För min del har jag på allt sätt ansträngt min hjärna för att finna en lösning på gåtan.

På nätterna har jag ömsevis i lättaste dräkt rusat i traf och gallopp genom våningen med en gastande tvilling på hvardera armen tills jag varit utschasad som en åkarekamp och andfådd som en makadamiseringsvält. Denna kapplöpning, i hvilken jag fått tjänstgöra som häst och mina tvillingar som ryttare, tycktes ibland intressera dem så mycket att de för ett ögonblick upphört

att musicera. Men så fort jag stannat karosellen och slagit mig ner någonstädes för att pusta ut ha klagosångerna börjat på nytt och med fördubblad styrka.

Ibland har jag försökt att föra ännu värre oljud än mina äktenskapsfioler, för att möjligen distraktera dem därmed. Resultatet har då vanligen blifvit att jag lyckats väcka mina hyresgäster ofvanför och under mig, så att dessa börjat bulta i golf och tak med de gröfsta tillhyggen de fått fatt i. — Att på piano spela: "Gubben Noak" eller: "Kom lilla flicka valsa med mig" när ett par små tvillingar, mellan klockan 1—2 på natten, äro i färd med att själfva göra musik lönar icke mödan! De sangtera inte ett dugg ackkompanimanget. Och visar man dem för omväxlings skull sin klocka, hvilken de eljes, när de äro på godt humör, äro så roade att se, höra och stoppa i mun, så verkar denna manöver, när de äro i färd med att pröfva styrkan af sina lungor som, om man visar ett lokomotiv en stoppsignal — det blir ett gallskri värre än från en ånghvissla.

Det bästa sättet att lura ett par skrikande tvillingar att vara tysta har jag funnit vara att sätta dem midt emot hvarandra och låta dem suga på hvar sin ända af en gummislang. Den ene söker nu alldeles omedvetet att suga luften ur den andre och därmed upphör skrikandet på bägge hållen.

*

* *

På samma dag kommo de begge nya hyresgästerna, min vän artisten och gummans bekanting, herr Ström, för att ta den lediga lägenheten i besittning. Lyckligtvis kom artisten först och fick flytta in hvarefter jag när den andre herrn uppenbarade sig besparade gumman obehaget af en redogörelse hvarför hon måste bryta sitt löfte, utan i några få vänliga ord själf redogjorde härför.

Under tiden fixcerade jag noga hvad intryck mitt meddelande skulle ha på den unge mannen, och märkvärdigt nog tycktes saken icke intressera honom alls så mycket som jag väntat.

Sak samma var det med Sissan när gumman min och jag berättade hvad som händt, för att se hur hon skulle ta upp det.

Visserligen suckade hon, som vanligt på senaste tiden, men inte så mycket som en skymt af blygselns rodnad öfver att hon velat föra sina goda föräldrar bakom sanningens elektriska ljus förmärktes på hennes bleka kinder.

Men icke lyckades hon derför att längre föra oss bakom detta klart skinande ljus.

Ty både jag och gumman märkte att Trissan syntes desto mer intresserad och fnittrade som en skata troligen i någon slags skadeglädje öfver att systerns plan misslyckats.

Ty liksom det ej finnes några bröder i spel, så finnes det ej häller några systrar i kärleksaffärer, åtminstone ej så länge de äro ogifta. Detta var äfven gumman mins åsigt. — — — —

Vår nye hyresgäst, artisten, blef snart hemmastadd i familjan och allas favorit på grund af sitt glada humör. Litet emellan gjorde jag och han utflykter till sjös i — Stockholms vackra skärgård bebrämad med ett labyrintsmycke kring grönskande stränder af uddar och skär, med herrskapliga villor på, hvilka i harmonisk villervalla och koatisk synmetri resa sina triangelformiga, spiralmessigt afspetsade tinnar och torn mot himmelens azurblå eter. *) Målaren som på något vis fått reda på mina små skriftställareförsök och fått läsa ett och annat ur familjeportföljern gaf mig det vänliga omdömet, i motsats till mina onosliga olycksfoglar, att jag onekligen hade anlag för författareskap i den mån dessa anlag hunne att utvecklas.

För att därför komma under någon slags ledning lofvade han att så godt han kunde hjälpa mig till rätta när det gällde en högre poetisk flykt i tankegången och fantasien, hvilka ju äro den mera rama prosans och reflextionens glittrande ädelstenar.

Denna den första förståndiga kritik som jag fått gladde mig, isynnerhet som jag själf tyckte mig göra goda framsteg undan för undan på Parnassusens farliga stig, upp till rycktbarhetens gyldene tempel, där de heliga sångmusorna sitta

*) Denna i mitt tycke vackra naturbeskrifning har min vän målaren och jag tillsammans konponerat i en stämningsrik stund under en dylik utflykt.

på trefotade pallar med snillets blixtrande diadäm kring sina glorvördiga ännen.

Värst var det med stafningens bristfällighet, hvilken jag än i dag då och då förmärker när jag tager pennan i handen, men härvidlag upplyste och undervisade mig min vän i, att man nu i vårt upplysta tidevarf stafvar och skrifver precist som man sjelf vill, hvilket ju är det bästa och enklaste. Därför gick också nu för tiden undervisningen i våra skolor ut på denna prinsipip genom den massa olika läroböcker i ämnet som oupphörligt se dagen jemte de många, likaledes olika upplagor, af Svenska Ackademiens ordbok som litet emellan utgifves, till ledning för ernående af olika stafningsmetoder.

Hvad sjelfva skrifsättet beträffade så ginge detsamma, påstod artisten, då det gälde skönhetslitterära saker, hufvudsakligast ut på att författaren förstod att vara så skarpsinnig som möjligt vid lösningen af lifvets och naturens m. m. gåtor, så att han lätt med tillhjelp af sina fem sinnen, eller ännu fler, kunde så bildsmessigt som möjligt tålka de mest mystifika begrepp, stundom värre än de som förekomma i Johannes uppenbarelser.

XIV.

Äfventyr till sjöss och ytterligare stora öfverraskningar.

Mina iakttagelser och rön som båtseglare. — Målaren och jag "kappsejsa." — Jag råkar i sjönöd och blir ganska rädd då till sist målaren blir räddare, — Gumman min bjuder på festmiddag. — Så godt som okända gäster. — Stora öfverraskningar. — Slutet godt, allt godt.

Men låtom oss öfvergå till ämnet.

Efter hemkomsten från en längre utflykt till sjöss med min vän målaren hade jag gjort följande iakttagelser och rön rörande båtsegling o. d.

Segelsport är den trefligaste sport man kan idka. Den stärker kroppen och lifvar själen! Efter att en vacker dag ha provianterat med både torrföda och våtvaror lägger man ut sin "drake", hviftar farväl till vännerna på stranden, om man har några der, klarar skotena, som det heter på sjömansspråket, och låter sin farkost glida ut på den blåmålade vågen. Sen låter man det gå dit vinden blåser, ibland rätt fram, ibland

kors och tvärs, beroende på om väderleken är si eller så. Ingen menniska mer än en annan båtseglare kan tvinga en att gå ur kursen, allraminst ångbåtar. Ty träffar man på en sådan, stor eller liten, så är det hans skyldighet att ändra kurs och inte min. Derför lägga sig i regel alla båtseglare i vägen för ångbåtarne och låta dem tjuta i sina signalpipor och stoppa och backa bäst de gitta. Och under tiden tar man sig en grogg och dricker kaptenen och hans passagerare till, ifall han har några sådana.

Träffar man inte på en ångbåt der det borde finnas sådana, kommande i full fart, så dricker man ändå groggen, ty det är alltid en anledning att få sig en grogg.

Andra anledningar härtill finnas äfven litet emellan på sjön, såsom då man tagit en ”prick” på rätt sida, eller och misstagit sig på och ränt upp på något hinder i farleden, då det till och med kan bli anledning till mycket groggande innan man kommer loss, hvarom mera sedan.

En varm och solig dag kan derför, att man då oupphörligt känner sig törstig, ge anledning till att man tar sig en grogg då och då. En kulen regnvädersdag likaledes, emedan man då känner behof af att värma sig invärtes litet emellan.

Har man se'n kommit ett stycke ut i skärgården så börjar sjön suga och nu smakar ingenting bättre än att lägga till någonstädes vid en hemtreflig strand och der koka potatis och steka

fläsk, sedan man langat i land en lagom stor bränvinsplunta, några halfvor pilsner, smör, bröd, konservburkar och hvad annat ”huset förmår” att börja med.

Konservburkar äro trefliga tingestar att pröfva sitt tålamod på när de skola öppnas, hvilket man hällst bör göra med en dertill ämnad apparat; mindre hällre med ett pennknifsblad, som lätt kan halka och göra ett hål i ens eget skinn i stället för i burken. Så värst bra är det inte häller att för ändamålet använda handyxan, korkskrufven, eller droggen ombord. Allra sämst är att ställa konservburken på spetsen af ett mindre berg som sluttar ner mot djupt vatten och sedan försöka att hugga ett hål i den med båtshaken. Ty i 99 fall af 100 hugger man då snedt, hvarpå konservburken rullar, eller åker kana, utför berget och ner i sjön så att man sedan aldrig får se en skymt af den mera.

* * *

Potatis är lätt att koka både till sjöss och lands blott man icke låter dem gå öfver bord när man häller det kokheta spadet öfver relingen, hvilket lätt kan inträffa om man bränner sig på grytan, då förrättningen skall ske.

För att steka fläsk behöfves ingen kokbok, svårigheten är endast att sedan det är stekt icke låta bitarne när man lyfter dem ur pannan, halka ner på ”durken”, i stället för på ett fat, och se-

dan gå omkring och trampa på dem under försök att åter fiska upp dem.

Efter måltiden tänder man sin pipa och sträcker ut sig i gröngräset på land, men ifall det finns torrt gräs i närheten bör man undvika att samtidigt tända på äfven detta. Ty torrt gräs är eldfängdt och egaren till marken har nog annat att göra på sommaren än att springa omkring och släcka skogseldar. Att sedermera diska tallrikar och fat, samt knifvar och gafflar m. m. är ett ganska trefligt göra om man slipper att göra det sjelf. Och det slipper man som båtegare.

Deremot slipper en båtegare inte undan att bjuda på kaffe och punsch efter maten, att få storsegelsbommen i nacken eller ett jernskodt block mellan ögonen om man inte kan ha dem "med sig" i en hastig vändning, andra missöden att förtiga.

Värst af allt är att kantra med skutan och göra henne sällskap till botten, ty sådant har händt! Min mening vid en dylik manövfer har alltid varit att sjelf ta lifbojen och sedan låta min vän målaren skyndsamt hyfva ut barlasten innan det blir för sent.

Ty jag har hustru och barn!

* * *

Men det gick icke så!

Saken var nemligen den att vi, under den förut omnämnda utflygten lågo på "kryss" nå-

gonstädes uti en af de stora farlederna. Det var tidigt en söndagsmorgon och vi hade solen midt i ögonen. Målaren satt vid rodret och jag beordrades att hålla utkik förut, med ett sjökort i ena handen och en kikare i den andra. Resultatet af detta var att jag ena stunden nödgades titta i kikaren och den andra stunden i sjökortet för att se att allt var klart.

Och detta var ej det lättaste arbete, isynnerhet som målaren litet emellan "prejade" mig med sitt: "guck farbror!" hvilket betydde så mycket som en imvit att vi skulle ta oss en bottenfock i wittsky och friskt fiskspad direkt ur havfet.

Det var under en dylik manövfer med en alldeles nybrygad grogg som jag plötsligt fick syn på liksom en slags stenröse rätt förut. Och då jag skulle signalisera detsamma akteröfver åt målaren, som satt till rors, lyckades inte detta bättre än att jag satte groggen i vrångstrupen och höll på att storkna.

Ögonblicket derpå kände jag liksom en väldig duns hvilken gjorde att jag mot min vilja och utan att få lifbojen med mig tog en öfverhalning ut i den blåmålade vågen.

Hvad som sedan hände vet jag inte förrän jag kände något hvasst sticka mig i nacken och hörde målaren gasta:

— *Man öfver bord, klart å berga!!!*

Jag förstod nu hur det var fatt och att min räddare råkat peta mig i nacken med båtshaks-

spetsen, under det jag hängde som en liten hvalfisk på kroken, som min vän lyckats träda in under kragen på min kavaj. Ögonblicket derpå satt jag grensle öfver en stor sten å röset, långsides med båten som också satt fast der. Och nu bad målaren mig sitta så länge, ty detta skulle betydligt lätta båten så att den åter blef flott!

Jag protesterade men det hjelpte ej! Men för att trösta mig bjöd min kamrat mig en ny grogg och en tross att hålla mig fast i, hvarpå han började bända och bråka med båtshaken än här och än der i stenröset, tills han slutligen i triumferande ton utbrast:

— Hurra! Nu åker dom kungliga! Ska' farbror följa med så raska på innan jag drar in landgången!

Och derpå började den besten att af alla krafter hala på trossen så att jag skamfilades som ett gammalt vrak både fram och bak tills jag äntligen, våt som en disktrasa, blef hängande öfver båtrelingen tills jag lyckades krafla mig riktigt ombord på det torra.

Under tiden hade nemligen målaren fullt bestyr med att åter klara vår "ark" för stenröset och de vreda vågorna som skvalpade omkring oss liksom ville de åter ha oss ned i förderfvet.

Jag fick inte ett ord ur mig på en lång stund under det målaren var nog så munter och

oupphörligt frågade mig om jag inte snart kände mig törstig igen!

Till sist kunde jag ej låta bli att smittas af hans munterhet, men nu längtade jag att komma hem fortast möjligt och hällst med första större ångbåt hvarför jag skänkte ”mitt förande fartyg” åt målaren, som räddat mitt lif, med vilkor att han skulle sätta mig i land vid första brygga utmed stranden, hvilket han äfven efter åtskilliga protester gjorde.

* *
*

När jag kom hem tänkte jag att öfverraska de mina med att berätta dem mina senaste äfventyr till sjöss, men i hemmet väntade mig ännu större öfverraskningar.

— Kära gubben, utbrast gumman min så fort hon fick syn på mig, och bjöd mig derpå stora famnen, du kommer alldeles som efterskickad! Jag har väntat på dig hela dagen och framför allt till middagen, ty här har händt märkvärdiga ting under din bortovaro. Och med anledning deraf har jag i dag slagit på stort och bjudit några främmande gäster på en liten festmiddag ang familj.

Hade du nu icke kommit hem så hade det hela måst inställas. Derför, gud ske lof att du kom! jublade gumman och omfamnade mig på nytt.

Jag blef alldeles perplex och stammade i första häpenheten: hvad står på? Är det då märk-

ligare saker och ting som passerat här än dem jag varit ute för. Kan du tänka dig det var alldeles på vippen att jag aldrig kommit hem mer, utbrast jag högtidligt.

— Asch, hvad är det för prat, afbröt gumman storskrattande. Försök inte att duka upp några skepparhistorier för mig, utan gå nu in och snygga upp dig till middagen och se'n ska' du få vara med om märkvärdigare öfverraskningar än dem du varit med om under det du varit borta.

— Hva befalls! utbrast jag. Hör du då inte att jag varit på vippen att — att få sätta lifvet till — att få — — — —

Men jag fick icke syl i vädret längre.

— Du vet ju ingenting gubben min! När jag har hufvudet fullt af tusen saker så kommer du och talar om att du på sin höjd — —

— — — kommer hem som en skeppsbruten — — — som en hvars lif hängt på ett halmstrå och som skulle ha varit räddningslöst förlorad om icke en båtshake funnits till hands. Ty så nära har jag varit att för några' timmar se'n "kola vippen!" Skulle kanske inte det vara något? utbrast jag nästan förargad.

— Må så vara gubben lilla, men blif inte ond! Jag är så glad så — —

— Hvad för slag, är du så *glad!* Du måste inte vara riktig i döpelseknoppen, det märker jag — —

— Jo, det är jag visst — — men har du

först och främst tänkt på hvad det är för en dag i dag? frågade min äkta hälft och torkade sig nu om ögonen.

— Hvad för en dag? — Det är ju söndag, en riktig "Tycko Bradag" tycker du, men det tycker inte jag — — —

Då blef gumman riktigt rörd och förde oupphörligt näsduken till ögonen hvarpå hon utbrast:

— Vet du då inte att det är vår *bröllopps-dag?* Jag baxnades!

— Det skulle således vara hela öfverrask-ningen!

Jag sköt sakta gumman, som efter den märk-liga upplysningen hängt sig fast vid mig som en kardborre, ifrån mig och svarade:

— Det hade jag glömt och det var snällt af dig att att du kommit ihåg det och bjudit nå-gra bekanta hit — låt oss derför inte tala om att det i dag i stället kunnat bli min begraf-ningsdag!

Nu spratt gumman plötsligt till, som ur en dröm, och utbrast åter i munter ton:

— Nej, låt oss inte tala om *det,* låt oss se glada ut, ty nu hör jag visst våra gäster komma. I nästa minut ringde det på tamburklockan hvarpå jag skyndade in till mig för att göra en smula toalett, under det gumman tills vidare fick göra "läs humör" för gästerna.

När jag några minuter senare trädde ut ur mitt rum, för att äfven hälsa de senare välkomna

öfverraskades jag först af att finna vår hygglige pastor i församlingen, gumman mins och svärmors "gullgosse", vara en bland dem.

Den andre gästen, också en ung man med hyggligt utseende, var mig icke alldeles obekant, ty efter presentasjonen, som verkstäldes af gumman min, fann jag att den unge mannen var intendentisk med den der herr Ström som spekulerat på att få hyra dubletten som jag redan hyrt ut åt min vän målaren — nu mitt lifs räddare!

Att gumman min äfven misstänkt karlen för att ha vissa spekulationer på "Sissan" hade jag redan förut vid vårt sista sammanträffande märkt ej kunde vara fallet. Och det bekräftades äfven nu.

Ty när flickorna strax derpå kommo in slöt sig "Sissan" med synbart större intresse till pastorn än till den andre unge mannen, hvilken i stället så mycket mera tycktes egna sin uppmärksamhet åt "Trissan."

Så kom svärmor i stor galla—dräkt och såg ovanligt högtidlig ut, i all synnerhet när hon helsade på pastorn, och sist "olycksfoglarne", hvilka som vanligt sågo allt annat än högtidliga ut, utan genast började föra nojs sinsemellan, så att de hotades med att få äta i köket om de ej uppförde sig hyggligt.

Strax derefter förkunnades det på riktigt fint manér "att middagen var serverad", hvarpå vi högtidligen tågade in i matsalen.

Kort förut hade jag i hast frågat gumman

min hvad meningen var med att de två ungherrarne, som ingen af oss just kände, blifvit bjudna på middag å vår bröllopsdag och härpå hade hon svarat att det varit hennes skyldighet att visa dem denna artighet, pastorn derför att han döpt våra begge tvillingar, och den andre herrn derför att han dels blifvit grymt besviken på löftet att få hyra dubletten, men hvad som värre var äfven oskyldigt misstänkt för att ha haft något ”kukeliku” i kärleksväg bakom vår rygg, med en af våra döttrar, en sak som gumman nu, liksom jag förut funnit icke vara förhållandet, och derför ville reparera. Jag hade ingenting emot det hela, i all synnerhet som jag stod i lika stor förbindelse som gumman min till pastorn för att mina begge tvilliugar inte längre kunde betraktas som hedningar. Och hvad den oskyldigt misstänkte herrn beträffade så hade ju äfven jag haft mina misstankar riktade på honom. Allt var således i sin ordning och ingenting fanns att anmärka mot gummans åtgörande.

Middagen artade att bli treflig nog, för att inte säga riktigt familijär! Gumman var vid ett så strålande humör att jag inte sett maken förrän när tvillingarne, husets lyckotomtar, kommo till världen, svärmor myste och log finurligt, pastorn, som af gumman placerats bredvid Sissan, fick henne ovanligt nog ibland att dra på munnen. Och den oskyldigt anklagade, samt som hyresgäst grymt bedragne herrn, såg, der

han satt bredvid Trissan ut som om han förlåtit allt det onda som vederfarits honom och i hvilket ögonblick som hällst icke allenast velat ta flickan i famn utan äfven hela familjen.

Vid *champanjen,* ty sämre var det inte, äskade jag förstås ljud och önskade våra gäster välkomna, hvarpå jag vände mig till gumman med ett tack för de flydda åren o. s. v. hvarpå tvillingarne äfven kom på tal som våra goda geniusar, hvilket renderade mig en slängpuss från både gumman och svärmor. Derpå höjde gumman, efter en stund, sitt glas för gästerna, finurligt och förståndigt lyckönskande dem som unge män till snar befordran, så att de derefter så fort som möjligt kunde sätta fötter under eget bord och derefter fira många lika glada bröllopsdagar som denna.

Skålen besvarades af pastorn i vältaliga ordalag, hvarvid han erinrade om att såväl han sjelf, som efter hvad han försport äfven hans vän och bordskamrat i dagarne vunnit det förstnämnda och endast väntade på det senare, hvarför han som "böneman" hos mig och gumman min å egna vägnar anhöll om "Sissans" och å sin väns vägnar om "Trissans" hand, hvarvid flickorna alldeles tycktes tappa vantarna och genast kastade sig i armarna på sina friare hvarefter det blef ett pussande och klappande utan all ände till dess gumman min med en moderlig

triumfatorsmin knuffade mig, som var alldeles stum af förvåning i ryggen och hviskade:

— Nå, så säg då i Guds namn något, människa!

Hvad skulle jag säga?

Jag visste det ej, men jag lär ha sagt:

— Mina barn! *Hvad Gud förenat skall ej människor åtskilja!*

Och det tyckte gumman min efteråt var bra sagdt.

Slutord.

Att berätta alla de små händelser och ävfentyr som sedermera under återstoden af året timade inom familjan, och hvarom anteckningar finnas i årsboken, skulle allt för mycket pröva den gunstbenägna läsarens kanske redan allt för mycket pröfvade tålamod.

Ty ifrån början voro dessa anspråkslösa anteckningar ej ämnade för offentligheten. Att de sedermera, sådana de äro, blivfit publischerade är min vän målarens fel, som, sedan han läst dem, tykt att det kunde göras en bok af dem, olik en massa andra romanböcker med mord, symbolistik, psykologik, sosialismeri och andra konstiga saker, hvilka böcker visserligen på sitt sätt äro rätt stavfade och pungterade, men som sätta onödiga myror i huvudet på folk som förut ha nämnde huvud fullt af detta livfets vedermödor och bekymmer.

Ty se: livfet är en strid!

Att äfven *jag* fått erfara detta framgår bland annat af mina små strider med *gumman min.* Men nu är jag säker om att *vi* verkligen blifvit sams för lifvet och hvad betyder sedan lifvets andra vedermödor!

Förresten ha vi för vår del inte så många dylika, gud ske lof. Ty sedan vi två blifvit riktigt sams går oss allting väl i händer.

Flickorna äro lyckligt gifta! Min son studenten, har tagit sin första exçamen, och ”olycksfoglarne” äro denna termin icke längre qvarsittare i sina klasser, ehuru nog ”tjufpojken” kommer att sitta qvar i dem en längre tid. Svärmor har inackorderat sig hos ”sin söta gosse” och min svärson — *pastorn*, som verkligen fått pastorat om han också inte blifvit biskop.

Tvillingarne äro ”mammas” ögonstenar och min enda, stora glädje på gamla dar fastän de redan nu kommit så långt att de krypa omkring på alla fyra och roa sig med att stoppa enris ur min spottlåda i mina skor, m. m.

Senast för en stund se'n satt en af dem i min schäslong, hvilket hade till följd att jag fem minuter derefter måste sätta honom på ett fyrdubbelt, vikt läskpappersark. Under tiden stjelpte den andre min papperskorg öfver sig och fastnade i den som i en ryssja.

Sådana der små äfventyr ge mig full sysselsättning och lagom själsrörelse.

Så ock ”gumman min”, som just nu kommer in och inte vet att hon och hela familjen snart kommer ut från trycket.

Hvad ska hon då säga och hvad publiken och kriticken?

För gumman min är jag numera ej rädd och min vän målaren, som är van vid offentligheten, tröstar mig med att både publik och kritik, bruka visa öfverseende med snillrikare böcker än hvad denna gör anspråk på att vara.

Vördsamt

å Gummans min och egna vängnar

Nikolaus Petterbom.

Nyare Skönlitteratur

till salu i alla boklådor.

Chicot, "Schappad" .... Kr. 3.—
Konstiga kroppar. Humoresker och satirer .... „ 2.50
På pricken! Konstiga kroppar, andra truppen .... „ 2.75
Humoresker till lands och sjös .... „ 2.25
Kapten Trygger och Historien om mina hundar .... „ 0.75

John Johnson, Glam. Humoresker, Skämthistorier och bagateller. Med illustrationer .... „ 2.50
Kapten Punschs äfventyr i Afrika. Med illustrationer .... „ 1.50
Farbror Trulslunds Stockholmstrip. Humoristisk berättelse. Med illustrationer „ 1.50
Mellan skål och vägg. Humoresker, skizzer, bagateller och reseskildringar „ 1.50

Paul Heyse, Melusina med flera noveller .... „ 2.75

Ur Spritt von Tokenströms portfölj .... „ 1.75

Birger Schöldström, I kikaren. Minnen och anteckningar .... „ 2.50
I Tittskåpet. Minnen och anteckningar „ 2.50

Johannes Sundblad, Skärgårdslif i Vester. Tidsbilder och bygdetyper .... „ 1.50
Från land och strand. Fyra berättelser „ 1.50

Zangwill, Tiggarkungen. Humoresk. Med illustrationer .... „ 2.25

Bret Harte, Öfverste Starbottle och hans klient „ 2.25

Francois Coppé, Novell och Novelett. Tio berättelser .... „ 2.25

På verandan. Sexton berättelser .... „ 2.25

I Hängmattan. Tjugoen skizzer och berättelser .... „ 1.—

Adolf Johnsons Förlag,

Stockholm.